The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi".
Editor-in-Chief: ALEKSANDRS KUNDRATS.
Editorial and Business Office: 123 Huron St. Toronto, Ontario, Canada.
Telephones: EM 8-0792, EM 8-3239.
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. IRBE, 87 Ellwood St., New York 40, N. Y., USA. Tālrunis LOrraine 7-6470.
Chicago: Editor — K. ĶEZBERS, 2727 Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., USA.
SATURDAY, SEPTEMBER 22, 196.

LATVIJA
AMERIKĀ

Nr. 75. SESTDIEN, 1962. GADA 22. SEPTEMBRĪ 12. GADS

„AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA, AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH".

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi".
REDAKTORS: ALEKSANDRS KUNDRATS.
Redakcija un kantoris: 123 Huron Street Toronto, Ontario, Canada. Telefoni: redakcijas — EM 8-3239, kantorim — EM 8-0792 vakaros tālrunis — 766-2001.
Ņujorkas redakcijas vadītājs red. V. IRBE. 87 Ellwood St., New York 40, N. Y., USA. Tālrunis LOrraine 7-6470.
Čikagas redakcijas vadītājs red. K. ĶEZBERS 2727 N. Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., USA. Tālruņi: DI 2-2324, BR 8-8681.

Kanadas ziemeļos sācies jau lapkritis.

Jaunas valstis Apvienotās Nācijās

Apvienoto Nāciju pilnsapulce Ņujorkā ir sākusies un līdz ar to pacēlušās daudzas jaunas problēmas starptautiskās organizācijas darbības sabalansēšanai.

Sodien Apvienotās Nācijas reprezentē 108 valstis. Šī gada rudens sesijā par biedriem tika uzņemtas Rvanda, Burundi, Jamaika un Trinidāda un Hercoga Jēkaba Tobago. Pret minēto valstu uzņemšanu Padomju Savienība necēla nekādus iebildumus. Jaunievēlētās valstis līdz šim vēl nav izteikušās vai tās paliks pie Rietumiem, vai pāries neitrālistu pusē, kas ir gandrīz tikpat daudz kā pariet pie komūnistiem.

JAUNS PREZIDENTS APVIENOTĀS NĀCIJĀS

Apvienoto Nāciju pilnsapulce par savas rudens sesijas prezidentu izraudzīja kādreizējo Pakistanas ārlietu ministru Vānu. Sagaida, ka jau tuvākā laikā Apvienoto Nāciju skaits tiks palielināts no 108 uz 110, starptautiskai organizācijai dalībnieku skaitā uzņemot tādas valstis kā Uganda un Alžīrija.

U TANTS KANDIDĒS

Kā jau agrāk minēts, Apvienoto Nāciju rudens sesija draud izvērsties par vienu no nopietnākām Sav. Valstu pēckara vēsturē. Pašreizējais ģenerālsekretāra vietnieks U Tants darījis zināmu, ka viņš uzņēmies Rietumu aizstāvēto kandidatūru nākamo nedēļu vēlēšanām.

PADOMJU SAVIENĪBA PROTESTĒS

Šogad Apvienoto Nāciju ģenerālsekretāra izraudzīšana nebūs tik vienkārša kā agrākos gados. 108 valstu delegācijām nebūs tikai kā jāvēl, izšķiroties starp Austrumiem un Rietumiem, bet arī tā saucamiem jauniem, veciem un neitrāliem.

Vēl nebūt nav skaidrs vai ģenerālsekretāra amatā tiks ievēlēts Burmas diplomāts U Tants, vai ne. Pēdējais kopš ģenerālsekretāra Hammeršilda nāves darbojies kā pagaidu ģenerālsekretārs un par viņa ievēlēšanu amatā uz pieciem gadiem cīnās visas Rietumu valstis.

U Tants savu kandidatūru ir akceptējis un viņa ievēlēšana atkarājas vienīgi no Padomju Savienības. Pēdējai ir veto tiesības drošības padomē un tā ar savu nē var pārtraukt visas līdzšinējās debates.

U Tants savu kandidatūru aizstāvēs. To pašu darīs vairums pārējās pasaules valstis. Bet to nedarīs Padomju Savienība, kas jau no Sanfranciskas dienām starptautiskās organizācijas vadībā mēģina dabūt kādu komūnistu.

Kamēr lielākā pasaules daļa noteikti balsos par Burmas U Tantu, Padomju Savienība un komūnistu bloka valstis dziedās savu veco trokaiš dziesmu — viena ģenerālsekretāra vietā trīs personas, kas pārstāvēs Rietumus, Austrumus un neitrālos.

Spriežot no tā, kas pašreiz notiek Apvienotās Nācijās, ļoti jāšaubās, ka komūnisti gūs pietiekamu sekotāju skaitu savam troikas priekšlikumam. Rietumi tam noteikti nepiekrīt. Un tā kā nākamais ģenerālsekretāra amata kandidāts ir neitrālais, par pēdējo balso daudz tādu valstu, kas nebūtu balsojušas par nevienu Rietumu kandidātu.

Šai sakarībā var droši rēķināties, ka jaunais Apvienoto Nāciju ģenerālsekretārs nākamos piecos gados būs Burmas diplomāts U Tants, kas šo atbildīgo amatu godam pildījis kopš Dag Hammeršilda traģiskās nāves pagājušā gadā Afrikā.

TREŠAIS KENEDIJS POLĪTIKĀ

Bēgļu tunelis uz Rietumberlīni. Pirsons izsaka neuzticību Difenbēkera valdībai. Vēlēšanas Alžīrijā.

Šīs nedēļas sākumā Bostonā, demokratu stiprākā cietoksnī visās Sav. Valstīs, noslēdzās senāta kandidātu vēlēšanas partijas apjomā. Jau pašā sākumā noskaidrojās, ka Bostonas apgabalā par demokratu kandidātu tiks izvēlēts Edvards Kenedijs, prezidenta jaunākais brālis. Pēdējam kā televizijā, tā vēlēšanu laukā bija sīva cīņa ar prokuroru Makormiku, kas arī kandidēja kā demokrats, bet zaudēja Kenedijam ar lielu balsu vairākumu.

Cīņā par vietu senātā 30 gadu vecam Kenedijam tagad būs jāsastopas ar kādu senu ģimenes sāncensi — 35 gadu veco Džordžu Lodžu. Pēdējā tēvs 1952. gada senāta vēlēšanās zaudēja tagadējam Sav. Valstu prezidentam. Abas ģimenes par vietu senātā cīnījušās jau veselu gadsimtu.

Kamēr Edvards Kenedijs savu demokratu kandidātūru izcīnīja bez lielām grūtībām, Lodža uzvara noskaidrojās pašā pēdējā posmā un arī tad tikai ar ļoti niecīgu balsu vairākumu.

APAKŠZEMES CEĻŠ UZ BRĪVĪBU

Četru lielo uztverē Berlīnes situācija var būt acumirkli apklususi, bet ne Austrumberlīnes iedzīvotāju acīs.

Bonnas valdība paskaidro, ka tai jau ilgāku laiku bijis zināms vairāku Rietumberlīnes jauniešu projekts rakt tuneli uz Austrumberlīni. Pēc vairāku mēnešu ilga un bīstama darba tuneļa rakšanas darbi sekmējušies tiktālu, ka pa to divu nedēļu laikā uz Rietumberlīni izbēguši sešdesmit cilvēku.

Bonnas valdība tālāk paskaidro, ka tuneļa esamība nekad nebūtu tikusi atklāta, ja vien slepenā pāreja zem Berlīnes kauna sienas nebūtu pārpludināta. Tā kā tagad tunelis kļuvis nelietojams, rietumnieki par to ar lielu prieku paziņojuši Austrumberlīnes policijai, kuŗai par tuneļa esamību nekas nav bijis zināms.

Lēni, bet noteikti Austrumvācijas valdība sāk saprast, ka Berlīnes siena nav nesusi gaidītos rezultātus. Politiski sienas celšana ir bijusi pilnīgs fiasko. Praktiski tā bēgļu straumi gan samazinājusi, bet nav apstādinājusi. Simtiem austrumvāciešu, kas izvēlējušies brīvību Rietumu joslās, tādu arī var iegūt. Šāds ceļš, protams, ir saistīts ar zināmu risku, bet tas nav neiespējams.

Neiespējams ir komūnistu mēģinājums noturēt brīvus cilvēkus verdzībā aiz ļaunā un dzeloņstieplu žogiem.

PIRSONS GAIDA OPOZICI JAS SADARBĪBU

Liberāļu partijas vadītājs, kādreizējais Kanadas ārlietu ministrs un Nobela miera prēmijas laureāts Pīrsons paskaidro, ka nākamam Kanadas parlamentam būs visai īss mūžs. Runādams Toronto Pīrsons izteicās, ka jau pie pirmās izdevības resp. parlamenta atklāšanā nākamā nedēļā Otavā Pīrsons nolēmis izteikt valdībai neuzticību, cerībā, ka pārējās opozicijas partijas pievienosies viņa lēmumam.

Visam notiekot pēc Pīrsona paredzējumiem, jaunas vispārējas vēlēšanas notiks jau tuvāko mēnešu laikā un, spriežot pēc Pīrsona optimistiskās nostājas, jūnija rezultāti ne tikai kā atkārtosies, bet šoreiz būs pat daudz labvēlīgāki liberāļiem.

Visiem ir skaidri zināms, ka Pīrsona opozicija var uzvarēt tikai tad, ja viņam piebiedrojas pārējās opozīcijas partijas. Par to gan ir jāšaubās, bet, jaunu vēlēšanu cerībās ļoti iespējams, ka ministru prezidenta Difenbēkera valdībai jāsastopas ar ļoti spēcīgu pretestību.

ALŽĪRIJAS SITUĀCIJA NOSTABILIZĒJAS

Pēdējās ziņas no Alžīrijas liecina, ka politiķi un militāristi beidzot panākuši savstarpēju vienošanos un ka Alžīrija var sākt domāt par mieru. Ilgi solītās vēlēšanas notiksot jau tuvāko dienu laikā — šī gada 20. septembrī un pēc tam, ja vien nerodas neparedzēti sarežģījumi, Alžīrija var sākt cerēt uz dzīves normālizēšanos. Līdz šim tas nav bijis iespējams. Vispirms Eiropiešu slepenās armijas organizācijas terrors, vēlāk pašu moslemu savstarpējās nesaskaņas, visu traucēja Alžīrijas neatkarību. Tagad ļoti iespējams, ka politiskās grūtības jau ir aiz muguras un Alžīrijas iedzīvotāji pēc vispārējām vēlēšanām varēs sākt domāt par savas saimnieciskās dzīves nostabilizēšanu.

Maskava prasa izdot lietuviešu sabiedrisku darbinieku

Kā laikraksts New York Times 17.septembrī ziņo, Padomju Lietuvā sākusies kampaņa ar atklātu vēstuli filadelfiešiem, lai tie izdotu lietuviešu bēgli, ko apsūdz kaŗa noziegumos.

Apvainotais ir bij. Lietuvas armijas virsnieks Antons L. Impulavičus.

Vēstule publicēta Lietuvas okupantu laikrakstā Sovietskaja Litva. Pirmajos mēnešos pēc vācu ienākšanas 1941. gadā viņš esot komandējis soda bataljonu, kas iznīcinājis 50.000 civilistus. Impulavičus dzīvo Filadelfijā un noliedz šādu apsūdzību. Maskavas diktētai melu akcijai ir tikai viens nolūks — nomelnot pazīstamu lietuviešu sabiedrisku darbinieku.

V. I.

P. Dreimanis.

VISCENTRĀLIZĒTĀKĀ VALSTS

Kārlis Markss māca, ka ekonomija kopā ar techniku ir sabiedrības dzinējspēks. Tam boļševiki tic un paļaujas uz „nemaldīgo" mācību, tāpat kā Marksa aicinājumam saņemt varu savās rokās un izlietot to sociālisma uzvarai. Ļeņins šo mācību papildina ar valsts funkciju vienkāršojumu, kas viņa izpratnē ir centrālizācija, kuŗai jādarbojas ar pulksteņa mechanisma precizitāti.

Savas skolotāju pamācības boļševiki ir reālizējuši ar apbrīnojamu konsekvenci. Viņu plašajā valstī valda plānsaimniecība, kas ir kļuvusi par dogmu. No tās nav atļauts novirzīties kā no ticības apliecinājuma. Tur visam plašajā padomju republiku federācijā jānotiek pēc vienas plāna komitejas izstrādātiem noteikumiem, neievērojot atsevišķu apgabalu, republiku un dažreiz pat satelītu valstu īpatnības. Šī plāna respektēšanai pēc boļševiku pārliecības ir izšķirīga nozīme, kāpēc visiem darbu vadītājiem nepārtraukti jānorēķinās, jāziņo, jātaisnojas, vispār jāraksta. Ļeņins to ir uzskatījis par sociālisma būtību, nosaucot par norēķināšanos (socializm eto učot). Plašajā territorijā vienveidīgais plāns kā zirnekļa tīkls apņem ne tikai visu dzīvi, bet arī katru individu, nomācot iniciātīvu un radot tādu biokratismu, kuŗa dēļ dzīvē manāms sastingums.

Šī plānsaimniecība cieši saistīta ar līdzīgu nebrīvību politikas laukā, kur noteikšana čekai ar vienādiem paņēmieniem plašajā komūnistiskajā federācijā. Līdz ar to visai dzīvei kā saimniecībā, tā administrācijā un pat izglītībā uzliktas vienas un tās pašas vienveidības jeb nebrīvības važas: Maskavas iestādes izrīko, uzrauga un pārbauda norēķināšanos, kā arī pārcilā, atlaiž no darba vai soda darbiniekus. Nevien militārās lietas un satiksme visā federācijā padotas Maskavas iestādēm, bet arī smago rūpniecību, elektrotechniku, spēkstacijas, ceļtniecību un pat augskolas pārzina valsts centrālās iestādes ar speciāliem aģentiem vai organiem katrā republikā.

Šai federācijā nav nekādas pašnoteikšanās uz vietām, kāpēc velti lieto dažādus nosaukumus — apgabals, republika, autonoma vienība jeb republika. Visur tā pati plānveidīgā saimniecība, tā pati Maskavai pakļautā administrācija, tā pati izglītības sistēma. Ja kādā vietā ir kaut kas citādāks nekā pārējā sociālistiskajā federācijā, tad tur ir kāds izmēģinājums vai stūrītis ekskursantu maldināšanai.

Tādā centrālizēti birokratiskajā republiku apvienībā arī lokālā vieglā rūpniecība, kā arī lauksaimniecība un komūnālsaimniecība nevar justies patstāvīga un brīva no Maskavas kontroles. Agri vai vēlu arī tām tiek doti norādījumi piemēroties vispārējai plānsaimniecībai un politiskai iekārtai. Ja to nedara, tad vietējiem darbiniekiem jārēķinās ar jau minētām sekām. Kremlis sevišķi neuzticas nacionālajām nomaļu republikām, jo pēc boļševiku izpratnes nacionālās tieksmes ēsot buržuāzistisks paradums, kas bez žēlastības iznīdējams.

Vietējiem darbiniekiem bieži vien jāpiedzīvo nepatikšanas, jo cilvēki, izauguši īpatnējos dabas apstākļos un savas tautas vēsturisko piedzīvojumu ietekmē, nav vienādi. Viņiem grūti atteikties no sevis un iežņaugties nebrīvības važās. No komūnistu viedokļa tie ir viņu defekti, kas jāiznīdē un attiecīgās personas par nepaklausību vai kaitniecību jāsoda. Bet ar tādiem defektiem ir ļoti daudz individu visās federācijas republikās, īpaši nomaļu zemēs, kuŗās daudz savādāka daba un vēsturiskā attīstības gaita. Ar tādiem „defektiem" tur ir visi iedzīvotāji, izņemot komūnistus, kuŗu vidū arī daži nav spējuši atbrīvoties no šī dabiskā „trūkuma."

Arī mašīnas nav bez trūkumiem, īpaši paviršu un steigā radītas. Tās bieži bojājas. Un ja nu uz vietām nav to izlabotāju, tad ražotājiem un citiem darbiniekiem jāiztiek ar agrāk lietotiem primitīvākiem darba rīkiem. Plašajā zemē, ar ļoti attīstīto smago rūpniecību, ne vienmēr pietiek tādu mašīnu, kas nepieciešamas ražotājiem lauksaimniecībā un vieglā rūpniecībā. Tur dažreiz jāpiedzīvo grūtības arī mašīnu trūkuma dēļ. Tātad mašīnas arī iesit robus centrālizētās republikas federācijas plānsaimniecībā. Vispār cilvēku un mašīnu „defektu" dēļ visai plānveidīgai lielās valsts dzīvei trūkst chronometra pareizības un precizitātes. Līdz ar to ne vienam vien darbiniekam jākļūst par minētās sistēmas un pat valsts pretinieku un jāpiedzīvo gandrīz vai noziedznieka liktenis.

Tā kā katrā federācijas republikā ir savdabīgi dzīves apstākļi, tad, protams, to iedzīvotājiem, kā jau minēts, nav viegli pakļauties Maskavas vienveidīgajam diktātam. Cilvēkiem nav iekšējā miera un sadarbības gribas, bet gan vēlēšanās atbrīvoties no nelūgtajiem viesiem un viņu uzspiestās dzīves iekārtas.

PULKVEDIS JANUMS IERADĪSIES AMERIKĀ

DV ASV jaunās valdes pirmajā sēdē, ko vadīja valdes priekšnieks Vilis Hāzners, izraudzīja amatpersonas jaunajam darbības gadam. Kā svarīgākie aprūpes, informācijas un iekšējās organizācijas jautājumi, kuŗus apsprieda, jāmin ziedojumu vākšana Ziemsvētku palīdzības saiņu akcijai oktobŗa un novembŗa mēnešos, informācijas darba pastiprināšana, kā arī DV CV prka pulkv. V. Januma novembŗi paredzētā ierašanās uz BPLA's sēdi Vašingtonā. Pulkveža uzturēšanās laikā Amerikā ierosināta DV CV sēde.

Ziņojot par darba pārņemšanu, V. Hāzners informēja, ka jaunajai valdei nodrošināts iepriekšējās valdes locekļu atbalsts. Bij. valdes locekļi J. Utināns un P. Ozoliņš paliek valdē līdzšinējos amatos. Viņi devuši piekrišanu darboties par valdes referentiem atsevišķos jautājumos. Šī sadarbība un labā saskaņa valdes maiņas laikā ir sevišķi nozīmīga un apliecina DV organizācijas vienotību un spēku.

Jaunajā valdes sastāvā līdzās pr-dim Vilim Hāzneram, kas vadīs arī Informācijas nozari, darbosies: pr-ža vietn. un sekretārs A. Valters, prža vietn. un finanču noz. vaditājs P. Ozoliņš, pr-ža vietn. un aprūpes noz. vaditājs J. Utināns, kultūras noz. vaditājs J. Lācis, finanču noz. vad. vietn. V. Svētulis un biedrzinis E. Treimanis. Valdē ieiet arī DV ASV vanadžu priekšniece Verene Freija. Par valdes pārstāvi latviešu centrālās organizācijās izraudzīja A. Puķīti un par DV Mēnešraksta lietu kārtotāju K. Ķuzuli. Jaunatnes nozares vadītāja amatam aicināja J. Peniķi, kas šos pienākumus veica iepriekšējā valdē. Sporta nozari vadīs A. Mauriņš. Par valdes referentiem apstiprināti: Augusts Vanags, V. Lagzdiņš un T. Silis (organizācijas jautājumos), E. Peniķis un V. Neimanis (informācija), V. Aparjods un K. Ķuzulis (kultūras jautājumi), J. Skrīveris (sports), D. Maļinovskis un A. Valters (aprūpe) un E. Kerno (juridiskie jaut.). Ievēlētie rev. komisijas locekļi amatus sadalīja šādi: priekšsēdis A. Puķīte, priekš. vietn. R. Jankavs, sekretārs V. Mednieks.

Ārējās informācijas darba veicināšanai valde nolēma abonēt un piesūtīt apvienībām DV Information Report, ko izdod Anglijā DV CV informācijas nozare (angļu valodā). Daudz vērtīga materiāla arī DV R-Vācijas valdes informācijas nozares sastādītajā pārskatā Stāvoklis Latvijā.

DV CV izsludinātai rakstu darbu sacensībai jaunatnei ,kas notiks visu trimdas zemju mērogā par tematu „Ko es zinu par Daugavas Vanagu organizāciju" izraudzīja Darbu vērtēšanas komisiju: J. Peniķi, V. Aparjodu un A. Vanagu. Komisija izvērtēs sacensības uzvarētājus Amerikas mērogā.

Sakarā ar pulkv. V. Januma viesošanos Amerikā vairākas apvienības vēlās sarīkot viņa referātu vakarus. Pēc līdzšinējās in-

(Nobeigums 5. lpp.)

Latviešu skolās mūsu bērni kopj tēvu valodu un mācās pazīt dzimto zemi.

LATVIJA
AMERIKA

Nr. 75. SESTDIEN, 1962. GADA 22. SEPTEMBRĪ

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.
Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60; tekstā $ 3.20 — $ 3.40 par vienu collas sleju telpu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

Vai komūnismu var pārtulkot nekomūnistu valodā?

Lai to veiktu, ir jāievēro sekojoši priekšnoteikumi:

1) Komūnisms balstās uz nepareizas diagnozes, ka privātīpašums ir visu ļaunumu cēlonis un ka tā izbeigšanā meklējams visu problēmu atrisinājums. 2) Komūnisti apgalvo, ka kaut gan mazai un arvienu vairāk sarūkošai minoritātei pieder īpašums, šī neliela „šķira" cieši kontrolē visu politiku. Badā mirstošā majoritāte, kuŗai nekas nepieder, netic īpašuma izbeigšanai. Tā tad demokratiskas reformas nav iespējamas un jālieto ārkārtīga vardarbība, lai nogāztu „buržuāziju" — 60 bagātākās ģimenes. 3) Pēc tam, kad komūnisti sagrābj varu kādā valstī, tie atceļ īpašuma tiesības, demokratiju, vēlēšanas, vienlīdzību, labklājību, taisnību, patiesību, kultūru, draudzīgas cilvēku attiecības un iekšējo mieru. Sludinot savu demokratiju, progresa un miera dievināšanu, tie nodibina vēsturē vēl nepieredzētu mežonīgu un cietsirdīgu diktatūru, nonāvē savus oponentus un apbruņojas līdz zobiem. 4) Komūnistu valsts eksportē revolūciju. Pasaule ir ierauta 50 līdz 100 gadu ilgā krīzē, kas savu kulminācijas punktu sasniedz vēstures visasiņainākos karos. 5) Ja komūnisti zaudēs, pasaule būs smagi samaksājusi par šo muļķīgo dogmu un savu nespēju fanātiķus atgriezt pie prāta. Ja tie uzvarēs — komūnisti izplētīs savu diktatūru pa visu zemes lodi, atcels brīvību, maņonālo neatkarību, demokratiju, vienlīdzību, taisnību u. t. t., un izbeigs godīgus dzīves apstākļus. Šis terrora režīms likvidēs tam naidīgās grupas, šķiras, tiesības un arī pat dažas tautas pilnos apmēros, un, lai mērs būtu pilns, — iznīcinās arī dažus dučus komūnistu piekritēju un pašus komūnistus. Šī perioda beigās komūnistu pasaules revolūcijas upuru skaits, varbūt, sasniegs miljardu. Netiešie cilvēces zaudējumi nemaz nav aplēsami. 6) Tā kā rūpniecība būs sagrauta un saimnieciskās bagātības izšķiestas, ievedīs spaidu darbus kuŗus dirigēs plānotāju birokratija, kas visiem individiem atņems iniciātīvu pārveidot pasaules saimniecību. Pēc 100 gadu kaŗošanas rekonstrukciju nekad nevarēs pabeigt; tāpēc komūnistu diktatūra būs iemūžināta. 7) Kā neiedomājams variants, ko ortodoksie komūnisti uzskata par iespējamu, diktatūra, novesta līdz tās galējām robežām, piepeši sākšot funkcionēt tā, kā to šī doktrīna apsolījusi. Iznākumā valsts spaidi sākšot „izgaist." Partija būšot veikusi savu misiju, kļūšot par sava veida veterānu organizāciju. Visi absolūtās politiskās varas turētāji bez jebkādiem izņēmumiem labprātīgi aiziešot atpūtā, pazūdot no politiskās skatuves. 8) Cilvēki dzīvošot kopā brīvās asociācijās. Valsts nebūšot vairāk vajadzīga un politiku atstās vienkāršai administrācijai. Valdīšana kļūšot par tikpat vienkāršu uzdevumu kā vadīt mazu mājsaimniecību. To varēšot veikt katrs, kam būs vienkāršas mājas mātes pieredze. Nauda vairs nebūšot nekāda problēma un zeltu izlietošot, lai uzlabotu mazgājamās istabas ierīces. Izņemot demokratiju, labie iestādījumi atgriezīsoties uzlabotā veidā: pilnīga brīvība, pilnīga vienlīdzība, pilnīga visu personīgo vajadzību apmierināšana, mazliet darba, daudz kultūrālās atpūtas un fizisku vingrinājumu, nebūšot noziegumu, nedz tautu un rasu sarežģījumu, valdīšot vispārīga uzticība un sadarbība, mūžīgs miers, viena vienīga pasaules valoda un liels progress radīšanā — papilnam jaunu šēkspīru, Mocartu un Einšteinu. 9) Visas valsts problēmas būs atrisinātas un jaunu rašanos aizkavēs tālredzīgā nama māšu — administrātoru plānošana. Komūnisms beidzot būs nodibināts. Vēstures rati apstāsies griezties un cilvēce atgriezīsies paradīzē. 10) Tad kāda jauna čūska pateiks Ievai, ka koki, kas ir privātīpašumā, nes labākos augļus. Ieva kārdinās Ādamu ar ideju, ka tas sevi no skudras var pārvērst īstā vīrā. Pēc šīs cilvēcīgās pašatzīšanās vēstures rati sāks atkal griezties. Komūnisma mūžīgums iegūs tādu nemirstību kā huņņi un mongoļi — nebeidzamos lāstus cilvēces atmiņā.

Visā īsumā — komūnisms ir dogmātiska paštaisna elka pielūgšana, kas atvasināta no loģiska absurda un krāpšanas. Pie dzīvības to uztur ar fanātismu, varu un asinīm. K-ns.

KRIEVU IEPLŪDUMS TURPINĀS

KRIEVI SŪTA DĀVANU SAIŅUS NO BALTIJAS VALSTĪM. — IGAUŅI NEATBILD KRIEVISKI.

„Hamburger Abendblatt" turpina iespiest sava korespondenta Erika Verga aprakstu par dzīvi Baltijas valstīs. E. Vergs pēdējā savus piedzīvojumus Tallinā.

Svētdienas rītā pamodies, viņš neticējis savām ausīm. Skanējis baznīcas zvans. Nekur Pad. Savienībā viņš nebija dzirdējis baznīcas zvanus. Tiešām, no Jāņa baznīcas torņa atskanēja zvans, bet kaut kā dobji, klusināti. Vēlāk viņš noskaidrojis, ka baznīcas zvans ir aptīts segām, lai zvana skaņas nedzirdētu pārāk tālu.

Pastaigājoties svētdienas rītā pa Tallinas ielām, vācu žurnālists nav sevišķi atšķīries no igauņiem, jo tie ģērbušies samērā labi. Pavisam cita lieta Pad. Savienībā; tur viņš uz ielas izskātijies kā baltais zvirbulis. Staigājot pa Tallinas ielām, viņš saticis kādu skolotāju ar skolēnu grupu un lūdzis atļauju tos nofotografēt. Skolotāja tam piekritusi. Dabūjusi zināt, kas viņš ir, sieviete teikusi: „Redziet, kā mūsu dzīve pārmainījusies, mūsu zemi pamazām pārkrievo. Jūs nevariet iedomāties, cik tas mums ir pretīgi, bet tur nekā nevar darīt."

E. Vergs apmeklējis kādus divus vecus cilvēkus Tallinas priekšpilsētā. Tur uzcelta virkne jaunu īres māju, kas izskatās pēc kastēm. Vecie cilvēki tam paskaidrojuši, ka šinīs mājās dzīvojot tikai krievi. Tie ierādušies skrandās ar paunām, bet tagad tā iedzīvojušies, ka vairs nevar pazīt. Krievi esot daudz ko mācījušies no igauņiem.

Vergam bijusi vēl kāda adrese, bet kad viņš tur ieradies, tad savu pazīstamo vietā tur atradis svešus cilvēkus, igauņus. Dabūjuši zināt, ka viņš ir no Rietumiem, tie aicinājuši viņu iekšā. Uz galda Vergs ieraudzījis avīzi, kur pirmā lapas pusē lieliem burtiem stāvējis rakstīts, ka Tallinas priekšpilsētā ceļot jaunus dzīvokļus 70.000 cilvēkiem. Kad mājasmāte ievērojusi, ka viesis to lasa, viņa dusmīgi paķērusi avīzi un iemetusi to papīrkurvī, nosakot: „Atkal 70.000 krievu vairāk!" Viņa paskaidrojusi, ka igauņiem jānodzīvo Tallinā vismaz 8 gadi, lai tos varētu ierakstīt to personu listē, kuŗi var pieprasīt dzīvokli. Krievu iecelotāji, kā jau iekarotāji, dabūjot dzīvokļus tūliņ.

Nodzīvojis Tallinā vienu nedēļu, Vergs redzējis, ka attiecības starp vietējiem iedzīvotājiem un krieviem Igaunijā ir daudz asākas nekā Latvijā un Lietuvā. Kāda latviete Vergam paskaidrojusi, ka igauņi nemaz neatbildot, ja tiem kaut ko jautā krieviski.

Par igauņu iedzīvotāju skaitu Vergs zina stāstīt, ka Staļina laikā, pēc kaŗa un deportācijām igauņu Igaunijā palicis tikai 700.000 (pirms kaŗa — 1.100.000). Tagad igauņu skaits esot lielāks, pateicoties dabīgam pieaugumam un arī tāpēc, ka daļa deportēto atgriezušies. Tagad igauņu skaitu Igaunijā vērtē uz 850.000, pret 330.000 krievu, kuŗiem vēl jāpieskaita 100.000 krievu kaŗaviru.

Bieži novērota tāda parādība, ka no Pad. Savienības Baltijas valstīs ierodas krievu spekulanti. Viņi šeit iepērk dažādas mantas un ar smagām automašīnām nosūta tās uz Krieviju, kur tās pārdod ar lielu peļņu. Tie krievi, kas jau iedzīvojušies Baltijas valstīs, sūta dāvanu saiņus kā to dara Amerikas latvieši.

Salīdzinot ar Pad. Savienību, dzīve Baltijas valstīs ir dauds labāka, un tas arī ir iemesls, kāpēc krievi ieplūst Baltijas valstīs. Latviešiem, igauņiem un lietuviešiem nepatīk kolchozu dzīve un tāpēc tie cenšas dabūt darbu pilsētās. Viņu vietas kolchozos aizpilda krievi, un tā pamazām arī lauki pārkrievojas.

AR VARU AIZVESTS UZ KRIEVIJU

ZIŅOJUMS NO HELSINKIEM

Iepriekšējā korespondencē bija ziņots par mācītāja Kornijevska mīklaino nozušanu Komūnistu rikotā jaunatnes festivāla laikā Helsinkos. Tagad noskaidrojies, ka Kornijevskis aizvests ar varu uz Padomju Savienību. Somu iestādes oficiāli paskaidrojušas, ka Kornijevskis 4. augustā ar lidmašīnu devies uz Padomju Savienību. Kad minētā dienā atvēra viņa istabu, uz galda atrada viņa pasi un citas lietas. 7. augustā viņa pastāvīgā dzīves vietā Briselē saņemta Kornijevska 3. augustā izrakstītā vēstule. Tā ir ļoti īsa. Viņš raksta, lai lūdzot par viņu Dievu. Pieņem, ka Kornijevskim nebija iespējams izbēgt, jo arī somu iestādes viņu nespēja pasargāt. Uz līdzšinējo viņu pavadījuši trīs krievi.

Kāds katoļu garīdznieks — igaunis V. Šalo (Zviedrijā), kas mācījies Vatikana seminārā kopā ar Kornijevski, paskaidro, ka viņš labi pazinis Kornijevski un ir pārliecināts, ka tas aizvests ar varu. Tas esot jau 17. gadījums, kad kāds no minētā semināra audzēkņiem kritis krievu rokās. Seminārs „Russicum" sagatavo katoļu garīdzniekus Krievijas vajadzībām.

Zaglis zagļa galā

„Blēža rokas valsts kabatā" saucas raksts, ko Ciņā 31. augustā publicējis Černiševs, ministru padomes valsts kontroles komisijas priekšsēdētāja vietnieks. Izrādās, ka kolchozi vēl arvien auto riepas, auto rezerves daļas, elektromotorus, elektrības vadus, kābeļus un būvmateriālus pērk melnā tirgū, jo valsts noliktavās tos nevar pirkt pietiekamā daudzumā. Pēdējos pustrešos gados vien 49 Rīgas, Ogres, Siguldas, Valmieras, Jēkabpils rajonu kolchozi izlietojuši 71700 rubļus, lai pirktu šīs preces no privātpersonām. Taču, kā pats Černiševs apgalvo, visas summas nemaz neesot atklātas, kas izmantotas iepirkumiem melnā tirgū.

Černiševs gan neizskaidro, kamdēļ iepirkšanās melnā tirgū notiek. Viņš tikai uzsver — visas preces, kuŗas pārdod privāti, nāk no valsts noliktavām, jo nekādas privātas iniciatīvas ražošanā vairs nav. Citiem vārdiem — tā ir zagtas mantas pārdošana un pirkšana, kuŗā piedalās augsti partijas vīri, jo visu kolchozu, tirdzniecības organizāciju un noliktavu vaditāji var būt tikai nopelniem bagāti partijas biedri.

Ciņa arī ilustrē kā notiek šie darījumi. „Lai noslēptu nelikumīgos darījumus ar blēžiem un tautas īpašuma izlaupītājiem kolchozos šos pirkumus bieži vien formē ar vienpusīgiem aktiem, kuŗos figurē izdomātas personas ar fiktiviem rēķiniem, kas izrakstīti valsts tirdzniecības organizāciju vārdā. Daudzos gadījumos paši kolchozu priekšsēdētāji ņem naudu tieši no kases un maksā par pirkumu skaidrā naudā. Bet Rīgas rajona Ždanova kolchozs, Pioniera, Mārupe (priekšzīmīgākais, ko rāda parasti ārzemju viesiem), Valmieras rajona — Zelta druva, Ogres rajona — Lāčplēsis (atkal parādes kolchozs), Uzvara un citi algo pat sagādniekus — starpniekus, kuŗu uzdevums sagādāt kolchoziem zagtos materiālus, kā arī pārdot tirgū arteļu ražoto produktu pārpalikumu . . ."

Tad Ciņa turpina: „Rīgas rajona Ždanova kolchoza sagādnieks A. Freimanis it kā uzņemts par kolchoza biedru un norīkots darbā par brigadieri mežsargu. Kolchozs ieskaita viņam 85 izstrādes dienas mēnesī un iesniedz 20 rubļus transporta izdevumiem. Tikai šis mežsargs nedzīvo kolchozā, bet Rīgā, Valņu ielā. Pirms Freimaņa kolchozs vairākus gadus algoja sagādnieku Pilātu, kas bija priekšsēdētāja J. Kubaža īpaša uzticības persona. Viņš bez jebkādas kontroles apgādāja ar dažādiem materiāliem arī Rīgas rajona kolchozus Baldone, Ķekava, Pionieris, Mārupe un citas saimniecības.

— Es esmu šķirnes lopu sagādes Latvijas republikāniskā kantoŗa pārstāvis — Pilāts stādījās priekšā citu republiku saimniecību vaditājiem. — Organizēju šķirnes lopu apmaiņu pret kokvilnas sēklu raušiem. . . .

Tomēr kolchozi, kas raušus saņēma, nepārdeva attiecīgām republikām nevienu šķirnes lopu. Komandējumā uz Dušanbi, Taškenu un Aschabadu Pilāts ņēma līdzi lielas naudas summas, kā arī vairākus Latvijas kolchozu akreditīvus. Par vienu un to pašu komandējumu viņš saņēma no vairākiem kolchoziem avansus un komandējumu naudu, kas ievērojami pārsniedza noteiktās normas. Viņam pārskaitīja pa telegraŗu lielas summas skaidrā naudā."

Notikuši arī šādi paņēmieni: „Lai reālizētu lauksaimniecības produktus Murmanskā, Ždanova kolchozs ieskaitīja par starpnieku murmanskietu Aleksandru Achmerovu — cilvēku bez pastāvīgas nodarbošanās. Par starpniecību dārzeņu pārdošanā kolchozs viņam izmaksāja 325 rubļus (normāla mēneša alga kvalificētam strādniekam 100 rubļi). Lielas summas machinātors saņēma arī no citiem Rīgas rajona kolchoziem."

Rīgas rajona kolchozam Pionieris bijis algots sagādnieks Bernšteins, kas dzīvo Rīgā. Kolchozs sagādniekam maksājis atalgojumu 4 proc. apmērā no pirktām un pārdotām precēm. Pērn 11 mēnešos viņš nopelnījis no kolchoza 1335 rubļus.

Černiševs arī neslēpj — no kurienes nākušas melnā tirgū preces. Latvijas lauksaimniecības technikas tirdzniecības kantoŗi Siguldas noliktavā atrasts iztrūkums 3900 rubļu vērtībā. Šis pats kantoris pārdevis privātpersonām 22 komplektus vieglo auto riepu. Saldus starprajonu tirdzniecības bazes noliktavās konstatēts 22.000 rubļu liels iztrūkums. Atsūtītās preces neviens īsti nepārkontrolējot, tamdēļ varot izdarīt visādus pie- un norakstījumus.

Šie atklājumi ir ļoti zīmīgi. Vispirms tie liecina, ka pat tā dēvētie „paraugkolchozi," kās saņem no valsts sevišķu atbalstu, spiesti piekopt „privāto" sagādes politiku, lai turētos virs ūdens, sūtīt preces uz Murmansku un iepirkt kokvilnas sēklu raušus Vidusāzijas republikās. Otrkārt šī „privātā" sagāde liekas nav nemaz tik neienesīga tiem, kas tajā tieši iesaistījušies. Par naudu pat velns dancojot, bet partijas biedri, ceļot komūnismu, danco pavisam labprāt.

„Sarkanā kapella' atkal strādā

Vācu laikrakstos publicēti vairāki raksti par komūnistu spiegu organizācijas „Sarkanā kapella" atjaunošanu. Augsts padomju spiegu vaditājs paziņojis, ka noorganizēts demokratiski noskaņotu radio ziņotāju tīkls, kas aptver visu pasauli.

„Sarkanā kapella" darbojās 2. pasaules kaŗa laikā. Tās pamatkumi bija ievērības cienīgi. 1945. gadā šo spiegu organizāciju likvidēja. Atlaida ne tikai atsevišķus aģentus, bet likvidēja arī Maskavas centrāli. Pirms dažiem gadiem Kremlis tomēr pavēlēja noorganizēt jaunu „Sarkanu kapellu" bez agrākajiem aģentiem un sagatavot tos svarīgu un grūtu uzdevumu veikšanai. Nu ziņo, ka šis uzdevums veikts ļoti sekmīgi un jau komūnistu jaunie aģenti sniedzot Kremlim pirmos ziņojumus gan militāra, gan saimnieciska rakstura.

Ciņa ar atjaunoto „Sarkano kapellu" nav viegla, jo pagaidām trūkst jebkādu norādījumu, kas ir tās aģenti. Zināms tikai, ka to skaits ir stipri lielāks nekā 2. pasaules kaŗa laikā.

„Sarkanās kapellas" spiegi, kā idejiski komūnisti, tā Kremļa zelta iekārdināti vienkārši nodevēji, šķiet, sagādās brīvajai pasaulei daudz nepatikšanu. Amerikāņu pretizlūkošanas daļa nešļēpj, ka jāmobilizē visi spēki cīņai ar šo padomju spiegu organizāciju.

No citas puses vēsti, ka šī organizācija paspējusi iefiltrēt pat jau pāri 20.000 aģentu.

Čerčils gājis par tālu

21 g. vecais igauņu jūrnieks Freds Allams, kas nobēdzis no krievu kuģa Anglijā, tagad atbrīvots un sācis iepazīties ar dzīvi brīvajā pasaulē.

Sakarā ar šo bēgšanu nopietnais laikraksts „The Scotsman" atkal pacēlis Baltijas valstu jautājumu un raksta, ka Čerčils 1942. g. gājis par tālu, de facto atzīstot Baltijas valstu iznīcināšanu, lai gan viņš pateicis, ka Anglija, tāpat kā pārējās brīvās pasaules valstis, nekad neatzīšot Baltijas valstu aneksiju de jure. ASV nav atzinušas Baltijas valstu aneksiju ne de facto, ne de jure.

Tālāk laikraksts saka, ka teorētiski Baltijas valstīm esot tiesības izstāties no Pad. Savienības, bet padomju armija gādājot par to, lai tas nenotiktu. To pašu varot teikt par satelītiem. Kas notiek tādā gadījumā, ja kāda valsts mēģina nokratīt komūnistu režīmu, mums rāda Ungārijas piemērs, saka laikraksts.

Cellists Ronalds Leonards.

ĒRIKS RAISTERS — PRESES BIEDRIBAS PRIEKŠNIEKS

Latviešu preses biedrības jaunā valde uz pirmo sēdi sanāca 14. septembrī Ņujorkā. Par jauno preses biedrības priekšnieku ievēlēja Ēriku Raisteri, par sekretāru Leonu Rumaku, par sekretāra palīgu un biedrzini Henriju Mooru, par kasieri Viktoru Irbi, bet valdes locekļi sevišķiem uzdevumiem būs Zenta Liepa un Teodors Zeltiņš. Priekšsēža vietnieka pienākumus pildīs Karola Dāle.

Jaunā valde amatus pārņems 22. septembrī Bostonā.

Sēdes pārrunās izskanēja doma, ka preses biedrībai vajadzētu biedrus vairāk piesaistīt aktīvai darbībai un rast līdzekļus, kā to veicināt. Pēc ņujorkiešu rīcībā esošām ziņām Preses balli nākošā gada pavasarī paredzēts rīkot cikagliešiem. Ņujorkā preses balli paredzēts rikot 1964. gadā. I.

Austra Augenberga

AIZ EDINBURGAS KULISĒM

Š. g. Edinburgas festivāls bija saistīts ar dažiem nepatikamiem incidentiem. Kā parasti šinī laikā notika arī internacionālais filmu festivāls, kuŗā piedalījās arī krievi. No filmu festivāla repertuāra pēkšņi tika noņemta vācu filma „No cara līdz Staļinam", lai neaizkartu krievus. Filmu festivāla direktors izteicās, ka krieviem neesot patikuši „antikomūnistiskie komentāri" („rodoties iespaids, it kā komūnisti būtu slepkavas"). Krievi gan neesot katēgoriski pieprasījuši filmas noņemšanu no repertuāra, bet, kad tas izdarīts, apsveikuši to kā „jauku žestu". Vācu filmas pārstāvis paskaidroja, ka filma simtprocentīgi balstoties uz autentiskiem dokumentiem, ņemtiem no dažādu zemju archīviem, un tās komentāri nebūt neesot antikomūnistiski, bet krievi neciešot ne mazāko kritiku. Vai tiešām lietas jau nogājušas tik tālu brīvajā Britanijā, ka atklāti uzsvērt savu antikomūnismu ir tikpat bistami kā pasvītrot antisemītismu?

Ar krieviem bija saistīts vēl viens incidents sakarā ar kādu laikrakstu. „Daily Mail" ziņojumu, kas bija aizkāris krievus un ļoti nepatika arī festivāla vadībai.

Arī Edinburgas preses birojam resp. klubam ir savas vecas tradicijas. Ik dienas tur uzaicina kādu mākslinieku grupu, kuŗiem žurnālisti var uzstādīt dažādus jautājumus un rast personisku kontaktu ar mākslinieciem. Līdz ar to reportieriem nav vairs jā-

NEREDZAMĀ DIVĪZIJA

PA SLEPENO AĢENTU BISTAMAJAM GAITĀM.

(31. turpinājums)

„Zin ko?" Lauberts nosēdās blakus mājas tēvam. „Es te paliks pie tev, bet mēs ab div uzspēlēs kārts. Neraud! Es tev neapspēlēs!"

Pavārs gan mēģināja protestēt, bet Lauberts jau sāka veikli jaukt spēju kārtis. Viņa veiklajos pirkstos dūži, karaļi, karalienes un kalpiņi brīnumātri sadalījās divi vienādās kaudzītēs.

„Ne ilgāk par pusstundu." Pavārs nespēja pretoties nelabojamā spēlmaņa aicinājumam. „Ko gan mēs spēlēsim?"

„Melno Pēteri!" Lauberts uzmeta galdā spožu divlatnieku.

„Ja es vinnēšu, tad man būs tiesības iet tūdaļ gulēt," Pavārs nāca ar priekšlikumu.

„Vecais," Lauberts nevarēja valdīt smieklus, „tu nekad nevar vinnēt! Es jau tagad zin katr kārt, ko tu dabūj. Ja tu grib iet gulēt, tad pasak tūliņ. Es jau var kārts spēlēt ar viens pats!"

Lauberts ar veiklu bībeli un konjaka pudeli ātri pazuda virtuvē.

Aleksandrs Pavārs droši vien bija ļoti noguris. Pēc stundas ceturkšņa Lauberts atrada viņu dīvānā jau cieši iemigušu.

Nākamajā rītā pulkvežleitnanta Liepas Vāczemes cejojumam nozīmēto aģentu pamodināja neganta trauku šķindoņa virtuvē.

„Es tev tais brokast," Lauberts taisnojās. Sasarkušās acis liecināja, ka Pavāra sargs bija pavadījis visu nakti nomodā.

Tikai tagad Pavārs pamanīja, ka visas istabas mēbeles bija pārbīdītas. Galds un sabīvēto krēslu rinda pie durvīm izskatījās pēc barikādes. Logam priekšā bija aizvilkts lielais drēbju skapis. Arī dīvāns bija pārcelojis uz pretējo telpas sienu.

„Ko tu brīnās?" Lauberts likās apvainojies. „Es tikai grib, lai tu ilgāk paliec dzīvs."

Lauberta klāto brokastu galdu varēja apbrīnot. Veselo kaudzi brūni ceptās speķa šķēles papildināja savs pusceptu olu duciņš.

Līdzās kafijai galdā bija arī paniņas, piens, pustukšota konjaka pudele, šķīvis ar āboliem, ievārījums, siers un katliņš ar kūpošām mednieku desiņām.

„Ēd! Kas paliks pār — es apēdīs!" Lauberts mudināja.

„Tur, kur tu brauks, tev, varbūt, nedos ēst un dzert trīs diens, trīs mēnes vai trīs gad."

*

Pievakarē Lauberts izvadīja Aleksandru Pavāru uz Jūrmalas staciju.

Līdz pat aizbraukšanai ne pulkvedis Sēlis, ne Liepa nebija likuši sevi manīt.

Kad vilciena pēdējā vagona sarkanās uguntiņas pazuda nakts tumsā, Lauberts pa Jūrmalas stacijas stāvo nogāzi noslīdēja lejup. Pa Daugavpils stacijas peronu viņš sasniedza Dzirnavu ielas pārbrauktuvi. Pusstundu vēlāk Lauberts jau atradās kādas lielas celtnes pagraba telpā. Stabu un Avotu ielas krustojums nebija tālu.

Tamāra Mālova, Krēsliņš un pats Dukāts bija viņa ierašanos nepacietībā gaidījuši.

o

Berlīnes ātrvilcienam apstājoties Jelgavā, Pavārs iesteidzās stacijas uzgaidāmās telpās. Viņš ātri atrada stacijas priekšnieka nepieviloīgo darba biroju:

„Nosūtiet tūdaļ uz Rīgu šo telegrammu."

Papīra lapiņai pievienotā naudas zīme izslēdza varbūtību, ka dzelzceļa ierēdnis varētu aizbildināties ar laika trūkumu.

Liepas pirmais norādījums bija izpildīts.

Steigā Pavārs devās atpakaļ uz vagonu. Kupejas durvis viņš apstājās. Viņa vietu bija ieņēmis kāds vīrietis. Negaidītā ceļa biedra seju bija grūti saskatīt. To aizsedza visā platumā atvērtas Rīgas krievu avīzes lapas.

„Nāc vien iekšā!" jaunais līdzbraucējs aicināja.

Aleksandrs Pavārs pazina vīrieša balsi: „Konrādi Ko gan tu te dari?"

„Kā redzi — lasu avīzi. Vismaz pagaidām. Būtu prātīgāk, ja tu aizvērtu durvis. Nedusmojies. Mūsu labais Sēlis, laikam, tevi negrib vienu pašu bez bērnu meitas laist tik tālā ceļā."

„Ak tā?" Pavārs pārvarēja pārsteigumu.

„Vispirms, te ir tavi jaunie dokumenti." Konrāds izvilka no kabatas gluži jaunu Latvijas ārzemju pasi. „Dokuments ir pavisam īsts. Pulkvedis pēdējā brīdī izšķīrās tevi no Aleksandra Pavāra pārvērst par Kārli Andersonu. Par Andersonu tu gan pārvērtīsies tikai pēc Vācijas robežas pārbraukšanas. Kādēļ? Neprasi man. Būšu tavā tuvumā līdz pat Sarkanā Pelikāna viesnīcas sasniegšanai. Starplaikā varot daudz kas notikt." Konrāds rūpīgi salocija avīzi.

„Bet ja nu viņi redz mūs kopā?" Pavārs iebilda.

„Tas būtu lieliski. Es braucu invalīdu savienības uzdevumā uz Hamburgu. Ābrama brīvdabas izrādes publiku vairs nevelk. Man jāapskatās kas jauns. Nauda invalīdiem vajadzīga. Varbūt rīkosim kādu jaunu loteriju, sameklēsim kādas naudas pelnīšanas mašīnas. Vācieši vienmēr ko jaunu izdomā. Nealzmirsti, ka impresario Konrado invalīdiem jau tik daudzus gadus ir bijis visu līdzekļu vākšanas akciju organizēšanas padomnieks un reālizētājs. Par mani neraizējies. Es nemaz nešaubos, ka Dzelzītis būs jau paspējis paziņot arī saviem draugiem, ka es braucu uz Hamburgu un varbūt drusku tālāk. Pulkvedis Sēlis taisni vēlas, lai, mājās pārbraucot, es satiktos ar veciem savienības vīriem. Kāds no viņiem man daudz ko jautāšot. Varbūt, pat profesora Kausiņa biedrības aizkulišu biditāji mani uzmeklēšot."

„Es saprotu," Pavārs palūkojās pulkstenī, „drīz būs Meitene. Lai tie velni arī redz mūs kopā. Sak, divi bēleliņi sasatikušies ceļā uz Hitlera valstību."

Kad vilciens ieripoja Lietuvā, izrādījās, ka bez Pavāra un Konrāda vagonā ir vēl divas latvietes. Vagona galā, reliģisku literātūru apkrāvusies, iemigt nevarēja gadus 50 veca kundze. Uz ādas sēdekļa snauda kundzes meita.

„Mans vārds ir Alma Treimane," kundze iepazīstoties sniedza Konrādam savu sastrādāto roku. „Mīce, kas te guļ kā runčuks, ir mana vecākā meita. Braucam uz Karalauču izstādi."

Konrāds ievēroja, ka iemigušās jaunavas mati bija gandrīz vai sarkani. Jaunavai varēja būt 16 vai 17 gadi. Nedaudzie vasars raibumiņi uz gulētājas degunīņa tikai papildināja viņas veseligos skaistos sejas pantus.

„Jums ir glīta meita," Konrāds teica patiesību.

„Nesmuka jau viņa nav," Treimaņa kundze piekrita, „bet skuķis negrib ticēt pastardienai. Vai jūs ticiet pastardienai?"

„Man lieķas, ka jā," Konrāds centās izvairīties, „mēs tikai nezinām kad šī diena pienāks."

„Jaunskungs," Treimaņa kundze satvēra Konrāda roku, „pavisam drīz! Pavisam drīz! Es jau tagad redzu zemi uguns jūrā pazūdam. Pilsētas pazudīs pīšļos. Sātans pļaus pa labi un pa kreisi . .. "

Vilciens samazināja gaitu un pēc brīža apstājās.

„Pieminiet manus vārdus," Treimaņa kundze čukstēja. „Šitas skuķis sauc mani par sektanti. Bet Mīce un arī jūs, kungs, redzēsiet uguni un asinis. Nebūs pagājušas divas sabata dienas."

Konrāds nezināja nekā cita kā piekrītoši katram Treimaņa kundzes vārdam māt ar galvu.

„Un tagad pie miera," kundze pavisam negaidot pārtrauca sarunu. „Ar labu nakti!"

(Turpinājums sekos)

... galā

vīgas nodarbošanās. Par starpniecību dārzeņu pārdošanā kolchozs viņam izmaksāja 325 rubļus (normālā mēneša alga kvalificētam strādniekam 100 rubļi).

Lielas summas machinātors saņēma arī no citiem Rīgas rajona kolchoziem."

Rīgas rajona kolchozam Pionieris bijis algots sagādnieks Bernšteins, kas dzīvo Rīgā. Kolchozs sagādniekam maksājis atalgojumu 4 proc. apmērā no pirktām un pārdotām precēm. Pērn 11 mēnešos viņš nopelnījis no kolchoza 1335 rubļus.

Čerņiševs arī neslēpj — no kurienes nākušas melnā tirgū preces. Latvijas lauksaimniecības technikas tirdzniecības kantorī Siguldas noliktavā atrasts iztrūkums 3900 rubļu vērtībā. Šis pats kantoris pārdevis privātpersonām 22 komplektus vieglo auto riepu. Saldus starprajonu tirdzniecības bazes noliktavās konstatēts 22.000 rubļu liels iztrūkums. Atsūtītās preces neviens īsti nepārkontrolējot, tamdēļ varot izdarīt visādus pie- un norakstījumus.

Šie atklājumi ir ļoti zīmīgi. Vispirms tie liecina, ka pat tā dēvētie „paraugkolchozi," kas saņem no valsts sevišķu atbalstu, spiesti piekopt „privāto" sagādes politiku, lai turētos virs ūdens, sūtīt preces uz Murmansku un iepirkt kokvilnas sēklu raušus Vidusāzijas republikās. Otrkārt šī „privātā" sagāde liekas nav nemaz tik neienesīga tiem, kas tajā tieši iesaistījušies. Par naudu pat velns dancojot, bet partijas biedri, ceļot komūnismu, danco pavisam labprāt.

Čerčils gājis par tālu

21 g. vecais igauņu jūrnieks Freds Allams, kas nobēdzis no krievu kuģa Anglijā, tagad atbrīvots un sācis iepazīties ar dzīvi brīvajā pasaulē.

Sakarā ar šo bēgšanu noplētnais laikraksts „The Scotsman" atkal pacēlis Baltijas valstu jautājumu un raksta, ka Čerčils 1942. g. gājis par tālu, de facto atzīstot Baltijas valstu iznīcināšanu, lai gan viņš pateicis, ka Anglija, tāpat kā pārējās brīvās pasaules valstis, nekad neatzīšot Baltijas valstu aneksiju de jure. ASV nav atzinušas Baltijas valstu aneksiju ne de facto, ne de jure.

Tālāk laikraksts saka, ka teorētiski Baltijas valstīm esot tiesības izstāties no Pad. Savienības, bet padomju armija gādājot par to, lai tas nenotiktu. To pašu varot teikt par satelitiem. Kas notiek tādā gadījumā, ja kāda valsts mēģina nokratīt komūnistu režīmu, mums rāda Ungārijas piemērs, saka laikraksts.

...iem savienības vīriem. Kāds no viņiem ...utāšot. Varbūt, pat profesora Kausiņa ...u bidītāji mani uzmeklēšot."

... Pavārs palūkojās pulkstenī, „drīz būs ...velni arī redz mūs kopā. Sak, divi bā... ceļā uz Hitlera valstību."

...ieripoja Lietuvā, izrādījās, ka bez Pa... vagonā ir vēl divas latvietes. Vagona ...iterātūru apkrāvusies, iemigt nevarēja ...ndze. Uz ādas sēdekļa snauda kundzes ...

...ir Alma Treimane," kundze iepazīsto... ...rādam savu sastrādāto roku. „Mīce, kas ...s, ir mana vecākā meita. Braucam uz ..."

...roja, ka iemigušās jaunavas mati bija ...ni. Jaunavai varēja būt 16 vai 17 gadi. ... raibumiņi uz gulētājas deguntiņa tikai ... veselīgos skaistos sejas pantus.

... meita," Konrāds teica patiesību.

... viņa nav," Treimaņa kundze piekrita, ...ib ticēt pastardienai. Vai jūs ticiet pa...

...ka jā," Konrāds centās izvairīties, „mēs ... šī diena pienāks."

... Treimaņa kundze satvēra Konrāda ro...! Pavisam drīz! Es jau tagad redzu ze... ...azūdam. Pilsētas pazudis pīšļos. Sātans ...a kreisi . . . "

...zināja gaitu un pēc brīža apstājās.

...anus vārdus," Treimaņa kundze čuk...is sauc mani par sektanti. Bet Mīce un ...dzēsiet uguni un asinis. Nebūs pagājušas ...as."

...nāja nekā cita kā piekrītoši katram ...s vārdam māt ar galvu.

...e miera," kundze pavisam negaidot pār... Ar labu nakti!"

(Turpinājums sekos)

TORONTO LATVIEŠU KONCERTAPVIENĪBA ATKLĀJ SEZONU

Toronto Latviešu Koncertapvienības pirmajā šīs sezonas koncertā uzstāsies iecienītā latviešu jaunās paaudzes vijolniece Norma Auziņa. N. Auziņas vecāki ieceļojuši Savienotās Valstīs pirms 2. pasaules kaŗa un māksliniece dzimusi Amerikā. Neskatoties uz to, mākslinieces latviešu valoda tik brīnumskaidra un rakstītās vēstules tik latviski pareizas, ka grūti iedomāties, ka viņa nav gājusi latviešu skolā. Viņa studējusi slavenajā Džuljarda Mūzikas Akadēmijā pie Ivara Galamjana un to beigusi ar M. S. gradu. Savā laikā bijusi arī Džuljarda orķestŗa koncertmeistare un devusi daudz koncertu „Young Artists of America" sarīkojumos. Norma Auziņa arī daudz spēlējusi latviešu koncertos un piedalījusies Ņujorkas latviešu dziesmu svētku Jaundarbu koncertā. Tagad māksliniece dzīvo Ročestrā, kur viņa ir soliste, orķestŗa dalībniece un paidagoģe.

Vijolniece Norma Auziņa.

Čellists Ronalds Leonards.

Čellists Ronalds Leonards, Normas Auziņas dzīvesbiedrs, ir Ročestras Filharmoniskā orķestra koncertmeistars un Istmaņa mūzikas skolas profesors. Viņš studējis ievērojamā Kertisa mūzikas institūtā Filadelfijā pie Leonarda Rozes un apbalvots ar Amerikas augstāko mūzikas balvu — Naumburga godalgu. Dažus gadus atpakaļ, kopā ar Klīvlendas Simfonisko orķestri, R. Leonards koncertturnejā viesojās zemēs aiz dzelzs priekškara, kur Klīvlendas orķestris guva ārkārtīgi lielu atsaucību. R. Leonards kopā ar savu dzīvesbiedri Normu arī vairākkārtīgi uzstājies latviešu sarīkojumos un latviešu pasākumiem allaž izrādījies atsaucīgs.

Šajā abu mākslinieku kopējā koncertā klavieŗu pavadījumus spēlēs Ročestras pianists André Cerny.

Koncerts notiks Unitāriešu baznīcas auditorijā, 175 St. Clair Ave. W., ceturtdien, 27. septembrī plkst. 8,30 vakarā. Koncertapvienības abonentu kartes iepriekšpārdošanā dabūjamas puķu veikalos „Calla", „Lotus" un „Venus", kā arī koncerta vakarā pie kases. Cena $5,00 četriem koncertiem (skolniekiem un studējošiem $2,50). Ierobežotā skaitā būs dabūjamas arī atsevišķas ieejas kartes $2,50 gabalā (skolniekiem un studējošiem $1,25).

Marija Urnežus.

UZ SENIEM DĀRZIEM

Uz seniem dārziem
Vēl aizmaldos,
Ar saules acīm
Kur satikos.

No gaismas plūdiem
Tu pretim nāc,
Kā tālas dziesmas
Sen valdzināts.

Tai dziesmā sakust
Kā skūpstā mums
Liek rožu blāzmām
Pilns nareibums.

Šis laiks man sirdi
Vairs neaizkaŗ —
Pār visu rozes
Līkst šovakar.

Cik maz gan vārdos
Ir pasakāms,
Pār mūžiem skaistums
Līst, netveŗams.

ĒRIKS RAISTERS — PRESES BIEDRĪBAS PRIEKŠNIEKS

Latviešu preses biedrības jaunā valde uz pirmo sēdi sanāca 14. septembrī Ņujorkā. Par jauno preses biedrības priekšnieku ievēlēja Ēriku Raisteri, par sekretāru Leonu Rumaku, par sekretāra palīgu un biedrzini Henriju Mooru, par kasieri Viktoru Irbi, bet valdes locekļi sevišķiem uzdevumiem būs Zenta Liepa un Teodors Zeltiņš. Priekšsēža vietnieka pienākumus pildīs Karola Dāle.

Jaunā valde amatus pārņem 22. septembrī Bostonā.

Sēdes pārrunās izskanēja doma, ka preses biedrībai vajadzētu biedrus vairāk piesaistīt aktīvai darbībai un rast līdzekļus, kā to veicināt. Pēc ņujorkiešu rīcībā esošām ziņām Preses balli nākošā gada pavasarī paredzējuši rīkot čikagieši. Ņujorkā preses balli paredzēts rīkot 1964. gadā. I.

MĀKSLAS CHRONIKA

Mazajā San Remo pilsētiņā Italijā vietējā spēļu kazino telpās ik vasaru notiek mūzikas festivāls. Šāgada festivālā ievērību izraisīja apstāklis, ka Maskaņi operu Izabo diriģēja 83 g. v. Tullio Serafins, kurš operu diriģējis arī pirms 50 gadiem tās pirmuzvedumā Milānas Skalā. Izabo uzvesta vienlaicīgi arī Venēcijā, kur pats komponists vadījis izrādi.

Tullio Serafins piemin, ka toreiz Maskaņi un Pučīni operu pirmuzvedumos pasaules lielākie laikraksti sūtījuši savus kritiķus.

Pagājušie 50 gadi nelikās mazinājuši sirmā diriģenta sparu, tomēr bija atšķirība starp toreiz un tagad — Izabo 50 gadu jubilejas izrādi Tullio Serafins diriģēja sēdot.

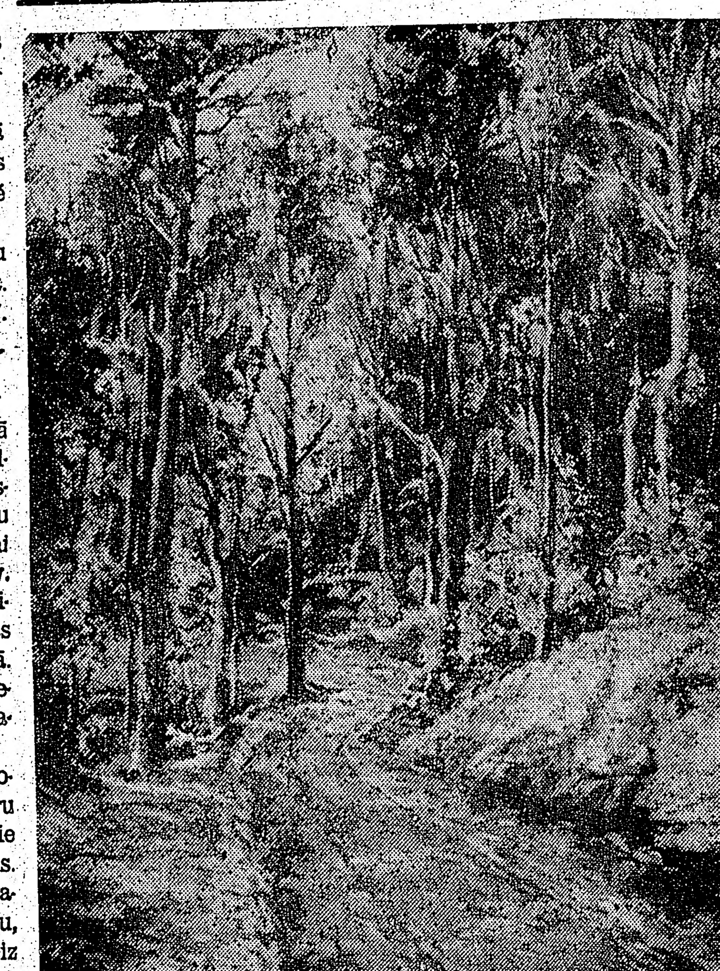

A. Anšmita glezna Rudens.

Margarita Ausala

Skanīgā mūžu veldze

MŪSU TAUTAS DZEJAS ĪPATĪBAS RAKSTUROJUMS

Ikviena dziesma ar savām skaņām atskaņo kaut ko, kas noskaņo mūsu dvēseli kādā zināmā noskaņā. Un ikvienā noskaņā mūsu dvēsele meklē izteikties, veldzēties kādas sev piedabīgas dziesmas skaņās. Vārdu skaņās un melodijās. Un līdzīgi tam kā mūsu dvēsele, izaugusi no aizmūžu cilvēcības sēklas, veido savu dzīves rakstu, mazā veidā dažādojot senus simbolus un saistot tos savu vienreizējo gaitu norisē pēc senseniem domu un jūtu likumiem, — tā arī dainas, mirkli dziedātas, tomēr glabā sevī ir senus simbolus, ir likumu veidojumu, kas nosaka ikvienas dziesmas ritmu pēc noteiktiem nelaužamiem likumiem. Tādēļ arī šīs dziesmas liekas tik gludenas kā viļņu līganais plūdums un tik brīnumaini veldzē mūsu dvēseli. Pasaule nav chaoss, bet likumu saskaņā tverta esme. Vienīgais dumpinieks dažkārt ir cilvēks, kas savās chaotiskās ilgās tālu netiek, pats ar garu un miesu šais likumos līdzi ietverts būdams. Un viņa dziesma viņam līdz. Un ja radīgās nepieciešamības raisīts, kāds cilvēks vij jaunu dziesmu no visu mūsu zināmām jūtām un domām mums zināmos simbolos un formas ietvaros, tad šai jaunajai dziesmai atbalsojas dziesmu prieks daudzos ļaudīs un pati dziesma paliek par skanīgu mūžu veldzi uz gadu gadiem.

Bet kas tad savā būtībā ir tautas dzeja?

Cik tālu vien skats sniedzas seno kultūrtautu dzīvē, arvienu ir bijis tā, ka t. s. augstā māksla uzsūkusi sevī daudz tautas mākslas elementu un tautas māksla mēģinājusi atdarināt daudzus individuālos sasniegumus. Tādā kārtā augstās mākslas darbi ir bijuši tikai skaistākie ziedi tautas mākslas dārzā, kur sirds un prāts pilnīgāk izteikušies. Vienīgi laikmetos, kur prāts noslēdz nojautas un iejūtas ceļu, atraisās no būtiskās radīšanas procesa intellektuālās konstrukcijās augstā māksla, apzīmējot formu un izraugot saturu, novēršas no tautas radīšanas veida. Tā tas parādījies arvienu zināmos kultūras posmos, kad sausa kļūst sirds, aplēsta un pārsmalcināta forma, izvēlīgs saturs. Vizdegunīgi šī māksla neliekas ne redzis tautas šķietami neattīstīto, primitīvi smagnējo nodošanos daiļumam. Mākslīgi radītā plaisa var pastāvēt tikai zināmu laiku izlases sabiedrībā. Katra īsta liela dzeja ir arī savā veidā tautas dzeja un katrs īsts liels dzejnieks tautas dzejnieks par tik, par cik viņš uzņem sevī tautas simbolu un formas ietvaros un savu radīto dzeju atkal atdod atpakaļ tautai, kas to mīlē un glabā.

Laiku pa laikam bijuši tādi „sausuma" periodi. Nedomāju, ka arī mūsu laika t. i. modernajā dzejā būtu daudz konstruēšanas un skaldīšanas, teorētizēšanas un dīvainību meklēšanas, kas, notrūkusi no tautas dzejas, vairs ar to mijdarbību neatrod. Bet ar agrākajiem sausuma posmiem tikai tā vaina, ka tie nelikās gar tauts dzeju ne zinis, ļāva tai normāli veidoties, kamēr nāca jauns laiks, kas pacēla tautas dzejas godu, atdarinot tās vielas izlasi un formas principus. Mūsu laika sērga ir tā, ka, jebšu jau minētais pārsmalcinātais, dzejas veids tautai nav domāts un tautu nesasniedz, šī novirziena ietekmē radies surrogāts, kam patiesībā nav ne skaņu tautā, ne ziedu mākslīgā siltumnīcā, ar masu produkciju un masveida propagandu tiek pludināts tautā, notrulinot tās dabisko jūtīgumu un izkaltējot tās radīgos avotus. Tai ziņā mūsu laiks pret tautas dzeju ir vēl jo nelietīgāks.

Kāda ir tā forma, kas satur savu saturu? Kāda ir satura izvēle?

Kāds ir dzīves skatījums, kas to noteic? Kāda ir latviešu tautas dziesmas īpatība, kas, Herderam iezvanot tautas dzejas augšāmcelšanos Eiropā, līdz šai dienai valdzinājusi svešiniekus un savējos visur un vienmēr.

Ar pašas dabas likumiem līdzīgu vienveidību un nepielūdzamību veidojas tautas dzejas forma. Bet kā zarā ar visu vienveidību nav nevienas lapas pilnīgi līdzīgas otrai, tā tautas dzejas cietajā likumu ietvarā veidojas neiedomājama izdomas dažādība. Kā gaisma aust un vakars satumst, jūŗa uzplūst un atslīd atpakaļ, ar tikpat nemainīgiem noteikumiem pantā un stilā rīkojas tautas dzeja, katru sīkāko novirzīšanos uzlūkodama par kroplu, kas, ar dabisku nežēlību izstumts, iznīkst laiku gaitā. Tādēļ arī tik maz kļūdu milzīgajā tautas dziesmu krājumā un tik daudz gadsimtos nemainītu skaistu dziesmu saglabājies tautas jutīgajā atmiņā. Tādēļ arī tik viegli atrodami viltojumi. Šai čaulā tad nu ar rotaļīgu vieglumu līdinās tautas dziesminieka fantazija. Varbūt vienīgi pati daba ir tā, kas izšķērdīgā bagātībā var sacensties ar tautas dzejas dārzu.

Vienkāršā vienveidībā ietverta izsmalcināta dažādība — tā varētu raksturot tautas dzejas formu.

Tautas dziesminieks meklē t. s. „dzejisko" vielu. Nemeklē viņā arī neparasto, dīvaino, subjektīvi samezgloto. Kā Alsungas zilajā mēlenē metalla stīdziņas auž mirdzošu rakstu, tā dzejas skaistuma stīga apauž ikdienas palēkumu, ceļot gaišumā katru putekli, kur nevalda lietderība, bet tikai daiļums vien. Dziesminieka daiļuma atraisītājs spēks ir tas, kas pasaules nozīmības centrā var ielikt smilgu un lāci apdziedāt ar humoru. Jo lielāks šis daiļuma spriegums raditājā, jo lielāka šī vara. Caur tautas dziesmas logu skatoties, latvieša sēta mirdz sudrabā un zeltā. Pat istabu slaukot, mēslus nes dimanta sietiņā. . . No lietderības atraisīta un skaistuma gaismogā ievīta — tā, lūk, ir tautas dzejas viela.

Pirmie tautas dzejas „apustuļi," kas ar tautas dzejas slavināšanu runāja par pirmatnību, dabisku spontanitāti, naivumu, vienkāršību u. t. t., aizmirsa pavisam, ka vienkāršība ir ar ziņu noreducēta forma, caur ko skatāms gadsimtu pieredzes domu dziļums. Ja par grieķu mākslu kādreiz Ekermanis teicis, ka to raksturo cildena vienkāršība un kluss lielums, tad to var attiecināt uz to dzīves skatījumu, kas kopējs mantojums ir sengrieķiem ir mūsu senčiem. Kaut vai sirmā tautas dzejas pētnieka profesora L. Bērziņa daudzkārt minētajā dziesmā atziņa veŗas trejkāršā lokā: ainavā, dzejas personifikācijā un divu paaudžu attēlojumā:

Ūdens gāja ar akmeni
Svētu rītu kapāties:
Ūdens cirta akmenim,
Akmens galvu purināja.

(Nobeigums 8. lpp.)

PRANDES PIEMIŅAS IZSTĀDE ČIKAGĀ

Gleznotāja Alberta Prandes piemiņas izstādē Čikagas latviešu namā 15. un 16. septembrī bija redzama 91 eļļas glezna un skices. 1957. gadā mirušais mākslinieks Latvijā bija pievērsies arī grafikai, rakstījis par mākslu, vācis kultūrvēsturiskus foto materiālus. Skatē izstādīti gan vēl Latvijā, gan Vācijā, gan Amerikā veikti darbi. Blakus labiem veikumiem katrā mākslinieka dzīves periodā ir arī daudzi steigā veidoti gleznojumi. Vistuvākas rakstītājam likās Latvijā gleznotas ainavas dzeltenbrūnganos toņos, labi attēlojot to neuzbāzīgo, īpatnējo skaistumu, kuŗu mēs savienojam ar dzimtenes — Latvijas vārdu.

O. Cakars.

Austra Augenberga

AIZ EDINBURGAS FESTIVĀLA KULISĒM

Š. g. Edinburgas festivāls bija saistīts ar dažiem nepatīkamiem incidentiem. Kā parasti šinī laikā notika arī internacionālais filmu festivāls, kuŗā piedalījās arī krievi. No filmu festivāla repertuāra pēkšņi tika noņemta vācu filma „No cara līdz Staļinam", lai neaizkartu krievus. Filmu festivāla direktors izteicās, ka krieviem neesot patikuši „antikomūnistiskie komentāri" („rodoties iespaids, it kā komūnisti būtu slepkavas"). Krievi gan neesot katēgoriski pieprasījuši filmas noņemšanu no repertuāra, bet, kad tas izdarīts, apsveikuši to kā „jauku žestu". Vācu filmas pārstāvis paskaidroja, ka filma simtprocentīgi balstoties uz autentiskiem dokumentiem, ņemtiem no dažādu zemju archīviem, un tās komentāri nebūt neesot antikomūnistiski, bet krievi neciešot ne mazāko kritiku. Vai tiešām lietas jau nogājušas tik tālu brīvajā Britanijā, ka atklāti uzsvērt savu antikomūnismu ir tikpat bīstami kā pasvītrot antisemītismu?

Ar krieviem bija saistīts vēl viens incidents sakarā ar kādu laikraksta „Daily Mail" ziņojumu, kas bija aizkāris krievus un ļoti nepatika arī festivāla vadībai.

Arī Edinburgas preses birojam resp. klubam ir savas vecas tradicijas. Ik dienas tur uzaicina kādu mākslinieku grupu, kuŗiem žurnālisti var uzstādīt dažādus jautājumus un rast personisku kontaktu ar māksliniekiem. Līdz ar to reportieŗiem nav vairs jātraucē mākslinieki viņu atpūtas vai darba laikā, lai dabūtu intervijas. Jaunā festivāla direkcija it kā gribēja lauzt šo veco tradiciju, jo vairāk dienu no vietas intervijas nenotika. Radās iespaids, ka krievi tika rūpīgi sargāti no žurnālistu jautājumiem. Pret to atskanēja protesti presē. Prese Britanijā ir visspēcīga: vecā tradicija tika atjaunota, un preses birojā ieradās pats Šostakovičs. Viņš atstāj ļoti kautrīga, nervoza cilvēka iespaidu, kuŗam katra uzstāšanās publikas priekšā ir grūta un nepatīkama lieta. Uz žurnālistu jautājumiem viņš sniedza par sevi dažas biografiskas ziņas. Šostakovičs dzimis inteliģentā ģimenē: tēvs — slavenā krievu zinātnieka Mendeļejeva līdzstrādnieks, māte — mūzikas skolotāja. Komponists dzimis Sibirijā, bet uzaudzis un līdz 2. pasaules kaŗam dzīvojis Pēterpilī. Atbildes, kuŗas viņš sniedza uz dažiem jautājumiem ,bija „diplomātiskas" (jāatzīst, ka viņš ir jau diezgan cietis savā mākslinieka karjērā, lai vēl reiz . . . riskētu!). Piemēram: Šostakovičs noliedza, ka viņam būtu nācies ciest dažu savu kompoziciju dēļ: Padomju Savienībā katrs varot rakstīt, kā gribot, bet arī katrs varot kritizēt: viņa (t. i. Šostakoviča) darbu kritika esot vienmēr bijuši lietišķa un esot daudz palīdzējusi viņam (!). Neesot pareizs apgalvojums, it kā Pad. Savienībā mūzika būtu konservatīva, bet rietumos progresīva resp. „revolūcionāra". Izrādījās tomēr, ka Šostakovičs un rietumu pasaule citādi saprot jēdzienu „revolūcionārs" (mākslā). Pēc Šostakoviča domām rietumu komponisti cenšoties savā „revolūcionārajā" mūzikā pēc neparastiem skaņu kombinējumiem ,bet Pad. Krievijā par revolūcionāru resp. progresīvu mūziku saucot to, kas izteicot sava laika „progresīvās idejas" (vecs, pārāk bieži dzirdēts izteiciens padomju propagandas izdevumos!). Uz jautājumu par reliģisko mūziku Padomju Savienībā Šostakovičs atbildēja, ka tā (piemēram, Bacha u. c. kompozicijas) bieži tiekot atskaņota Pad. Savienībā, un arī viņš ļoti cienot Bachu, bet šī mūzika neizsaucot viņā nekādus reliģiskus pārdzīvojumus. Cik jūtīgi krievi ir pret visu, kas nāk no rietumiem ,to liecina fakts, ka Šostakovičs pieminēja „Daily Mail" incidentu, kaut gan tas bija jau nokārtots, un laikraksts bija pat ievietojis atsaukumu.

Šķiet, ka nebija vairs iespējams tālāk iet laipnībā un uzmanībā (lai neteiktu vairāk!) pret krievu māksliniekiem: brāzmainas ovācijas pārpildītās zālēs; kāds mūzikas skolotājs pat pasniedza Šostakovičam kā dāvanu savu kompoziciju! Sakarā ar visu to uzmācas savādas pārdomas . . .

Pieejamāks rietumu žurnālistiem bija Rostropovičs: vismaz viens žurnālists bija dabūjis no viņa interviju. Arī viņš nāk no inteliģentas ģimenes — ir ievērojama krievu čellista dēls.

No žurnālistiem nebaidījās Belgrades operas pārstāvji un ieradās preses birojā, kad tos uzaicināja. Viņi pārsteidza britus ar paziņojumu, ka mazajā, nabadzīgajā Jugoslavijā operu izrādes notiekot vairākās pilsētās un eksistējot galvenokārt ar valsts pabalstiem, jo biļešu cenas esot ļoti zemas (galerijā pat zemākas par kino biļešu cenu, lai „pieradinātu" tautu pie operas). Britu salā opera ir tikai Londonā, un valsts pabalsts nesedzot pat 50 proc. no Karaliskās Koventgardena operas izdevumiem. Britanija ir ierindojama to zemju skaitā, kur māksla saņem ļoti maz atbalsta no valsts.

Ļoti simpatisku iespaidu preses birojā atstāja slavenā pianiste (Bacha speciāliste) Rozalīna Tureka: dabiska, vienkārša, bez mazākās iedomības! Mierīgi un laipni viņa deva atbildi uz katru jautājumu. Viņai ir krievu - turku izcelsme; viņa ir dzimusi Amerikā (Čikagā), bet pastāvīgais dzīvoklis viņai esot Londonā, kaut arī tur viņa esot reti sastopama, jo visa dzīve paejot koncertceļojumos. Lai labāk interpretētu savu mīļo Bachu, viņa ir izstudējusi visu Bacha priekšteču mūziku, ir iegādājusi veselu Bacha laika mūzikas instrumentu kollekciju. Pēc viņas domām Bachu parasti atskaņojot pārāk ātrā tempā, it kā „mocartizējot" to. Viņa paredz pilnīgu mūzikas instrumentu (klavieŗu skaņas) pārveidošanos nākotnē, tāpat kā tas noticis jau pagātnē: varot runāt par Šopena laika klavierēm, Skrjabina klavierēm u. t. t.

Pašlaik festivāla aizkulisēs notiek sīvas cīņas ap jauna operas nama celšanu Edinburgā, jo ļoti daudzi skoti ir pret to — un vispārīgi pret festivālu. Jugoslavi atzinās, ka tik mazu skatuvi un sliktu apgaismošanas sistēmu viņi nekur Eiropā neesot sastapuši.

Arnolds Lūsis

LABĀS SĒKLAS SĒJĒJS

26. septembrī apris divdesmit pieci gadi, kopš mācītāja amatā ordinēts Edgars Ķiploks — garīgu rakstu izdevniecības „Sējējs" techniskais vadītājs un Dieva vārda sludinātājs Dakotā izkaisītiem latviešu trimdiniekiem.

Uzmanīgi sekodams visam, kas notiek latviešu trimdas draudzēs, kā baznīcas vēsturnieks, krādams materiālus draudžu archīvos, Edgars Ķiploks gan, laikam, nemaz nebūs pamanījis zīmīgās gadskārtas tuvošanos pats savā dzīvē. Par sevi viņš vienmēr ir domājis visai maz. Bet — „katrs strādnieks ir savas algas cienīgs" — saka apust. Pāvils. Un Ķiploks ir pelnījis, lai viņu neaizmirstu.

Viņam galvenā kārtā pienākas pateicība par to, ka mums, svešumā izkaisītiem latviešiem, kas turamies pie kristīgās draudzes, ir grāmatas, ko mēs varam saukt par garīgu literātūru.

Mācītājs Edgars Ķiploks.

Laikā, kad grāmatu izdevēji ir ļoti piesardzīgi tādu darbu izdošanā, kas risina reliģiskās un filozofiskās problēmas — Edgara Ķiploka vadītā izdevniecība „Sējējs" — tieši šādas grāmatas ir meklējusi un, riskējot ar materiāliem upuŗiem, tās izdevusi. Atcerēsimies, piemēram, prof. V. Maldoņa dogmātiku, kas iznāca šī paša gada pavasarī un ko ar interesi var lasīt arī tādi nopietnu grāmatu meklētāji, kuŗiem trūkst speciālas teoloģiskas izglītības. Grāmatas vienmēr ir bijušas mācītāja Edgara Ķiploka lielākā mīlestība.

Sākot teoloģijas studijas Latvijas universitātē, Edgaram Ķiplokam jau bija tāda bagāta bibliotēka, ka dažkārt pat profesori vienu, otru no jaunākiem publicējumiem lūdza ieskatam. Ar lielu mērķtiecību, prieku un neatlaidību Edgars Ķiploks veica savas studijas, visos priekšmetos iegūdams augstas vai augstākās atzīmes. Neko viņš nedarīja pavirši. Viņš mīlēja smelt no dziļas akas, un tamdēļ viņa studijas ieilga. Bet — tām beidzoties, teoloģijas fakultātes baznīcas vēstures katedrai bija izaudzis jauns, ļoti apdāvināts mācības spēks, kas reizē vadīja arī fakultātes plašo bibliotēku.

Jaunā zinātnieka karjēru, diemžēl, pārtrauca politiskās pārmaiņas un 2. pasaules kaŗš. No iemīļotām grāmatām Edgaru Ķiploku atraut neviens nespēja. KaŗA laikā viņš vadīja lielu latviešu grāmatu izdevniecību Rīgā. Bēgļu gaitās Vācijā rūpējās par dažiem izdevumiem, kas bija domāti bēgļu garīgai aprūpei. Pēc ierašanās Amerikas kontinentā Ķiploks sāka organizēt izdevniecību, kas pašreiz nes „Sējēja" vārdu.

Kā Dieva dāvanu saņēmis apbrīnojamu lielu, neizsīkstošu darba prieku — Edgars Ķiploks ir varējis savas spējas un dotības parādīt arī citos virzienos. Studiju gados viņš ļoti sekmīgi vadīja studentu grāmatnīcu, no maza, neievērojama veikaliņa pārvēršot to par lielu, saimnieciski labi nostādītu uzņēmumu. Ļoti aktīvi darbodamies savā korporācijā Latvia, Edgars Ķiploks atrada laiku arī dažādiem amatiem Studentu padomē. Viņa ierosmē sāka iznākt akadēmiskais žurnāls Universitas, kuŗa redaktors un redakcijas kolēģijas loceklis Ķiploks bija vairākus gadus. Jāpiezīmē, ka Ķiploks ieguva vairākas godalgas arī universitātes izsludinātās studentu zinātnisko darbu sacensībās.

Ķiploks pievērsies arī garīgai dzejai, uzrādīdams dažkārt īsti atzīstamas korāļu tulkotāja un jaunu korāļu sacerētāja dāvanas. Pašreiz Ķiploks rosīgi strādā bīskapa prof. Dr. K. Kundziņa vadītā Dziesmu Grāmatas emendācijas komisijā.

Mācēdams daudzas lietas un parādīdams savas spējas dažādos virzienos, Edgars Ķiploks tomēr vienu lietu nekad nav īsti iemācījies: iekārtot savu dzīvi tā, lai nebūtu jāstrādā pāri par spēkiem, lai atliktu laika arī atpūtai.

Cerēsim, ka Tas, kas viņu ir sūtījis savā darbā, arī gādās par to, lai čaklais strādnieks saņemtu pelnīto gandarījumu un atzinību.

Latvieši Kanādā

SVEICIENS JĀNIM ŠĀBERTAM

22. septembrī Itona auditorijā Toronto, pēc tam Hamiltonā un Londonā, ar ceļojošā teātŗa viesizrādi izcilais skatuves mākslinieks, aktīvs sabiedrisks darbinieks un karsts patriots Jānis Šāberts atzīmē 50 g. skatuves darba atceri un 70 mūža gadus. Šoreiz visa ceļojošā teātŗa gaŗā turneja ir šī lielā notikuma zīmē, bet mums, kanadiešiem, būs izdevība ar jubilāru sastapties minētajās izrādēs. Domājams, ka izrāžu apmeklētāju skaits būs iepriecinoši prāvs, netrūks ziedu un aplausu.

Visi, kas jubilāru pazīst no neaizmirstamiem skatuves tēliem dzimtenē un trimdā, kas viņu mācījušies cienīt un respektēt pašaizliedzīgā sabiedriskā darbā, kas vērojuši viņa dziļo patriotismu un ticību visam labam, klāt nevarēs būt. Ar šīm dažām rindām domāts lielo jubilāru sirsnīgi sveikt tieši to daudzo draugu un cienītāju vārdā, kuŗiem šoreiz nebūs izdevības pakavēties jubilejas izrādes skatītāju rindās.

Jāņa Šāberta mākslinieciskās darbības cildinājumi ir plaši atbalsojušies presē.

Šķiet, ka tomēr ļoti maz ir pieminēta Jāņa Šāberta sabiedriskā aktivitāte, viņa stingrā nacionālā stāja un dziļais patriotisms, kas izpaudies tālu ārpus viņa skatuves darba un mākslas dzīves loka. Šīs izcilās īpašības jubilāru ir pavadījušas visu viņa gaŗo un panākumiem svētīto mūžu.

Nākdams no daudzgalvainas rokpeļņu ģimenes, Jānis Šāberts jau agrā jaunībā sastapās ar dzīves reālitātēm, mācījās smagi strādāt, iepazinās ar latviešu cilvēku un tautas degošākām problēmām. Kad strēlnieku laikos latviešu nacionālisms uzsita augstāku vilni, mēs šīs dienas jubilāru redzam ne jau kādā aizmugures nodarbībā, kur viņam kā labam aktierim būtu bijis viegli iekļūt, bet gan uguns līnijās. Tikai nedaudzi zina, ka, kauju dūmiem izklīstot, jubilāra krūtis greznoja izcilas goda zīmes. Vēlākos laikos jubilāru bieži redzam sabiedriskā un politiskā darbā. Viņu redzam nelokāmi stāvam par nacionāliem principiem. Okupācijas laiki viņam nes pazemojumus un spaidus. Jānis Šāberts nav mēģinājis okupahtu priekšā muguru liekt, lai izpelnītos kādu uzmanību.

Gaŗie trimdas gadi likuši Jāņa Šāberta vārdam paspīdēt ne tikai skatuves darbā, bet arī visur tur, kur ir lemts, spriests un meklēti ceļi latvietības saglabāšanai svešatnē un tēvzemes brīvības atgūšanai.

Par to visu lai ir atļauts jubilāram izteikt Kanadas latviešu sirsnīgāko paldies. Sumināsim viņu jubilejas teātŗa izrādēs Toronto, Hamiltonā un Londonā, sumināsim viņu arī savās sirdīs un būsim lepni, ka mūsu pašu tautas klēpis ir izauklējis tik izcilu mākslinieku, spilgtu personību, sirsnīgu un atsaucīgu tautieti.

Jānis Niedra,
LNAK valdes pr-dis.

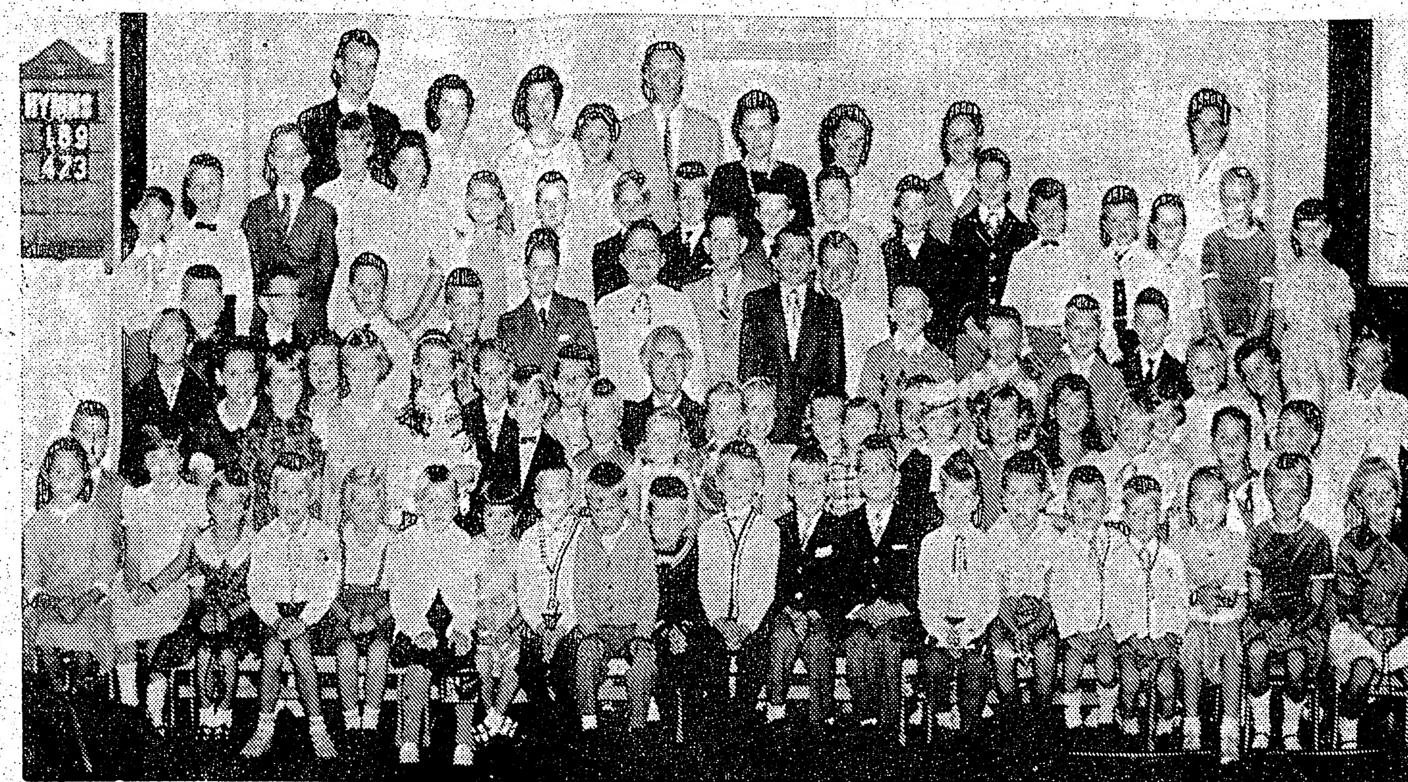

Sv. Jāņa draudzes Svētdienas skola darbu sākot. Foto JAK

Sv. Jāņa draudzes dievnamu sāks celt pavasarī

Sv. Jāņa draudzes dievnama celšanas tehniskās komisijas priekšsēdētājs J. Koncis mums izteicās:

„Dievnama celšanas jautājums ir tas, kas pašreiz, acīmredzot, visvairāk interesē mūsu draudzes locekļus. Draudzes vadība un dievnama celšanas tehniskā komisija ir centusies darīt visu iespējamo, lai dievnama celšanas lietu pēc iespējas steidzinātu. Plānu apstiprināšana tomēr ir prasījusi ilgāku laiku nekā mēs to bijām paredzējuši.

Pēc draudzes pilnsapulces lēmuma arch. E. Tannis tūdaļ stājās pie plānu un zīmējumu izgatavošanas. Tajā pat laikā dievnama celšanas tehniskā komisija iesniedza lūgumu t. s. Adjustment Court — atļaut draudzei, dievnamu ceļot, pievirzīties kaimiņu robežai tuvāk 5 pēdas nekā to atļauj rajonā pastāvošie būvnoteikumi. Tiesa mūsu iesniegumu, iepriekš tā saturu izziņojot visiem apkārtnē dzīvojošiem namsaimniekiem, izlēma 9 jūlijā. Tiesa atzina mūsu lūgumu par pamatotu un paziņoja mums savu lēmumu rakstiski 23. jūlijā.

Kad bijām saņēmuši labvēlīgo lēmumu, architekts E. Tannis ar pieaicinātiem palīgiem varēja stāties pie dažādo, ar dievnama celšanu saistīto, technisko aprēķinu sagatavošanas, detaļās izstrādājot arī dievnama celtnes zīmējumu.

Augusta beigās arch. E. Tannis ar zīmējumu iepazīstināja dažus vadošos pilsētas būvkomisijas darbiniekus, kas norādīju ši, ka pret plānu nekādu iebildumu nevarētu būt un ka tā apstiprināšanu izdarīšot reizē ar būves sākumam nepieciešamās atļaujas izsniegšanu.

14. augustā uz kopēju sēdi sanāca draudzes valde un dievnama celšanas techniskā komisija. Arch. E. Tannis sēdes dalībniekus iepazīstināja ar veiktiem priekšdarbiem un darbiem, kas būtu veicami nekavējoties, ja dievnama celšanu gribētu sākt vēl šī gada rudenī. Pēc pārrunām sēdes dalībnieki atzina, ka, ņemot vērā straujo rudens tuvošanos, dievnama celšanas darbi nebūtu steidzināmi un tos vajadzētu atlikt uz pavasari. Pēc lietpratēju ieskatiem darbs varētu ieilgt ziemā; tā izmaksa varētu būt lielāka, bet kvalitāte zemāka, ja to veiktu ziemas mēnešos. Darbu steidzinot, varētu rasties arī citas problēmas. Jumta siju pasūtīnājums, piemēram, jāizdara Britu Kolumbijā, un piegāde varētu ieilgt no 6 līdz 8 nedēļām. Pilsētas valdes nodoms vēl šoruden paplašināt ielas Balmorāl ielas rajonā, savukārt, varētu traucēt materiālu piegādi. Lai draudze rosīgos ziemas mēnešos nepaliktu bez telpām, draudzes namu nebūtu ieteicams nojaukt rudenī.

Kā dievnama celšanas technisкās komisijas priekšnieks varu teikt, ka nekur nav bijusi nevajadzīga vilcināšanās vai gausums priekšdarbu veikšanā. Ceru, ka draudzes locekļi to sapratīs. Nākošais — 1963. gads ir mūsu draudzes piecpadsmitais pastāvēšanas gads. Būs skaisti to sākt ar dievnama pamatakmens iesvētī — un nobeigt ar dievnama celtnes iesvētīšanu rudenī. Uz to lai Dievs mums palīdz un liek mums būt atsaucīgiem dievnama celšanas atbalstītājiem — Dievam par godu, mums pašiem par svētību."

LASĪTĀJU vēstules

KAUT KAM VAIRĀK . . .

Jauks, un savā ziņā savdabīgs, ir atvaļinājums, pavadīts klusās vietās, kur pulcējas latvieši. Lieкas, tur var sastapt divas šķiras ļaužu: vieni, kas nepārtraukti cīnās ar dažādām noslēpumainām nervu kaitēm un grūtsirdību un pilsētās ir labākie nervu ārstu pacienti; otri, kas vienmēr humora pilni, darbīgi, sabiedriski, idejām bagāti un kam ir tik daudz nodarbību, ka laika vienmēr par maz. Šie ļaudis domā, ka labāk laiku pavadīt laukos, dabas tuvumā, nekā apmeklēt psichiatrus. Kamēr pirmajiem nekas neliekas viņu pūļu un intereses vērts, otrie kā sūkļi spēj uzsūkt sevī visu, ko Dievs, daba un pasaule tiem piedāvā.

Un kaut gan tas grūti pierādāms, man arvien rodas iespaids, ka slimie, neapmierinātie un dvēselēs saplosītie ir tie, kas neatrod nekā skaista un vērtīga ne latviešu dzīves ziņā, ne vispārcilvēcīgās vērtībās. Zināšanu, spējas spriest un vērtēt, principu, ticības un tautības nozīme viņu apziņā izgaisusi, cīnoties ar putekļiem modernajās mājās un traucoties pēc laikmetīgām izpriecām dārgajās mašīnās.

Vai pie neārstējamām vainām, kas pārtikušos ļaudis grauž, tomēr nav kaut kur vēl drusku dzīva palikusi sirdsapziņas balss, kas mēģina atgādināt, ka cilvēks tomēr ir radīts kaut kam vairāk nekā lizdas višanai un sugas turpināšanai un ka cilvēcīgā būtne ir cieši saistīta ar Dievu un savu tautu.

L. A.Eglīte

GENERĀLKONSULS
Mr R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861.
118 DANFORTH AVE

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE., APT. 16

ONTARIO INSURANCE AGENTS' ASSOCIATION
V BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.
TORONTO. PL. 9-0266.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

TORONTO LATVIEŠU KREDĪTSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO) CREDIT UNION LIMITED
maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozitiem, izdara visas parastās banku operācijas. Izsniedz aizdevumus un atklātas māju hipotēkas. Birojs atvērts 6 dienas nedēļā jaunās telpās —
27 BLOOR ST., E. TORONTO, TEL. 924-2775,
no pirmdienas līdz piektdienai, no plkst. 12—8 vakarā un sestdienās no plkst. 12—5 p. p.

TORONTO

SABIEDRISKO DARBINIEKU J. RONI

50 gadu mūža atceres gadījumā trešdien DV KV vārdā sveica I. Jankovskis un A. Kvēps. Gavilnieku ar laba vēlējumu un veltēm atcerējās arī daudzas citas organizācijas, un draugi.

● Daugavas Vanagu bibliotēka, 123 Hurona ielā, sākot ar pirmo oktobri būs atvērta publikai katru svētdienu no plkst. 2—4 p. p. Grāmatas lasīšanai izsniedz ne tikvien DV organizācijas biedriem, bet visiem tautiešiem. Maksa ir maza — tikai 5 centi par grāmatu un var lasīt 2 nedēļas, bet ja vēlas paturēt grāmatu ilgāk, tad jāpiemaksā 1 cents dienā. Pēdējā laikā bibilotēka papildināta ar daudzām jaunām vērtīga satura grāmatām. Labvēļi no saviem krājumiem bagātīgi ziedojuši grāmatas bibliotēkai. Ievērojamu grāmatu klāstu nodevusi rakstn. B. Senkēviča.

Visiem ziedotājiem DV Toronto nodaļas vadība izsaka sirsnīgu pateicību. G. A.

● Savstarpējās sadarbības līga Toronto aicina komūnistu apspiesto tautu piederīgos piedalīties sestdien, 22. septembrī „Miglas meitiņas svētkos" (Maid of Mist Festival) Niagarā, Sav. Valstu pusē. Dalībniekiem šajā dienā plkst. 2 p. p. jāsanāk minētā pilsētā Falls Street un Rainbow Bridge krustojumā. Kanadā dzīvojošiem jānodrošinās ar robežas pārejas dokumentiem. Līga sarīkojumā paredzējusi veikt pretkomūnistisku propagandas darbu. Dalībniekiem vēlams ierasties tautas tērpos. Apspiesto tautu nacionālie karogi būs uz vietas.

● Jarvis vidusskolas 13. klases meiteņu vidū vissekmīgākā šogad bija latviete Anita Grigale. Viņa ieguva beigu eksāmenos 8 augstākās pakāpes atzīmes. Anita tikpat labas sekmes uzrādījusi arī Karaliskās konservātorijas ērģeļu klasē. Centīgā jauniete studēs vecās valodas un literātūru.

● A. Krūmkoka mūzikas studija atsākusi darbību ar 4. septembri 58 Bowood Ave. Tel. 485-3548.

● Ja kāds vēlās savus noguldījumus pārvest no citām naudas iestādēm uz Toronto latviešu kreditsabiedrību, 27 Bloor St. E., tad visizdevīgākais laiks to izdarīt no 1. okt. — 5 okt. Izņemot naudu no jūsu pašreizējās naudas iestādes, tas ir jāizdara pēc 1. oktobŗa, tad jūs saņemsit pilnas proc. par 3. ceturksni, pēc tam noguldiet naudu T.L.K. sabiedrībā līdz 5. oktobrim ieskaitot, jūs saņemsiet procentes par 4. ceturksni.

● Gleznotājas Guntas Upītes gleznu izstādi atklās svētdien, 28. oktobrī, plkst. 5 p. p. Toronto DV nodaļas namā LNAK kultūras un izglītības nozares vad. v. J. Mežaks.

G. Upīte ar labām sekmēm pavasarī beidza Ontario mākslas akadēmiju. Šī būs jaunās mākslinieces pirmā darbu skate. Izstāde būs atvērta līdz 2. novembrim.

● Sv. Jāņa draudzes māc. A. Lūsis laikā no 8. jūlija līdz 15. septembrim kristījis:

Viktoru Cinovski, Imanta un Nanetes dēliņu; Eriku Ričardu Tuču, Broņislava Bruno un Marijas dēliņu; Silviju Annu Zalcmani, Jāņa un Martas meitiņu; Pauli Rūdolfu Kameradu, Artūra un Laimas dēliņu un Kārli Andrievu Krasovski, Jāņa un Ievas dēliņu.

● Sv. Jāņa draudzes namā 200 Balmoral Ave. jauns telefons — 923-2065. Draudzes mācītājs apmeklētājus pieņem pirmdienās un piektdienās no plkst. 6—8 vakarā, pārējās dienās mācītājs sastopams savā dzīvoklī.

● Mācītājs Arnolds Lūsis atsāks jaunu svētrunu ciklu, kuŗu virstemats Mūsu laikmeta problēmas Kristus evaņģelija gaismā. 23. septembrī plkst. 2 p. p. Jāņa baznīcā māc. A. Lūsis sprediķos par temu Paklausība varām un valdībām.

Sējēja apgādā rudenī iznāks A. Lūša svētrunu sakopojums. Cilvēki, ko Jēzus sastapa ceļā. A Lūša grāmata Tā Kunga svētītie, kas iznāca pag. g. rudenī, izpārdota un vairs nav dabūjama.

LONDONA, ONT.

● Londonas latviešu organizācijas š. g. 16. septembrī rīkoja Gibbona parkā bērnu svētkus. Bija ieradušies 40 bērnu. Viņus apsveica skolas pārzinis P. Dreimanis, atzīmēdams, ka šie ir desmitie bērnu svētki Londonā. Tos visus organizējusi un vadījusi skolotāja L. Cauka. Bērni dzīvi piedalījās dažādās nodarbībās daudzās novietnēs. Par katru darbiņu viņi saņēma mazu pateicību un par uzvarām sacensībās vēl īpašas balvas. Ps.

MONTREĀLA

● Atzīmējot Pļaujas svētkus, Montreālas Sv. Pāvila draudzes māc. V. Šēfers 30. septembrī pl. 11.00 no rīta noturēs pateicības dievkalpojumu draudzes lauku īpašumā Tērvetē.

Pēc dievkalpojuma dāmu komiteja aicinās visus kopīgā azaidā. Laipns lūgums cienastam iepriekš pieteikties pie M.Braunas, tālr. RI 4-1815.

NIAGARA, ONT.

● Niagaras latviešu saimi nesen atstāja Skaldes ģimene, pārceļoties uz Otavu, kur ģimenes galva strādās pastāvīgā darbā — savā speciālitātē — elektrisko ierīču projektēšanā valsts dienestā. Niagarieši zaudē vienu no visrosīgākajām latviešu ģimenēm, jo it visi Skaldes ģimenes locekļi aktīvi piedalījās sabiedriskajā dzīvē. Elza Skalde bija ilgus gadus skolotājas darbā Niagaras latviešu skolā, tāpat Alfreds Skalde pildīja vecāku padomes priekšsēža un skolas pārziņa pienākumus, bija draudzes pārvaldes loceklis un citos sabiedriskos amatos. Rūta Skalde vadīja guntiņas. Viņas brālis Andrejs — Niagaras DV nodaļas sporta kopu, un abi rosīgi piedalījās arī vietējā jaunatnes pulciņā, korī un visos pārējos vietējo latviešu sabiedriskajos pasākumos.

Draugi un organizāciju pārstāvji aizbraucējiem pateicībā par veikto darbu Niagarā dāvināja daiļamatnieka H. Lapiņa darinātu latv. šķīvi un krāšņus ziedus. Tos atvadoties pasniedza Niagaras draudzes pr-ks P. Treijers, bet skolas saimes vārdā par nesavtīgo darbu skolā — vecāku pad. pr-sēdis Fr. Barkāns pasniedza grāmatu. L.

Šā gada Kanadas meistare galda tenisā ir mūsu tautiete Velta Ādmine.

Foto JAK.

PATĪKAMI DISKUTĒT

Sirsnīgi pateicos Purmaļa kungam par rakstu, kas dod iespēju diskutēt par tik retu lietu mūsu laikrakstā kā lauksaimniecības problēmām.

Attiecībā uz mechanizāciju tā lieta ir skaidra, jo caurmērā mechanizētās saimniecības ražo labākas kvalitātes lauksaimniecības produktus nekā sīksaimniecību roku darbs. Atsevišķos gadījumos tomēr var būt arī otrādi, kā, piem., kartupeļu ražošanā. Tas tomēr nen saka vispārējo caurmēra līniju visas Kanadas mērogā.

Dienvidontario, kur, man liekas, atrodas Purmaļa kunga saimniecība ,ir visaugstākais lauksaimniecības ražošanas potenciāls visā Kanādā un viens no ievērojamākiem ražošanas apgabaliem arī pasaules mērogā. Visas tās problēmas, ko Purmaļa kungs uzskaita ,ir 100 proc. pareizas ,bet var būt attiecinātas vienīgi uz minēto apgabalu.

Es savus rakstus rakstu Kanadas mērogā un laikrakstā šauro iespēju — telpas — dēļ avīzes slejās es atsevišķām lokālām problēmām nevaru pieskarties.

Purmaļa k-gs sūdzas, ka lielie koncerni uzpērk zemi, lai ražošanu pamazinātu. Tas ir taisnība, ko politiķi un saimnieciskie darbinieki vēlās Dienvidontario provincē. Kā jau minēju, šī apgabala lauksaimniecības potenciāls ir tik augsts, ka saimniecību produkcija varētu būt dubultota. Bet kur nu ņems tirgu? Vēl otra problēma. Ontario ražotā liellopu gaļa, aprēķinot ražošanas izdevumus, maksā daudz dārgāk nekā prēriju provincēs. Lai šīs ražīgās provinces ražošanas potenciālu samazinātu, iejaucas lielie koncerni un uzpērk zemi, atstājot to atmatā.

Šī ir pilnīgi saprotama lieta Kanadas federālā mērogā. Protams, skatoties no individuāla lauksaimnieka viedokļa — vislielākā aplamība.

Savos rakstos es nedomāju izklāstīt nezin kādas gudrības, bet vienīgi darīt zināmas tās lietas, kas sāpina galvas agronomiem un kuŗas politiķi, radio un prese noslēpj.

Vai personīgi man šīs lietas patīk vai ne, tā ir cita lieta. Arī turpmāk es rakstīšu par visām tām lauksaimniecības lietām, kuŗas var būt nākotnes problēmas Kanadas mērogā, un katrā laikā pieņemu katru domu izmaiņu. Sevišķi priecāšos, ja piedalās arī latviešu praktiskie lauksaimnieki.

Dr. V. Zariņš

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

22. septembrī — Itona auditorijā Amerikas ceļojošā teātŗa izrāde „Ziedonis septembrī" un — J. Šāberta 50 g. skatuves darba jubileja.
27. septembrī — Normas Auziņas (vijole) un Ronalda Leonarda (čello) koncerts. Koncertapvienības sarīkojums.
23. septembrī, plkst. 6 p. p. YMCA zālē 40 College St. LU 43 g. dibināšanas atceres sarīkojums.
28. septembrī — Ungāru zālē, 245 College St., Futbolistu balle.
6. oktobrī — DV Toronto gada svētku balle Leaside Memorial Gardens.
12. oktobrī, plkst. 8.00 vak. — B. Piekalniša un V. Kvieša koncerts Unitarian Church zālē, 175 St. Clair St., W. DV sarīkojums.
19. oktobrī — TLB Inženieŗu un techniķu kopas slēgta balle.
20. oktobrī — DVTK teātŗa pirmizrāde Royal Ont. mūzejā.
27. oktobrī — Toronto Studenšu korporāciju kopas slēgts tējas vakars Royal Curling kluba telpās.
27. oktobrī, plkst. 6 vak. Sv. Andrej a baznīcā arfistes Margas Grasmanes - Milleres un ērģelnieces E. Timermanes - Ozolas koncerts. Rīko Sv. Jāņa draudzes dāmu komiteja.
28. oktobrī — gleznotājas Guntas Upītes pirmās gleznu izstādes atklāšana.
3. novembrī — Dainas koŗa koncerts — Parkdale Collegiate auditorijā.
10. novembrī — Mārtiņu balle Kolumbus zālē. Rīko DV Toronto nodaļa.
17. novembrī, plkst. 8.00 vakarā — Itona auditorijā 18. novembŗa atceres sarīkojums.
24. novembrī — Klīvlendas latviešu teātŗa viesizrāde B. Šova lugā Šokolādes zaldātiņš.
24. novembrī — jauktā koŗa Dziesmu Vairogs koncerts, Koncertapvienības sarīkojums.
1. decembrī — Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas rīkotais tradicionālais Ziemas svētku tirdziņš un bazārs.
1. decembrī — TLB dāmu komitejas balle Ungāru zālē, 245 College St.
8. decembrī — TLB Drāmatiskā ansambļa izrāde R. Blaumaņa Uguni.
8. un 9. decembrī — gleznotāja A. Anšmita gleznu izstāde un DV Ziemsvētku tirdziņš.

HAMILTONĀ

29. septembrī, pl. 6.00 vakarā — Latviešu namā Miķeļa tirgus un HLB gada svētki.
6. oktobrī — 8. LNJAK delegātu kongress notiks Hamiltonā Latviešu biedrības mājā, 16 Queen St. North. Vakarā — apvienotā HLJP „Rota" Rudens un kongresa balle iecienītajā Rainbow zālē, Sandford un King krustojumā.
13. oktobrī — DV gada svētki Royal Connaught viesnīcā ar svinīgu jundu. Priekšnesumu daļā Dižd ancis no Toronto.
27. oktobrī — Hamiltoņas latviešu jauktā koŗa koncerts-balle.
10. novembrī, plkst. 7.30 vakarā — Mārtiņu vakars Latviešu namā, HLB dāmu kom. sarīkojums.
17. novembrī — 18. novembŗa svinības Royal Connaught viesnīcā. Svētku runu teiks Komitejas Latvijas brīvībai pr-dis V. Hāzners no Ņujorkas.
25. novembrī Klīvlendas DV teātŗa viesizrādē — B. Šova „Šokolādes zaldātiņš".
31. martā 1963. g. — Prof. J. Vītola 100 gadu dzimšanas dienas atceres koncerts

KIČENERĀ

22. septembrī, plkst. 12 dienā — DV vispārējās meistarsacīkstes šaušanā River Valley Lodge šautuvē. Šai pat vietā plkst. 7 vakarā DV Kičeneras -Vaterlū nod. rīkotais 10 g. darbības atceres sarīkojums ar deju.

SANĀKS BRĪVĀS PASAULES LATVIEŠU PĀRSTĀVJI

10. un 11. septembrī Vašingtonā pirmo reizi sanāks kopā visas brīvās pasaules latviešu pārstāvji, lai pieņemtu lēmumus turpmākam Latvijas brīvības darbam. Uz BPLA valdes sēdi ieradīsies pārstāvji arī no Eiropas un Austrālijas. Kanadu pārstāvēs LNAK valdes pr-dis J. Niedra, kuŗš reizē ir arī BPLA valdes loceklis.

Šī sanāksme uzskatāma kā liels solis uz priekšu brīvās pasaules latviešu sadarbības un mērķtiecīgas politiskās aktivitātes nostiprināšanai.

SŪTOT NAUDU UZ USSR, tikai GRAMERCY dod
● PILNU GARANTIJU. Mūs licencējis Dept. of Banking, un esam nodrošināti ar $ 20.000,-.
● VISĀTRĀKA PIEGĀDE 10 — 14 dienās.
● IZMAKSA PILNOS APMĒROS bez atvilkumiem.
● PIESŪTĀM PARAKSTĪTAS KVITIS.
9 rubļi par $ 10.-.
Nodeva līdz $ 35.- ir $ 3.50, pāri par $ 35,- ir 10%.
GRAMERCY - DEPT.
744 Broad Street, Suite 925, Newark, New Jersey.
Parcel Department:
118 E 28th Street, Suite 906,
Specializējušies no 1947. gada.
New York 16, N. Y., USA.
N. Y. Telephone: MU 9-0598.

A. V. KANBERGS, B.A., LL.B.,
ADVOKĀTS UN NOTĀRS
sākot ar šā gada 1. jūliju darbojas advokātu firmā
McMASTER, MONTGOMERY & Co.
133 RICHMOND ST. W. TORONTO 1. EM 3-5261.

GENERĀLKONSULS
Mr R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861.
118 DANFORTH AVE

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE., APT. 16

V BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.
TORONTO. PL. 9-0266.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

TORONTO LATVIEŠU KREDĪTSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO) CREDIT UNION LIMITED
maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozītiem, izdara visas parastās banku operācijas. Izsniedz aizdevumus un atklātas māju hipotēkas. Birojs atvērts 6 dienas nedēļā jaunās telpās — 27 BLOOR ST., E. TORONTO, TEL. 924-2775, no pirmdienas līdz piektdienai, no plkst. 12—8 vakarā un sestdienās no plkst. 12—5 p. p.

principu, ticības un tautības nozīme viņu apziņā izgaisusi, cīnoties ar putekļiem modernajās mājās un traucoties pēc laikmetīgām izpriecām dārgajās mašīnās.

Vai pie neārstējamām vainām, kas pārtikušos ļaudis grauž, tomēr nav kaut kur vēl drusku dzīva palikusi sirdsapziņas balss, kas mēģina atgādināt, ka cilvēks tomēr ir radīts kaut kam vairāk nekā līdzas višanai un sugas turpināšanai un ka cilvēcīgā būtne ir cieši saistīta ar Dievu un savu tautu.

L. A.Eglīte

...rīkojumu kalendārs

dzes dāmu komitejas rīkotais tradicionālais Ziemas svētku tirdziņš un bazārs.

1. decembrī — TLB dāmu komitejas balle Ungāru zālē, 245 College St.

8. decembrī — TLB Drāmatiskā ansambļa izrāde R. Blaumaņa Uguņi.

8. un 9. decembrī — gleznotāja A. Anšmita gleznu izstāde un DV Ziemsvētku tirdziņš.

HAMILTONĀ

29. septembrī, pl. 6.00 vakarā — Latviešu namā Miķeļa tirgus un HLB gada svētki.

6. oktobrī — 8. LNJAK delegātu kongress notiks Hamiltonā Latviešu biedrības mājā, 16 Queen St. North. Vakarā — apvienotā HLJP „Rota" Rudens un kongresa balle iecienītajā Rainbow zālē, Sandford un King krustojumā.

13. oktobrī — DV gada svētki Royal Connaught viesnīcā ar svinīgu jundu. Priekšnesumu daļā Diždancis no Toronto.

27. oktobrī — Hamiltonas latviešu jauktā koŗa koncerts-balle.

10. novembrī, plkst. 7.30 vakarā — Mārtiņu vakars Latviešu namā, HLB dāmu kom. sarīkojums.

17. novembrī — 18. novembŗa svinības Royal Connaught viesnīcā. Svētku runu teiks Komitejas Latvijas brīvībai pr-dis V. Hāzners no Ņujorkas.

25. novembrī Klīvlendas DV teātŗa viesizrādē — B. Šova „Šokolādes zaldātiņš".

31. martā 1963. g. — Prof. J. Vītola 100 gadu dzimšanas dienas atceres koncerts

KIČENERĀ

22. septembrī, plkst. 12 dienā — DV vispārējās meistarsacīkstes šaušanā River Valley Lodge šautuvē. Šai pat vietā plkst. 7 vakarā DV Kičeneras-Vaterlū nod. rīkotais 10 g. darbības atceres sarīkojums ar deju.

Dzīve Savienotās Valstīs

ŅUJORKAS PIEZĪMES

Latviešiem Miķeļi bija rudens svētki, kas ievadīja veļu laiku un ziemas sākumu. Miķeļdiena ir 29. septembrī un tā nosaukta pēc virseņģeļa Miķeļa. Ziedojumi Miķeļos bija pa daļai dvēseļu mielasta sastāvdaļa, pa daļai pateicības upuŗi mājas kungam par lauku ražu un lopu svētību. Valmiermuižā 1739. gadā Miķeļos uz akmens pie mājas durvīm lējuši alu, ziedojuši gaili un dažas karotes zupas. Citur Miķeļa rītā kāvuši aunu, to izvārījuši un pēc tam gājuši pļaut pēdējos rudzus, lai saņemtu Jumi. Slepena ziedošana laukos dažās vietās notikusi vēl 19. gadsimtā. Miķeļos parasti notika pasaku un teiku stāstīšana. It sevišķi ieslavēti bija Miķeļu tirgi, kas senāk notika pie baznīcām, kur kopīgām dzīrēm katrs veda medu un alu. Saradās daudz jauniešu, kas iepazinās un saskatījās, bieži vien novedot pie mūža draudzības.

Par Miķeļa tirgus tradiciju atjaunošanu modernā latviskā garā domājusi Ņujorkas latviešu ev. - lut. draudzes Bronksas kopa, kas svētdien, 30. septembrī pl. 1 dienā Arlingtona zālē rīko Miķeļa tirgu. Paredzēti priekšnesumi, tirgus būdas un teltis un arī deja. Pl. 2 dienā sāksies bērnu priekšnesumi. Piedalīsies skolotāja N. Valtere ar leļļu teātri. Būs pasaku un teiku stāstīšana, veco laiku filmu izrāde, mērķšaušana, laimes aka un citas nodarbības.

Pl. 4 sāksies programma pieaugušiem. Ar deklamācijām un kuplejām piedalīsies Ansis Mitrevics, Adriena Apsīte un Asja Kalniņa. Kuplejas rakstījis dzejnieks Nikolajs Kalniņš. Pagatavot tirgus būdas, celt teltis un rūpēties par dekorātīvo iekārtojumu apsolījis O. Markevics.

Daiļamatniecības novietnes vadītājs A. Eimanis apstiprina, ka būs liela dažādība daiļamatniecības priekšmetu izvēlē.

Pirmo reizi Ņujorkā paredzēta latvisko ēdienu un padzērienu bufete.

Miķeļa tirgus nav domājams bez čigāniem. Ar kārtīm un pēc rokas zīlēs čigāniete M. Glaznava.

Dažu apsvērumu vai apstākļu dēļ Ņujorkā grūti iegādāties dažu apgādu grāmatas. Grāmatu būdā apsolītas visu apgādu grāmatas. Nākamā gada kalendārus, ko parasti piedāvā tirgos, laikam vēl nevarēs dabūt. Dažam var tomēr laimēties izvilkt vēl kādu šā gada kalendāru laimes akā. Lieli laimesti paredzēti loterijā. Sagatavos 1500 lozes par 25 centiem gabalā. No tām dažas būs arī tukšas.

Šāds tirgus Ņujorkā notiks pirmo reizi. Atlikums par labu draudzes Bronksas rajona nekustama īpašuma izbūves fondam.

Satiksimies Miķeļa tirgū! V. I.

ČIKAGAS IMPRESIJAS

Kārlis Ķezbers

Daudz dzirdēts anekdots par kādu itaļu zēnu Tirolē. Vecāki puiku nosūtījuši uz Tiroles ciemu, lai tas gada laikā iemācītos labi runāt vāciski. Pēc gada visi ciema iedzīvotāji runājuši — itāliski . . . Tik traki vēl nav ar Meivūdu pie Čikagas, kur dzīvo labs skaits latviešu, kas tomēr pārējos iedzīvotājus nav latviski iemācījuši. Vienīgais izņēmums ir V. Dzelmes tautas deju grupas dalībnieces Rutas K. draudzene Anna — amerikāniete. Viņa mācās latviski pie Rutas tēva. Lai būtu izdevības papraktizēties, viņa apmeklē deju kopas vakarus un arī latviešu sarīkojumus. Tā Jaunatnes svētkos Anna apmeklējusi daudzus latviešu sarīkojumus un apguvusi vienu otru latvisku izteicienu.

*

Koncerti ,koncerti, koncerti... Labs jau labu nemaitā, taču vēl labāk būtu bijis, ja būtu mazliet lielākas atstarpes, saka ļaudis. Tagad pēc dubultkvarteta Kalvis sekmīgas uzstāšanās pārpildītā Čikagas latviešu biedrības augšējā zālē ļaudis gatavojās Piekalniša koncertam 30. septembrī un Salnas koncertam nedēļu vēlāk. Klāt vēl nāk daudzās kāzas, jo jaunieši šo laiku atzinuši par labāko jaunas dzīves uzsākšanai. „Un uz citu rudentiņ trešo putras strēbējiņ'," zinīgi sprież vecie.

Bez visa tā vēl citi koncerti, priekšlasījumi, literāri vakari, akti, teātŗa izrādes un protams — arī balles. No pēdējām rudenī pati lielākā šoreiz ir Akadēmiskā balle 29. septembrī, kuŗu šoreiz rīko Leipciga paspārnē. Dāmas kopš laba laika jau šķirsta modes žurnālus, staigā pie šuvējām, meklē kleitu drānu, gaŗos cimdus un piemērotas kurpītes.

Bagāta ir šā rudens raža.

NEPIECIEŠAMA ARĪ JŪSU ATSAUCĪBA

ALA's 11. kongresa aicinājums atbalstīt Pirmo latviešu vispārējo dziesmu svētku karoga atjaunošanas ideju nonāca pie ASV latviešu organizācijām un draudzēm, kas ir ALA's biedri vai balsta ALA's centienus un darbu. Lūgums bija atsaukties līdz š. g. 1. augustam, bet tomēr ne visi līdz šim ir paspējuši atsaukties.

Mēs Sav. Valstīs esam ļoti labos apstākļos ikvienai atklātai demonstrācijai par latviešu tautas brīvību un patstāvību, jo Sav. Valstis atbalsta katras etniskās grupas nacionālos un kultūras centienus. Tas ir saskaņā ar šīs zemes dziļi iesakņojušos jēdzienu par tautu brīvību.

Atjaunotais Pirmo latviešu vispārējo dziesmu svētku karogs redzami parādītu, ka latviešu tautai, kuŗas liktenis šodien ir daudz traģiskāks nekā tas bija 1873. gadā, ilgas pēc brīvības un patstāvības ir tikpat lielas un nesalaužamas kā toreiz.

Nepaliksim vienaldzīgi ALA's 11. kongresa aicinājumam piedalīties Pirmo laviešu vispārējo dziesmu svētku karoga atjaunošanas idejai. Līdz šim jau atsaukušās 47 organizācijas un atsevišķas personas ar ziedojumu kopsummu $ 563,-. Vasaras brīvlaika dēļ daudzi vēl nav paspējuši atsaukties. Lūdzam pasteigties, lai atjaunotais Dziesmu svētku karogs varētu plīvot Klīvlendā 1963. gadā, trešos ASV latviešu Dziesmu svētkos! Naudas pārvedumi rakstāmi uz American Latvian Association in US Inc. vārdu un sūtāmi: 806-7, Edmonds Building, 917 15th Street, N. W. Washington 5, D. C., USA.

SANĀKS BRĪVĀS PASAULES LATVIEŠU PĀRSTĀVJI

10. un 11. septembrī Vašingtonā pirmo reizi sanāks kopā visas brīvās pasaules latviešu pārstāvji, lai pieņemtu lēmumus turpmākam Latvijas brīvības darbam. Uz BPLA valdes sēdi ieradīsies pārstāvji arī no Eiropas un Austrālijas. Kanadu pārstāvēs LNAK valdes pr-dis J. Niedra, kurš reizē ir arī BPLA valdes loceklis.

Šī sanāksme uzskatāma kā liels solis uz priekšu brīvās pasaules latviešu sadarbības un mērķtiecīgas politiskās aktīvitātes nostiprināšanai.

CĪŅA AR RADIOAKTĪVITĀTI

Ar pēdējo telpas spridzinājumu rindu pieaugusi radioaktīvitāte gaisā, nokrišņos un ūdenī. Pēc oficiālām ziņām visvairāk tas radies no sašķelšanas produktiem. Tie atrodami arī svaigi ražotos pārtikas līdzekļos, sevišķi pienā. Vācu avoti norāda, ka pašreiz radioaktīvitāte sasniedz 1957. un 1958. gadā uzrādīto robežu.

Nodarbošanās ar dažādiem eksperimentiem, kas pastiprinātā mērā izraisa šo radioaktīvitāti jau miera apstākļos, liek domāt par tās kaitīgumu dzīvām būtēm un cilvēku veselībai. Tam klāt nāk vēl eventuālas kaŗa darbības sekas, kas liek meklēt pētniekiem ceļus un veidus, kā cīnīties ar radioaktīvitātes sekām. 141. kongresā, ko noturēja amerikāņu ķīmiķu apvienība Vašingtonā, pārrunāja arī pētījumus par preparātiem pret šo izstarojumu postu. Pašreiz vēl nekādu līdzekļu nav, ko varētu lietot pret šo nelaimi cilvēkiem.

Dr. Davids P. Jakobus no Sav. Valstu armijas Valtera Rīda pētījumu institūta šai jau minētajā kongresā stāstīja par pieredzi, ko devuši 2500 ķīmiski savienojumi, kas pārbauditi ar dzīvniekiem. Tie izmēģināti gan kā novērsēji, gan kā eventuāli dziedinātāji. Daži no tiem tomēr izrādījušies noderīgi, dodot kaut vai zināma mērā imūnitāti, piemēram, ātrāku audu atjaunošanos. Citi līdzekļi atkal pēc nāvīgas izstarojumu devas ļāvuši dzīvniekam divreiz ilgāk palikt pie dzīvības nekā bez šī preparāta lietošanas. Var spriest, ka notiek dedzīgs pētnieku darbs zem radioaktīvitātes briesmu ēnas, bet vēl daudz darba un spējīgu smadzeņu vajadzīgs, lai varētu runāt, ka iegūti droši līdzekļi, kā pasargāt cilvēkus no radioaktīvitātes sekām. „L. A."

SŪTOT NAUDU UZ USSR, tikai GRAMERCY dod
- PILNU GARANTIJU. Mūs licencējis Dept. of Banking, un esam nodrošināti ar $ 20.000,-.
- VISĀTRĀKĀ PIEGĀDE 10 — 14 dienās.
- IZMAKSĀ PILNOS APMĒROS bez atvilkumiem.
- PIESŪTĀM PARAKSTĪTAS KVĪTIS.

9 rubļi par $ 10.-.
Nodeva līdz $ 35.- ir $ 3.50, pāri par $ 35,- ir 10%.
GRAMERCY - DEPT. 744 Broad Street, Suite 925, Newark, New Jersey.
Parcel Department: 118 E 28th Street, Suite 906, Specializējušies no 1947. gada. New York 16, N. Y., USA.
N. Y. Telephone: MU 9-0598.

Māc. J. Vējiņš Bafalo ev. - lut. latviešu draudzē iesvētīja Albertu Ermanoviču un Ainu Paozolu.

Plkv. V. Janums ieradīsies Amerikā

(Pārnesums no 1. lpp.)

formācijas pulkv. V. Janums varēs uzturēties Amerikā tikai dažas nedēļas.

Sanāksmes dalībnieki pārrunāja nesen Ņujorkā notikušo DV dienu norisi. Valdes vienprātīgs atzinums, ka DV dienas no nacionālā un tāpat arī sarīkojuma kvalitātes viedokļa izdevušās ļoti labi un iespaidīgi. Nākošais DV kongress notiks Bostonā 1963. g. aprīlī, bet DV dienas organizēs 1964. gadā.

DV ASV jaunās valdes pirmā sēde notika tikai dažas nedēļas pirms plašās Ziemsvētku palīdzības akcijas sākšanas, kas oktobŗa un novembŗa mēnešos kopīgam darbam saistīs visas valdē reģistrētās 27 apvienības un kopas. Šī palīdzības akcija kopš gadiem kļuvusi par DV aktīvitātes lielāko kāpinājumu, un tās organizēšanu arī jaunā valde atzīst par savu pirmo un svarīgāko uzdevumu. V. Neimanis

ŅUJORKA

• Aktieŗa Jāņa Šāberta jubilejas izrāde 15. septembrī Bruklinas mūzikas akadēmijas zālē bija pulcējusi pāri par 1000 apmeklētāju. Komēdija „Ziedonis septembrī" skatītājiem patika. Jubilārs un Tonija Kalve bija lieliski, bet arī jaunie aktieŗi centās parādīt sevi no labākās puses. Pēc izrādes bija apsveikumi, ziedi, aploksnes un dāvanas. Telegrammu bija sūtījis arī sūtnis K. Zariņš no Anglijas. Komitejas Latvijas brīvībai vārdā apsveica V. Hazners, no Ņujorkas DV — J. Lācis, no organizāciju apvienības K. Stankevics, no Amerikas latviešu aktieŗiem T. Dumpis, no Zemnieku savienības A. Kopmanis.

• Ņujorkas latviešu biedrības sanāksmē izrādīja filmas no biedrības dzīves, no kuŗām jaunākā bija Jāņu sarīkojums. Apsprieda arī ziedojumu vajadzību dziesmu svētku karogam. Sarīkojumu noslēdza saviesīga dzīve ar deju.

• Nākošie Latviešu biedrības sarīkojumi:

6. oktobrī sapulce ar sabiedrisku vakaru un filmu izrādi. 20. oktobrī gleznotājas Freivaldes darbu skate. 3. novembrī Mārtiņu vakara sarīkojums.

• Ņujorkas latviešu akadēmisko organizāciju komiteja rīko 29. septembrī Latvijas universitātes dibināšanas atceres svinības Woodstock viesnīcā 127 W. 43. ielā Manhatenā. Aktā akadēmisko runu teiks filozofijas doktors Eglons Kāpostiņš. Ballei galdiņi rezervējami pie J. Saulīša, telef. CY 8-6198.

• Ņujorkas latviešu ev. - lut. draudzes dāmu komiteja nolēmusi Rudens zelta lapu izbraukumu uz nometni Katskiļu kalnos rīkot 20. oktobrī. Dāmu komiteja šādu izbraukumu rīko katru gadu, lai draudzes locekļi apskatītu īpašumu rudens krāšņumā. Šoreiz izbraukums notiek vēlāk, sakarā ar daudzajiem draudzes sarīkojumiem septembŗa beigās un oktobŗa sākumā.

• Arī vietās, kas agrāk izlikās drošas, tagad nakts laikā Ņujorkā iznāk piedzīvot nepatīkamus pārsteigumus. Ejot mājās no Šāberta jubilejas izrādes Bruklinā, uzbrukumu piedzīvojuši latvieši. Tā kā tautieši nav dzīvojuši tālu no izrādes vietas, tad mājās devušies kājām, bet jau pēc dažiem blokiem ievērojuši, ka kāds seko. Gaidot uz ielas stūŗa zaļos ugunus, lai varētu to šķērsot, ļaundaris pienācis klāt, izrāvis vienai tautietei rokas somiņu un meties bēgt. Rokas somiņā bijuši 5 dolari naudas un piezīmju grāmatiņa. I.

ČIKAGA

• Operdziedoņa Borisa Piekalniša koncerts Čikagā notiks 30. septembrī, plkst. 5.30 vakarā, Latviešu namā 4146 N. Elston Ave. Koncertam pazīstamais dziedonis iestudējis jaunu programmu ar latviešu komponistu darbiem un klasisko operu ārijām. Pie klavierēm Viktors Kviesis, kurš sniegs arī atsevišķu daļu. Ieeja $ 2,- no personas. Skolēniem un studentiem puscenas. Koncertu rīko Daugavas Vanagi.

LINKOLNA, NEBR.

• Grupa tautiešu, kas ieinteresēti krājaizdevu sabiedrības nodibināšanā Linkolnā, bija sanākuši uz pārrunām. Paskaidrojumus sniedza Milvoku krājaizdevu kases vadītājs J. Platais. Nolēma tuvākā laikā sasaukt plašāku organizāciju un interesentu sanāksmi šī jautājuma plašākai apspriešanai.

• Linkolnas latviešu skolas vecāku sapulce skolas padomē ievēlēja C. Silenieku, P. Zobu, O. Zaļaiskalnu, M. Šmidbergu, V. Raņķi, V. Ozolu, A. Polu, G. Zanti un E. Tiltu.

Skolas pārzinis būs M. Bite. Skola atsāks mācības 14. septembrī. V. Z.

KALAMAZŪ

22. septembrī uz 60 nodzīvotiem mūža gadiem atskatās Eduards Dinvalds. Viņš ir viens no pirmajiem latviešu ieceļotājiem Kalamazū. Ierodoties šeit jau 1948. gadā, daudz pielicis pūļu galvojumu sagādei pārējiem ieceļotājiem. Beidzis Latvijas Universitātes matēmatikas fakultāti, bet šeit Rietumu Mičigenas universitāti un Mičigenas universitāti Ann Arborā. Bez tam E. Dinvalds korespondences ceļā absolvējis Technikas metafizikas koledžu Vankuverā, Metafizikas garīgo koledžu Indianapolē un Amerikās skolu Čikagā. Līdztekus studijām viņš vadījis savu 1950. gadā nodibināto biroju Kalamazū, kuŗā kārto apdrošināšanas, nekustamu īpašumu pārdošanas, naudas ieguldījumu un dažādu pakalpojumu darījumus.

• Latviešu skolā par skolotāju saistījusies Lolita Muižniece.

• Kalamazū latv. ev.-lut. draudzes 16. sept. padomes sēdē debatēja jautājumu par papildus kapa vietu iegādi pie līdzšinējā draudzes kapu nodalījuma. Valde ierosinājusi slēgt līgumu ar kapu pārvaldi par 300 kapa vietu rezervēšanu, kas draudzes vajadzībām pietiktu apm. 30 gadiem. Jaunizstrādāto satversmes projektu vēl nepieņēma, bet atstāja jautājuma izlemšanu nākošā padomes sēdē. Sēdi vadīja draudzes priekšnieks J. Salna.

• Pēc vasaras pārtraukuma Kalamazū latv. ev.-lut. draudze atjaunojusi bērnu un jauniešu ticības mācības stundas svētdienās. Bērni līdz 12 gadu vecumam mācās pa dievkalpojuma laiku baznīcas lejas zālē, jauniešu grupa no 12 g. līdz iesvētīšanas mācības vecumam — pirms dievkalpojuma un iesvētāmie — divas grupas (1963. g. un 1964. g. iesvētāmie) pēc dievkalpojuma. Pirmajā dienā, 16. sept., bija ieradušies pāri par 70 jauniešu.

• Dzinteres 2. novada lielgaidu Zinaidas Lazdas saime notikušajā dziesmu kaŗā ieguvusi 1. vietu, saņemot koŗa „Dziesmu Vairogs" dāvināto ceļojošo balvu—pūra lādīti. Gaidu vadītāja ir vad. G. Sīka.

V. B.

MINEAPOLE

• Mineapoles - St. Paulas latviešu draudzes bibliotēkas vadība š. g. 16. septembrī bija rīkojusi Jāņa Veseļa piemiņas literāro pēcpusdienu. Par rakstnieka mūžu un darbiem iejutīgu referātu lasīja Silvija Kupče - Ogriņa. Jāņa Veseļa dzejas deklamēja Jēkabs Vērenieks. Apmeklētāju varēja būt vairāk.

Va. Pe.

KLĪVLENDA

• Kā tas bija jau paredzams, DV apvienības vanadžu bazārs 15. septembrī izvērtās par lielāko sarīkojumu šīs sezonas sākumā. Sarīkojums bija necerēti kupli apmeklēts. Sarīkojuma bruto ienākums bija pāri par 1000 dol.

Vanadzes pateicās tautiešiem par centīgo ložu izpirkšanu un bazāra apmeklējumu. Katrs cents no šī sarīkojuma aizies mūsu grūtdieņiem, kuŗiem palīdzība ir visvairāk vajadzīga.

• KLB koris atsāka mēģinājumus 16. septembrī Clark Ave čechu Sokol kluba mazajā zālē.

• Klīvlendas akadēmiskā kopa š. g. 29. septembrī plkst. 7 vakarā rīko Latvijas universitātes 43. dibināšanas dienas atceres aktu Sahara Motel telpās, 3201 Euclid Ave. Kopīgam svētku azaidam jāpieteicas pie kopas vecākā inž. Emiļa Saksa vai arī pie Juŗa Sautiņa un Ilzes Avenas. Spēlēs eiropejiskā Fred Wolff kapella. Akadēmisko runu teiks prof. Ernests Ābele par tematu Dzīvības iespējamība pasaules telpā. E.

VILMINGTONA, DEL.

• Vilmingtonas un apkārtnes latviešu kopas kārtējais dievkalpojums notiks š. g. 23. septembrī plkst. 3 p. p. Concordia ev. - lut. baznīcā, Vilmingtonā. Pēc dievkalpojuma baznīcas svētdienas skolas telpās atskaņos kopas pag. gadā skaņu lentē uzņemto radio programmu. Šinī pašā dienā un vietā plkst. 2.30 p. p. mācības gadu uzsāks svētdienas skola. Šogad par skolotājiem darbosies Maiga Krama, Spodra Līduma, Ruta Zadziorska un Roberts Līdums.

• Latviešu kopas ilggadīgais darbinieks — kasieris un koŗa dalībnieks — Kārlis Šmits atvaļinājuma laikā pēkšņi nopietni saslimis un ievietots Viliamsport, Pa., slimnīcā. Atveseļošanās turpinās.

L.

ASV BAZNĪCĀS

ŅUJORKA

23. septembrī, plkst. 2 p. p. Betlemes baznīcā dievkalpojums. Māc. R. Zariņš. Kristības.

23. septembrī, plkst. 4 p. p. Beišoras Sv. Lūka baznīcā dievkalpojums. Māc. O. Gulbis.

23. septembrī, plkst. 6 vakarā Bronksas Sv. Toma baznīcā dievkalpojums.

ČIKAGA

Čikagas latviešu ev. - lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

23. septembrī plkst. 10.00 Svētdienas skola; plkst. 11.00 dievkalpojums. Māc. A. Strautnieks.

Latvijas ev. - lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1649 So. 11th Ave., Meivudā. Mācītājs Pāvils Kirsons, tel. FI 3-4420.

Dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 11-os. Svētdienas skola un koŗa mēģinājums plkst. 9.30. Visi laipni aicināti.

AURORA, ILL.

Mūsu Pestītāja baznīcā, 420 Dawners Place.

23. septembrī plkst. 3 p. p. dievkalpojums. Māc. A. Strautnieks.

BURLINGAME, KAL.

Burlingamā, Lutheran Church of the Good Shepherd, 301 Burlingame Ave.

Sestdien, 13. oktobrī, pl. 7 vakarā māc. G. Kness - Knezinskis noturēs Pļaujas svētku dievkalpojumu.

SANTA - ROSA

Santa - Rosā, Betlemes baznīcā, Tupper ielā 733.

30. septembrī plkst. 2 dienā dievkalpojums.

SAKRAMENTO

Sacramento, Sv. Krusta ev. - lut. baznīcā, 45. un H ielā.

Svētdien, 23. septembrī, plkst. 11 dienā dievkalpojums.

Māc. G. Kness - Knezinskis.

OKLANDE

Oklandē, Centrālā luterāņu baznīcā, 215 Ridgeway avenijā.

Sestdien, 22. septembrī, plkst. 7 vakarā draudzes mācītāja mājā Oklandē, 411 - 51. ielā svētvakara dievkalpojums. Pēc tam draudzes vakars ar referātu.

7. oktobrī, plkst. 3 p. p. Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu.

28. oktobrī, plkst. 3 p. p. Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojums.

DIENVIDKALIFORNIJA

Dienvidkalifornijas latviešu ev. - lut. draudzē, 2450 Griffin Ave., L.A. — 31, Cal.

Svētdien, š. g. 23. septembrī, plkst. 11-os dievkalpojums. Māc. E. Caune.

Pēc dievkalpojuma prof. Dr. P. Vegera referāts par tālajiem austrumiem otrā daļa ar krāsu diapozitīviem. Atspirdzinājumi.

ČIKAGĀ
abonementi un sludinājumi pieteicami pie
P. DARDZĀNA
5539 N. Canfield Ave.,
tel. RO 3-6058.

TOWN & COUNTRY
REAL ESTATE LTD.
V PALMA PĀRSTĀVIS
61 Hogarth Ave., Toronto HO 1-3670

NEMAKSĀJIET VELTI IRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVIGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPERCIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

DANFORTH - BROADVIEW: Atsevišķa divu piecistabu dzīvokļu dubultķieģeļu māja, ūdens - eļļas apkure. Kopīgā cena $ 18.900,-, iemaksa $ 2.500,-. Atlikums uz vienu atklātu 10 gadīgu obligāciju.

DANFORTH - BROADVIEW: 7 istabu dubultķieģeļu māja, divas virtuves, eļļas apkure. Kopīgā cena $ 14.900,-, iemaksa $ 2.000,-. Atlikums uz vienu atklātu 10 gadīgu obligāciju.

UZ ZIEMEĻIEM NO DANFORTH pie BROADVIEW: Atsevišķa moderna divstāvu 7 istabu dubultķieģeļu māja ar mājā iebūvētu garāžu, 2 vannas istabas, ūdens - eļļas apkure. Kopīgā cena $ 19.000,-, iemaksa $ 3.500,-. Atlikums uz jaunām obligācijām.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVIN IEKIEM UZ 3 GADIEM UZ VISIZDEVIGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLĒ VISĀ PILSĒTĀ.

VASARAS KLUSUMS IZBEIDZIES

(VESTULE NO ANGLIJAS)

(A. P.) Lapkritis šinī zemē ir periods, kad visas partijas pulcējas gadskārtas konferencēs. Nav šaubu, ka tās šoreiz būs rosības pilnas, jo sakarā ar Lielbritanijas nodomu iestātīties Eiropas kopīgā tirgū un pamazām tuvojoties vispārējām vēlēšanām, izstrādājami kaujas plāni lielās uzvaras kaldināšanai.

Rakstot šīs rindas, ir jau izbeigusies kongresu iezvanītāju — Anglijas arodbiedrību savienības nedēļu ilgā sanāksme. Pašreiz uz pirmām apspriedēm jau pulcējušies britu kopvalsts premjēri. Arī viņu galvenais pārrunu objekts ir tas pats svarīgais Eiropas tirgus jautājums un, kā radio vēstī, šī jautājuma iztirzāšana vien prasīšot turpat visu nedēļu. Anglijas valdība, kā zināms, ir skaidri deklarējusi, ka vēlas šai tirgū piedalīties, bet vai arī kopvalsts premjēru acis raudzīsies pareizā virzienā, to rādīs nākošās dienas.

Atzīmējams, ka kopvalsts reprezentantu sanāksmes priekšvakarā īpašu apspriedi ar kopvalsts 6 sociālistu pārstāvjiem noturēja britu strādnieku partijas (leiboristu) vadītājs Geitskils. Tajā viņš uzsvēris, ka tirgus jautājumā no pārējām valstīm izkaulētās koncesijas nevar nesot pietiekamas un ja arī dažā lietā doti solījumi, uz tiem tomēr paļauties nevarot. Vienošanās nosacījumi katrā ziņā vēl reizi apspriežami kopvalsts premjēru jaunā apspriedē. Ja tā šo vienošanos tad atzītu par nekaitīgu kopvalsts interesēm, tad līgums parakstāms, pretējā gadījumā ne.

Konservatīvo prese G. runu uzskata par izlēcienu, jo konferences priekšvakarā pateikt — „ejiet un pārvēršiet solījumus noteiktos līguma punktos" varot jau salīdzināt ar ultimātu.

Liekas, ka ar šo manevru G. mazliet stiprinājis savas pozicijas, tāpēc arī konservatīvo preses uztraukums par viņa netaktisko rīcību. Pēc kāda laikraksta ievadnieka domām par G. rīcību tomēr nevajagot brīnīties, jo G. bieži vien izlecot nevietā — vai nu klusējot tad, kad vajadzētu runāt, vai arī atverot muti, kad labāk būtu bijis klusēt.

Vēl dažus vārdus par britu arodbiedrību sabas lielo sanāksmi. Tajā ģenerālsekretārs gan deklarēja, ka arodbiedrības labprāt piedalītos valsts dzīvē un sadarbotos ar valdību, bet vienīgi, „ja viņi mūs atzīst par nopietniem, atbildības spējīgiem un saprātīgiem līdzcilvēkiem". Sadarbības veicināšanai tomēr nekādi lēmumi nav pieņemti, un tā šo deklarāciju var uzskatīt savā ziņā tikai par „aukstu priecinājumu". Varbūt mazliet „siltāks" bija vienīgi kopīgā tirgus jautājums, kad kongress nolēma pagaidām palikt pie savas agrāk deklarētās nogaidīšanas taktikas, neiespaidojoties no dažādiem pretrunīgiem uzskatiem un maldīgas propagandas. Vai ieskats šai ziņā paliktu negrozīts, ja kongress būtu noticis pēc G. uzstāšanās?

Pie svarīgākiem iekšējās dzīves kārtošanas jautājumiem jāpieskaita atzinums, ka šis milzu — 182 arodbiedrības apvienojošais — aparāts pēc savas uzbūves vairs neatbilst modernā laika prasībām, kāpēc tas radikāli pārveidojams. Pēc vadības domām „cīņa" daudzās lietās būtu sekmīgāka un darbs ražīgāks, ja mazākās arodbiedrības apvienotos, bet pēdējās par šādu suverēnitātes laupīšanu rāda visai gaļus ģīmjus.

TĀ RAKSTĪJA ALUNĀNS

Pasaules preses slejās šodien arvien vairāk un vairāk atrodam rakstus, kuŗos iztirzāts komūnisms. — Gandrīz priekš simts gadiem latviešu kultūras darbinieks Juris Alunāns, būdams students Tērbatas augstskolā, uzrakstīja dažus gabaliņus par tautsaimniecību, starp citu, arī par komūnismu un komūnistiem.

1855. gadā viņš rakstīja:

„Visur, kur visai liela nabadzība vienā pusē un visai liela bagātība otrā pusē it tuvu blakām stāv, tur allaž domas ceļas, kāpēc šim lielam pulkam nabaga ļaužu tā būs vārgt un knapībā dzīvot, kamēr bagāti ļaudis pilnībā dzīvo un nezina, kur savas mantas likt. Kā še cilvēki varot būt brīvi un cits citam vienādi, ja mantas lietās tāda nevienādība starp viņiem ir? Un visiem cilvēkiem vajagot būt vienādiem un briviem. Lai nu visi ļaudis varētu būt vienādi un brīvi, tad vajagot visas mantas ļaužu starpā vienādās daļās izdalīt, tā ka no bagāta vairums esot jānoņem un nabagam jādod. Šādu mācību, ka visas mantas visiem kopā piederot un neviens vairs nevarot sacīt, šī lieta vai manta tik man vienam pieder un neviens nam citam, sauc par komūnismu, un ļaudis, kas pie šīm mācībām turas, par komūnistiem. Jebšu šādas ziņas jau vecos laikos Graks Romā sludināja un Platons Grieķijā mācija, un ir Lutera laikos īpaša ticības draudze, ko par atkrustītājiem sauc, gribēja, lai visas mantas kā arī sievas un bērni visiem kopā piederot, tad tomēr mūsu laikos šīs maldišanās no mācītiem viriem īpašās grāmatās tika aizstāvētas.

Vēlāk citi rakstnieki šo komūnismu lūkoja caur grāmatām izplatīt un viņi arī pieķērājus pie savas mācības pa tūkstošu tūkstošiem atrada, proti, tādus ļaudis, kas neko negrib strādāt un kas maizi bez garozas grib ēst.—

Ja šo komūnismu ar tīru prātu aplūko, tad viņš ieraugams par tīru aplamību. Jo, ja arī tiešām visas mantas vienādās daļās ļaužu starpā izdalītu, tad tomēr ļaudīm atkal ļoti ātri būtu nevienāda manta, tāpēc ka cits prātīgs, cits aplams, cits taupīgs, cits izšķērdētājs, cits ir sātīgs un cits ir plītētājs. Tādā vīzē tautas mantas arvienu būtu no jauna ļaužu starpā izdalāmas, un ikkatrs uz cita mantu palaizdamies labāk slinkotu nekā strādātu, labāk plītētu nekā taupītu, kamēr tad pēdigi nevienam nekā vairs nebūtu. Visi, kam vesels prāts ir, atjēgs, ka labāki ir tikai daļai no tautas būt nabagai, nekā visiem palikt par ubagiem. Komūnisms grib lielu vienādību tautu starpā pagūt, bet pieved jo lielu nevienādību. Kāda brīvība un vienādība tur var būt, kur man kā vergam priekš citiem jāstrādā, kas paši slinkodami no manas mantas var ņemt, kas tiem patīk?

Franklīns, liels ļaužu draugs Ziemeļ-Amerikā, reiz ļaudīm, kas maizi bez garozas gribēja ēst, sacīja: „Ja jums kāds cilvēks saka, ka jūs variet citādi pie mantām kļūt, kā tik caur darbu vien, tad jūs viņu neklausiet, jo tas ir slepkava!"

L. V.

LICENZĒTS
GĀZES UN EĻĻAS
APKURU IERĪKOTĀJS
izpilda jaunus un remonta darbus.
Krāsns tīrīšana $ 7.00.
Lūdz zvanīt LE 1-6588.
A. LAGUNS,
204 Oakwood Ave., Toronto.

RĪGA DIMD

SODI SENAJĀ RĪGĀ

Kopš senseniem laikiem Rīga jau dzīvojusi savu īpato dzīvi, kas daļēji pārgājusi arī uz vēlākiem laikiem. Jau tas vien visai svarīgi, ka rīdzinieki bija brīvi cilvēki, un tie, kas aizbēga no saviem kungiem, nodzīvoja Rīgā vienu gadu un vienu dienu, palika kā brīvi pilsoņi Rīgā, un tos vairs neizdeva bijušiem kungiem. Rīgā valdījusi stingra kārtība, un pastāvējusi sava likumdošana. 1293. gadā Rīgas likumkodeks rakstīts uz 62 pergamenta folio lapām, iesiets ozola vākos, apvilkts ar ādu, misiņa apkalumos. Kodekā teikts, ka vīrieši ar 18. gadu top pilngadīgi, bet meitenes jau ar 14. gadu. Līdz ar pilngadību viņi baudīja visas pieaugušo tiesības un pildīja to pienākumus. Tā kā Rīgā bija liela tirdzniecības rosība, likums paredzēja bargus sodus par nepareizu svaru un mēru lietošanu, tāpat par viltotu preču izplatīšanu. Ja to vērtība pārsniedza 10 vērdiņus, tad draudēja pat nāves sods. Notverot slepkavu pārkāpuma vietā, tam nocirta galvu, bet ja slepkava aizbēdzis, tad viņš savu grēku varēja izpirkt ar 13 sudraba markām. Kristīts vīrs vai sieva, kas nodarbojās ar buršanu, sadedzināms uz sārta. Ja vīrs pieķēra sievu laulības pārkāpumā, viņš sievu varēja ieslodzīt, cik ilgi vien gribēja un nedot ne maizi, ne ūdeni. Pašnāvnieku līķus nedrīkstēja apbedīt kapsētā svētītā zemē, bet tos izveda uz lauka un uzdūra uz mieta par biedinājumu citiem, jo dzīviba un nāve pieder tikai Dievam. Ir nostāsti, ka karātavas bijušas apm. Stabu un Brīvības ielu krustojumā. No tā cēlies Stabu ielas nosaukums.

Otto Krolls.

DEJU
STUDIJA
N. SCHWANEBACHS,
985 BROADVIEW AVENUE,
Mortimer stūri.
HO 1-4110 — TORONTO.
☆ FOKSTROTU
☆ LĒNO VALSI
☆ VALSI
☆ TANGO
RUMBA CHA-CHA-CHA.
JIVE, MAMBO, SAMBA.
PRIVĀTSTUNDAS
PIETEIKŠANĀS un IZZIŅA KATRĀ LAIKĀ.

GATAVOJAS LĒCIENAM

VESTULE NO ASV.

Vēl šodien nav norimušas valodas par divi dažādiem slēdzieniem, kas skar sarkanās Kubas bruņošanos: ASV prezidents savā paskaidrojumā uzsvērti minēja, ka Kubas militāro stiprumu veicina padomju ieroču sūtījumi un ka tur ieradušies simtiem techniķu - civilistu, kas veic apmācības darbus un ar saviem padomiem palīdz Kubai izvērsties par lielāko militāro spēku Dienvidamerikā.

Turpretim republikāņu senātors Keating's apstiprināja, ka Kubā iepludinātie krievu techniķi faktiski ir padomju armijas karavīri un speciālisti. Tātad Kubas territorijā jau atrodas padomju karavīri — vēl viens valnis (90 jūdžu attālumā no ASV krasta), kas šķir brīvību no verdzības, jo aiz šī vaļņa asina ieročus un tos pielaiko lietošanai tie paši, kas radīja kauna mūri Berlinē.

Šķiet, ka taisnība būs senātora pusē, jo nekad un nekur nav zināms gadījums, kur kādas valsts armijas uzbūves, apmācības un stiprināšanas darbā piedalītos civilisti. Lai arī zem kāda segvārda Kubā ierastos šie padomju techniķi un citi speciālisti, tiem visiem zem rupjās civilistu vadmalas svārkiem paslēpts armijas krekls.

Šai sakarībā jāatceras notikumi mūsu zemē 1940./41. gados. Tūlīņ pēc sarkanarmijas iebrukuma komūnisti sāka gandrīz vai masveidīgi iepludināt mūsu zemē visādus speciālistus, kas iesaistījās iestāžu darbā, mācību iestādēs, okupācijas spēku pārvaldē, policijā, dzelzceļu virsvaldē un daudz citās vietās. Sapratams, visi šie „speciālisti" bija uzticami komūnistu partijas biedri, kuŗiem bija uzdots ne tikai sagraut brīvās valsts iestādījumus, padarot tos līdzīgus padomju iestādēm un viņu velnišķai noārdīšanas sistēmai, bet arī izspiegot krietnos latviešu darbiniekus.

Mums vēl labā atmiņā šo „speciālistu" izvietošana privātos dzīvokļos. Kur tas bija lielāks un pārsniedza padomju normu, tur pielika kādu no padomju paradīzes iesūtītu specu. Visi speci valkāja privātas drēbes. Bet tai pašā rītā, kad sākās Vācijas - Pad. Savienības kaŗš, visi šie speciālisti pēkšņi pārvērtās sarkanarmiešos ar dažādām dienesta pakāpēm. Visiem viņiem nonēsātajā padomju koferī jau bija līdzi formas tērps.

Nevar būt ne mazāko šaubu, ka Kubā būtu mainīts padomju paņēmiens operēt ar sarkanarmiešiem privātās drēbēs. Ja izceltos militārs konflikts ar kādu no Kubas kaimiņzemēm vai Sav. Valstīm, tūlīņ pazustu visi varētu būt šaubas par to, ka komūnisms gatavojas lēcienam uz Dienvidamerikas valstīm?

P. Grauds

Vēl jo vairāk tamdēļ, ka Kubai militāra alianse ar Pad. Savienību, kuŗas pienākums taču ir palīdzēt mazajam brālim...

Amerikas pievārtē briest notikumi, kuŗu sekas nemaz nav pārredzamas. — Vai gan vairs varētu būt šaubas par to, ka komūnisms gatavojas lēcienam uz Dienvidamerikas valstīm?

P. Grauds

Iegādājaties piemiņai!
3. LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKU KANADĀ
SKATU ALBUMU
Cena $2.50 + 6¢ pārsūtīšanas izd.
8½" x 11" formāts,
32 lappuses ar foto attēlem par dziesmu svētku norisi. Jaukā apdarē.
Daugavas Vanagu grāmatnīcā,
123 Huron St., Toronto 2-B.

1000 ZIEMSVĒTKU SAINU — BEZ PEĻŅAS

Paliekot uzticīgi savām tradicijām, ATKAL REIZI 6. pastāvēšanas gadā, piedāvājam 1000 SPECIĀLUS ZIEMSVĒTKU SAIŅUS — BEZ PEĻŅAS PAR PAŠIZMAKSAS CENĀM, saviem latviešu klientiem visā pasaulē. Kā Ziemsvētku dāvanu un pateicībā par mums sniegto milzīgo atbalstu pagājušā gadā, mēs ziedojam savu peļņu un mūsu latviešu klientiem izvēlējāmies 4 SPECIĀLUS ĀRKĀRTĪGI VĒRTĪGUS UN LABAS KVALITĀTES ZIEMSVĒTKU SAIŅUS. ŠI JUMS IR LIELISKA, VIENREIZĒJA IZDEVĪBA iegūt sev mūsu ZIEMSVĒTKU PIEDĀVĀJUMU. TIKAI 1000 ZIEMSVĒTKU SAIŅU BEZ PEĻŅAS! — TĀDĒĻ PASŪTINIET NEKAVĒJOTIES, un JŪS NEBŪSIT VILUŠIES.

ZIEMSVĒTKU SAINIS No. 1 satur:

3¼ jarda VILNAS AUDUMA 1 uzvalkam vai sīkām rūtiņām — tumši zils, brūns vai pelēks. (6 audumu izvēle).
8 jardi SMAGA RAJONA RŪTAINS audums 2 tērpiem vai 2 kostīmiem — melni - baltā, brūni - baltā, sarkani - baltā, zaļi - baltā un zili - baltā krāsā.
3 jardi MĀKSLIGA ZĪDA TAFTS, derīgs oderei, tērpiem, blūzēm vai veļai — tumši zilā, melnā, tumši pelēkā vai brūnā krāsā.
Mūsu parastā cena par šo saini ir: — $ 45.50
ZIEMSVĒTKU CENA (BEZ PEĻŅAS) ir TIKAI (ieskaitot visus izdevumus): — $ 39.50 (U.S.A. dolaros)

ZIEMSVĒTKU SAINIS No. 2 (dubultots sainis No. 1) satur:

6½ jarda VILNAS AUDUMA 2 uzvalkiem vai 2 kostīmiem: vienkrāsains vai sīkām rūtiņām — tumši zils, brūns vai pelēks. (6 audumu izvēlē).
16 jardi SMAGA RAJONA RŪTAINS audums 4 tērpiem vai 4 kostīmiem — melni - baltā, brūni - baltā, sarkani - baltā, zaļi - baltā vai zili - baltā krāsā.
6 jardi MĀKSLIGA ZĪDA TAFTS, derīgs oderei, tērpiem, blūzēm vai veļai — tumši zilā, melnā, tumši pelēkā vai brūnā krāsā.
Mūsu parastā cena par šo saini ir: — $ 79.00
ZIEMSVĒTKU CENA (BEZ PEĻŅAS) ir TIKAI (ieskaitot visus izdevumus): — $ 69.00 (U.S.A. dolaros)

ZIEMSVĒTKU SAINIS No. 3 satur:

3¼ jarda VILNAS AUDUMA 1 uzvalkam vai 1 kostīmam: vienkrāsains vai sīkām rūtiņām — tumši zils, brūns vai pelēks. (6 audumu izvēle).
3 jardi VILNAS AUDUMA 1 sieviešu vai vīriešu mētelim — tumši zils, melns, zaļš, gaiši zils vai smilšu krāsā (5 audumu izvēle).
8 jardi SMAGA RAJONA RŪTAINA auduma 2 tērpiem vai 2 kostīmiem — melni - baltā, brūni - baltā, sarkani - baltā, zaļi - baltā vai zili - baltā krāsā.
6 jardi MĀKSLIGA ZĪDA TAFTS, derīgs oderei, tērpiem, blūzēm vai veļai — tumši zilā, melnā, tumši pelēkā vai brūnā krāsā.
Mūsu parastā cena par šo saini ir: — $ 68.00
ZIEMSVĒTKU CENA (BEZ PEĻŅAS) ir TIKAI (ieskaitot visus izdevumus): — $ 59.00 (U.S.A. dolaros)

ZIEMSVĒTKU SAINIS No. 4 satur:

6½ jardi VILNAS AUDUMA 2 uzvalkiem vai 2 kostīmiem: vienkrāsains vai sīkām rūtiņām — tumši zils, brūns vai pelēks (6 audumu izvēle).
3 jardi VILNAS AUDUMA 1 sieviešu vai vīriešu mētelim — tumši zilā, melnā, zaļā, gaiši zilā vai smilšu krāsā. (5 audumu izvēle).
16 jardi SMAGA RAJONA RŪTAINA auduma 4 tērpiem vai 4 kostīmiem — melni - baltā, brūni - baltā, sarkani - baltā, zaļi - baltā vai zili - baltā krāsā.
10 jardi MĀKSLIGA ZĪDA TAFTS, derīgs oderei, tērpiem, blūzēm vai veļai — tumši zilā, melnā, tumši pelēkā vai brūnā krāsā.
Mūsu parastā cena par šo saini ir: — $ 91.00
ZIEMSVĒTKU CENA (BEZ PEĻŅAS) ir TIKAI (ieskaitot visus izdevumus): — $ 79.00 (U.S.A. dolaros)

SAIŅUS PASŪTINOT, LŪDZAM UZDOT VISIEM AUDUMIEM PIRMO UN OTRO KRĀSU IZVĒLI.

LŪDZAM IEVĒROT: VISI AUDUMI mūsu 4 ZIEMSVĒTKU SAIŅOS IR EKSPORTA LABUMA ANGĻU AUDUMI un, pateicoties sekmīgai tirdzniecībai, mums bija iespēja šā gada BEZPEĻŅAS SAIŅOS DOT LABĀKAS KVALITĀTES AUDUMUS PAR ZEMĀKĀM CENĀM, NEKĀ IEPRIEKŠĒJOS GADOS, PAGATAVOTUS SPECIĀLI MUMS JAUNOS UN PIEVILCĪGOS RAKSTOS.

Uz pieprasījumu nosūtīsim bezmaksas audumu paraugus pa gaisa pastu uz ikvienu pasaules daļu.

Mēs netaupījām pūles, IEPĒRKOTIES PAR ĻOTI IZDEVĪGĀM CENĀM, PEĻŅU DODOT JUMS, un esam pārliecināti, ka NEVIENA CITA FIRMA nespēj Jums piedāvāt tik vērtīgus saiņus par tik ĻOTI ZEMĀM CENĀM. Mūsu ZIEMSVĒTKU SAIŅUS BEZ PEĻŅAS VAR pasūtināt visi latvieši, vienalga, vai tie ir mūsu, vai citu firmu klienti.

Mēs ar prieku ļaujam ikvienam izmantot mūsu piedāvājumu. PASŪTINIET LAIKUS, LAI NENOKAVĒTU PIEGĀDI UZ ZIEMSVĒTKIEM. Ja Jūs vēlaties nodrošināt sev ZIEMSVĒTKU SAINI BEZ PEĻŅAS, mēs pieņemam DEPOZITU — mazākais $ 1.00 — un rezervēsim Jums saini uz 8 nedēļām.

NEAIZMIRSTIET: PASŪTINIET JAU LAIKUS, LAI NENOKAVĒTU PIEGĀDI UZ ZIEMSVĒTKIEM. TIKAI 1000 ZIEMSVĒTKU SAIŅU BEZ PEĻŅAS.

MĒS GARANTĒJAM:

1. Katra saiņa saņemšanu.
2. Naudas atmaksu, vai otra bezmaksas saiņa nosūtīšanu gadījumā, ja sainis ietu zudumā.
3. Visu izdevumu samaksu, tā kā saņēmējam par saini nekas nav jāmaksā.
4. Visu audumu nosūtīšanu saskaņā ar paraugiem.

SPECIĀLS PAZIŅOJUMS: JAU GATAVS MŪSU JAUNAIS SENSACIONĀLAIS PILNĪGI ILUSTRĒTAIS KATALOGS — PIRMAIS UN VIENĪGAIS ILUSTRĒTAIS SAIŅU KATALOGS PASAULĒ. PIEPRASIET NEKAVĒJOTIES. KATALOGĀ IR PILNĪGI APRAKSTI UN VISU MŪSU DAŽĀDO UN LIELISKO PREČU ILUSTRĀCIJAS. PĀRLIECINIETIES PERSONĪGI. PIEPRASIET BEZMAKSAS KATALOGU. JAUNI KLIENTI APSVEICAMI.

LATVIAN SECTION LITHUANIAN TRADING COMPANY,
341, LADBROKE GROVE, LONDON, W. 10, ENGLAND.

KLĀJ VIESĪBU
GALDUS,
piegādā mājās.
E. JIRGENS,
tel. RO 7-6044, Toronto.

F. Rozaw
FUNERAL DIRECTOR
APBEDĪŠANAS BIROJS,
467 Sherbourne St.,
Toronto.
Tel. WA 4-1408.
★
Rūpīga un smalkjūtīga apbedīšanas ceremoniju izkārtošana.

... Tagad iespējamas
... Pilnīgi iekārtotas telpas
● BANKETIEM ● DEJĀM
● VIESĪBĀM ● SANĀKSMĒM
● IZSTĀDĒM ● KĀZĀM
NO 100 — 2000 PERSONĀM.
CLUB KINGSWAY,
100 Queensway, Toronto.
1000 AUTO NOVIETOŠANA.
INFORMĀCIJAI ZVANIT RO 7-5122.

VALUDE
Zeltkalis A. ĶIVLENIEKS
Gatavo un labo visu, kam sakars ar rotām
19 Pretoria Ave., Toronto 6, Ont.
HO 3-1008.
PIEPRASIET KATALOGU.

B. PIEKA
KONCE
š. g. 12. oktobrī, pl. 8 vak
Ieejas kartes iepriekšpārdoša
I vieta — $ 2.0

DV TO
GADA S
š. g. 6. oktobrī,
1073 Millwood Rd., Toronto
PIEDALĪSIE
ATSPIRDZINĀJUM
Ieeja, iesk

DAŽĀDA
ATTĪSTIŠ
ĀTRA UN PIRM
PIEŅEM:
DV. GRĀMATN
Darba laiks no pl. 9—

Kur pēkšņi izgaisa
Kas tevi iepriecinā
Ka ziedu uzlīkoju
SVEICIET
LOTUS P
802 Bathurst
tel.: LE 3
KANADAS DAIĻA
LOT

AUSTRA
DĀMU FRIZIER
737 Bloor St., W., pie Grace,

SŪTIET UZ LA
NAILONA K
Pilna garuma, ļoti silts. Vaļēja sti
un lielām pieliekamām aprocēm. S
brūnas strīpas „SQUIRR
Mazs ..... US $ 71.40
Vidējs ..... US $ 77.00
Liels ..... US $ 82.75
„BEAVER LAMB EFFECT"
Mazs ..... US $ 65.60
Vidējs ..... US $ 71.40
Liels ..... US $ 77.00
Līdz 9 mārc jāpieskaita sūtīšan
Līdz 19 mārc. jāpieskaita $ 8.15
Naudas pārvedumu adresējiet
un līdz ar saņēmēja pilnu vārdu un
DV SAINĪŠU NO
123 Huron Stree t, Toronto
Piegāde 4 līdz 6 ned

LATVIJAS
AMERIKĀ

PIEŅEM VISĀDA VE
IESPIEDUMDARBU
● LAULĪBU un IESVĒTĪBU IE
● VIZĪTKARTES,
● DOKUMENTUS BIEDRI
● KONCERTU PROGRAM
● SARĪKOJUMU BILET
● PLAKĀTUS, DZIESN
● GRĀMATAS un
● VĒSTULU VEI
u. c.
PASŪTĪJUMUS PIEŅEM:
LA BIROJĀ, 123 HURON IEI
ONT., CANADA.
Pasūtījumus lūdzam n

RCIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

IEM NO DANFORTH pie BROAD-
a moderna divstāvu 7 istabu dubult-
mājā iebūvētu garāžu, 2 vannas is-
ļjas apkure. Kopīgā cena $ 19.000,-
. Atlikums uz jaunām obligācijām.

IN IEKIEM UZ 3 GADIEM UZ
IELĀ IZVĒLE VISĀ PILSĒTĀ.

Iegādājaties piemiņai!
3. LATVIEŠU DZIESMU
SVĒTKU KANADĀ
SKATU ALBUMU
Cena $2.50 + 6¢ pārsūtīšanas izd.
8½" x 11" formāts,
32 lappuses ar foto attēliem par
dziesmu svētku norisi. Jaukā
apdarē.
Daugavas Vanagu grāmatnīcā,
123 Huron St., Toronto 2-B,

SAINU
S
pastāvēšanas gadā, piedāvājam
PELŅAS PAR PAŠIZMAKSAS
iemsvētku dāvanu un pateicībā par
edojam savu peļņu un mūsu lat-
GI VĒRTĪGUS UN LABAS
LIELISKA, VIENREIZĒJA IZ-
MU, TIKAI 1000 ZIEMSVĒTKU
KAVĒJOTIES, un JŪS NEBŪ-

am: vienkrāsains vai sīkām rūti-
mu izvēle).
piem vai 2 kostīmiem — melni
altā un zili - baltā krāsā.
, tērpiem, blūzēm vai veļai —
rāsā.
.50
.50 (U.S.A. dolaros)

ainis No. 1) satur:
miem: vienkrāsains vai sīkām rū-
dumu izvēlē).
rpiem vai 4 kostīmiem — melni
altā vai zili - baltā krāsā.
, tērpiem, blūzēm vai veļai —
rāsā.
.00
.00 (U.S.A. dolaros)

īmam: vienkrāsains vai sīkām rū-
dumu izvēle).
u mētelim — tumši zils, melns,
izvēle).
rpiem vai 2 kostīmiem — melni
altā vai zili - baltā krāsā.
, tērpiem, blūzēm vai veļai — tum-
sā.
8.00
9.00 (U.S.A. dolaros)

īmiem: vienkrāsains vai sīkām rū-
dumu izvēle).
nētelim — tumši zilā, melnā, zaļā,
le).
rpiem vai 4 kostīmiem — melni
altā vai zili - baltā krāsā.
i, tērpiem, blūzēm vai veļai —
krāsā.
1.00
9.00 (U.S.A. dolaros)

AUDUMIEM PIRMO UN OTRO
VĒTKU SAIŅOS IR EKSPORTA
tirdzniecībai, mums bija iespēja šā-
TĀTES AUDUMUS PAR ZEMA-
GATAVOTUS SPECIĀLI MUMS
AKSTOS.
gus pa gaisa pastu uz ikvienu pa-

DEVĪGĀM CENĀM, PELŅU DO-
A FIRMA nespēj Jums piedāvāt tik
su ZIEMSVĒTKU SAIŅUS BEZ
ir mūsu, vai citu firmu klienti.
ājumu. PASŪTINIET LAIKUS.
Ja Jūs vēlaties nodrošināt sev
DEPOZĪTU — mazākais $ 1.00 —
nedēļām.
I NENOKAVĒTU PIEGĀDI UZ
AIŅU BEZ PELŅAS.

osūtīšanu gadījumā, ja sainis ie-
r saini nekas nav jāmaksā.
n.

TAVS MŪSU JAUNAIS SENSĀ-
LOGS — PIRMAIS UN VIENĪ-
SAULĒ. PIEPRASIET NEKAVĒ-
UN VISU MŪSU DĀŽĀDO UN
NIETIES PERSONIGI. PIEPRA-
NTI APSVEICAMI.

N LITHUANIAN
MPANY,
DON, W. 10, ENGLAND.

B. PIEKALNIŠA un V. KVIEŠA
KONCERTS TORONTO
š. g. 12. oktobrī, pl. 8 vak. Unitarian Church zālē, 175 St. Clair W.
Ieejas kartes iepriekšpārdošanā: Lotus puķu veikalā un Latvija Amerikā birojā.
I vieta — $ 2.00. II vieta — $ 1.50. Skolēniem puscenas.
Rīko DV TORONTO SAIME.

DV TORONTO NODAĻA rīko
GADA SVĒTKU BALLI
š. g. 6. oktobrī, pl. 8 vak. Leaside Memorial Grdns,
1073 Millwood Rd., Toronto. DEJA PIE LABAS MŪZIKAS.
PIEDALĪSIES DEJU KOPA „DIŽDANCIS"
ATSPIRDZINĀJUMI. ◎ LOTERIJA. ◎ PĀRSTEIGUMI.
Ieeja, ieskaitot galdiņu, $ 1.50 no personas.
Visus laipni ielūdz DV TORONTO SAIME.

DAŽĀDAS KRĀSU FILMAS
ATTĪSTĪŠANAI UN KOPĒŠANAI.
ĀTRA UN PIRMKLASĪGA APDARE DAŽĀDOS LIELUMOS
PIEŅEM:
DV. GRĀMATNĪCA, 123 HURON ST., TORONTO 2-B,
Darba laiks no pl. 9—5, sestdienās no pl. 9—1 dienā.

Kur pēkšņi izgaisa tavas skumjas?
Kas tevi iepriecināja?
Es ziedu uzlūkoju . . .
SVEICIET AR ZIEDIEM!
LOTUS PUĶU VEIKALĀ
802 Bathurst ielā, pie Bloor ielas,
tel.: LE 3-3884, Toronto.
KANADAS DAILAMATNIEKU SAVIENĪBAS SALONS.
LOTUS

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. LE 5-6797

SŪTIET UZ LATVIJU
NAILONA KAŽOKUS
Pilna garuma, ļoti silts. Vaļēja stila ar lielu apaļu apkakli un lielām pieliekamām aprocēm. Satina odere. Pelēkas vai brūnas strīpas „SQUIRREL EFFECT".

Mazs	US $ 71.40	svars 4 mārc.
Vidējs	US $ 77.00	svars 4 mārc. 4 unc.
Liels	US $ 82.75	svars 4 mārc. 12 unc.

„BEAVER LAMB EFFECT"

Mazs	US $ 65.60	svars 4 mārc.
Vidējs	US $ 71.40	svars 4 mārc. 4 unc.
Liels	US $ 77.00	svars 4 mārc. 12 unc.

Līdz 9 mārc jāpieskaita sūtīšanas izdevumi $ 6.85.
Līdz 19 mārc. jāpieskaita $ 8.15.
Naudas pārvedumu adresējiet „DAUGAVAS VANAGI" un līdz ar saņēmēja pilnu vārdu un adresi sūtiet
DV SAIMIŠU NODAĻAI,
123 Huron Stree t, Toronto 2 - B, Ont., Canada.
Piegāde 4 līdz 6 nedēļu laikā.

LATVIJAS AMERIKĀ
MODERNĀ
SPIESTUVE
TORONTO
PIEŅEM VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBU PASŪTINĀJUMUS:
- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES,
- VIZĪTKARTES,
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBAM,
- KONCERTU PROGRAMMAS,
- SARIKOJUMU BIĻETES,
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS,
- GRĀMATAS un ŽURNĀLUS,
- VESTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES u. c.

PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM:
LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, TORONTO, 2-B, ONT., CANADA. TEL.: EM 8-0792.
Pasūtinājumus lūdzam nodot laicīgus.

✝
PĒTERIS SALENIEKS
dzimis 1880. g. 24. februārī, miris 1962. g. 16. septembrī Niagara on the Lake, Ont.
SV. JĀŅA EV. - LUT. LATVIEŠU DRAUDZES TORONTO PALĪDZĪBAS FONDS.

LATVIEŠU PUĶU VEIKALS
CALLA
727 Danforth Ave., Toronto.
HO 6-9911.
BAGĀTĪGAS ZIEDU VELTES UN ZIEDU SAKĀRTOJUMI KATRAM GADĪJUMAM. ZAĻUMU UN TROPISKIE STĀDI.
TAUTISKIE IZSTRĀDĀJUMI.
PIEGĀDE MĀJĀS.

ED. AVOTA
LATVIEŠU VALODAS MĀCĪBA I — Cena $1.-
PRAKTISKI VINGRINĀJUMI PAMATSKOLU JAUNĀKAM KLASĒM. IZDEVIS APGĀDS CEĻINIEKS.
Pieprasāma ALFREDA KALNĀJA APGĀDĀ,
719 W. Willow St., Chicago 14, Ill., un
žurnāla „Jaunā Gaita" un „MĒS" redakcijā.

VENUS
PUĶU VEIKALS
◎ Ziedi un ziedu sakārtojumi visādām vajadzībām.
◎ Latviešu keramika.
◎ Ādas izstrādājumi.
231 Roncesvalles Ave., Toronto.
LE 4-4645; LE 3-4037 pēc darba.
A. PUTNIŅS

ŠUVĒJA
pieņem visādus šūšanas darbus: kleitas, kostīmus, mēteļus no pienestā vai sava materiāla.
103 BELLSIZE DR., TORONTO 7. TEL. 488-3249.

NOTARS
OSKARS PERRO
pieņem klientus katrā laikā, iepriekš pieteicoties pa tālr. LE 5-5555, Toronto.

ARTURS ZUTIS, B. A.
ADVOKĀTS & NOTĀRS
133 RICHMOND ST., W., TORONTO 1, ONTARIO.
EM 6-8996 (darbā).
RO 6-8354 (mājā).

J. KREIĻA
FOTO STUDIJA
Izdara uzņēmumus iekš- un ārpus studijas, izgatavo bildes pasēm, aplieceībām, kā arī pārfotografē un palielina dokumentus un bildes. Amatieru filmas attīsta un kopē. Uzņēmumus lūdz iepriekš pieteikt.
HO 6-3800, 445 Pape Ave.

VAI JUMS IR ŠĪS GRĀMATAS?

E. Dunsdorfs — LATVIJAS VĒSTURE — 1600 - 1710		$ 12.50
A. Johansons — VĒJU MEZGLI — esejas		$ 2.80
A. Daugule — SADEDZINĀTIE TILTI — romāns		$ 3.00
A. Čika un A. Šmits — — SPORTA SMAIDS — atmiņas		$ 3.00
T. Zeltiņa redakcijā — DZEJAS UN SEJAS — antaloģ.		$ 7.50
J. S. Turģenevs — DŪMI — romāns		$ 3.85
Guntis Šariņš — VARONĪBAS AUGSTĀ DZIESMA — stāsti		$ 3.80
Ilze Šķipsna — VĒJA STABULES — stāsti		$ 3.80
Dr. D. Biskaps — DZĪVES VĒJOS — ārsta dzīves un darba atmiņas		$ 5.50
TILTS Nr. 42./43 — žurnāls		$ 2.00
TILTS Nr. 44./45. — žurnāls		$ 2.00
LATVJU ZELTENE — rokdarbu žurnāls Nr. 41		$ 1.00
LATVJU ZELTENE — rokdarbu žurnāls Nr. 42		$ 1.00
Irma Grebzde — KALNI KAPJ DEBESIS — noveles		$ 3.60
Marg. Kovaļevska — POSTA PUĶE — romāns		$ 4.00
F. E. Tamsāre — VELNS AR VILTOTU PASI — romāns		$ 3.40
V. Kārkliņš — VAKARA ZVAIGZNES — romāns		$ 4.00
Francis Molnārs — PAVILIELAS ZĒNI — jaunatnes romāns		$ 3.00
V. Krāslavietis — AR LAIKA DEGLI — dzejoļi		$ 3.00
A. Eglītis — DIVI KAPIŅI — ar autora zīmējumiem		$ 2.80
S. Lazdiņa — SADEGUŠIE SPĀRNI, II daļa — romāns		$ 3.90
E. Dārziņš — PAVASARA STRAUMES — dienas grām.		$ 3.50
Andr. Eglītis — LĀSTS — dzejoļi		$ 4.25
LATVIJAS ATBRĪVOŠANAS KARA VĒSTURE, II d.		$ 8.00
K. Kurbads — SILU ŠALKAS — dzejoļi		$ 2.80
A. Irbe — MŪMS NAV SVĒTVAKARU — noveles		$ 3.20
E. Čirikova — JAUNIBA — I daļa, romāns		$ 4.50
E. Čirikova — TRIMDA — II daļa, romāns		$ 5.00
E. Čirikova — ATGRIEŠANĀS — III daļa, romāns		$ 5.00
A. Brigadere — DRĀMA un NOVELES		$ 4.00

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ,
123 Huron Street, Toronto 2-B, Ont., Canada.

DĀMAS!
MĒS IZNĪCINĀM
SEJAS MATUS
ar electrolysis paņēmieniem, kā tie nekad vairāk neaug.
DERMAT CLINIC,
229 Yonge St., EM 4-2945,
Toronto (24 gadi prakse).

ALFRED ŠTIKUTS
REAL ESTATE BROKER
REALTOR
481-0431

Polsterēto mēbeļu un grīdas segu
TĪRĪŠANA.
Garantēts un labs darbs.
Zvanīt Peter's
tel LE 3-4912 vai RO 7-0604,
TORONTO.

Latviešu uzņēmumā
VAJADZĪGS
TV LABOTĀJS
pilnam vai daļējam darba laikam.
924 College St., Toronto.
Tel.: LE 5-9646.

High Park - Quebec raj.
IZĪRĒJAMAS
3 istabas un virtuve
ar ledusskapi un plīti.
TV antenna un garāža.
Zvanīt RO 9-3081, Toronto.

WILSON HEIGHTS
IZĪRĒJAMS
DZĪVOKLIS
vieniniekam vai vieniniekiem ar virtuvi, dušu un atsevišķu ieeju.
Auto novietošana.
Zvanīt 6364248, TORONTO.

Bloor-High Park tuvumā
klusā mājā
IZĪRĒJAMAS
2 nemēbelētas istabas ar virtuvi.
Zvanīt vakaros RO 2-3770, Toronto.

KAS? KUR? KO? TORONTO

PĀRTIKA . DELIKATESES

Little Rīga — delikatešu veikals LE 4-8974
343 RONCESVALLES AVE.
Viesību galdi, aukstās bufetes.

Adolfa Kristapsona gaļas un desu veikals - darbnīca HO 6-5152
1095 QUEEN ST. E.

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI

BĒRZIŅŠ Realty Limited
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI — OBLIGĀCIJAS
APDROŠINĀŠANA — NOTĀRS
316 Harbord St. LE 4-8447, TORONTO.

Bloor - Danforth Real Estate Ltd.
Nekustami īpašumi Toronto un apkārtnē.
E. HENISS, 1007 Bloor St. W. LE 7-2191 Mājās LE 3-4131
A. LAKSTIGALA, 690 Coxwell Av. HO 1-3536
Sevišķi izdevīga obligāciju izkārtošana. Mājās OX 4-6876

I. JANKOVSKIS
REAL ESTATE BROKER
93½ Roncesvalles Avenue
LE 6-0143 LE 5-4455
Nekustami īpašumi pilsētā un uz laukiem.

APAVI - APĢĒRBI

V. Adītājs — LE 4-2526
drēbnieku amata meistars. 2218 DUNDAS ST. W.
Augstākās kvalitātes drēbju izvēle. Pirmklasīgs darbs.

Peter's Shoes HO 3-7319
— jūsu apavu veikals
243 DANFORTH AVE.
Importēti apavi dāmām, kungiem un bērniem.
Perlona zeķes

DAŽĀDI

Alder's Esso Services HO 6-0496
1151 QUEEN ST. E.
Atlasa riepas un baterijas. Dažādi auto remonti.
LAIMONIS ALDERS.

Asphalt Services Ltd. RO 9-4154
702 WESTON RD.
Grīdu — sienu — griestu talles. ☆ Krāsas — tapetes — tepiķi.

Benjamin Film Laboratories Ltd. EM 3-6496
51 DUCHESS ST., TORONTO 2, ONT.
Krāsu un balti - melno filmu attīstīšana, bildes, palielinājumi un citi foto darbi ar izcilu kvalitāti. Tautiešiem atlaide.

Crest Florists HU 7-0491
567 MOUNT PLEASANT RD. (pie Belsize Dr.)
Ziedi katrai vajadzībai. Latviešu mākslinieku gleznas.
Latviskās rotas lietas. ELMĀRA GULBIS.

Everlast Heating Co. LE 1-1101
62 GEAREY AVE. Gāzes un eļļas apkures ierīces.
Īpašn. A. RASA. Tālr. mājās HO 5-5317

New Era Home Appliances Ltd. OX 9-7143
2902 DANFORTH AVE. Televizijas aparāti. Stereo.
Ledusskapji, veļas mašīnas, veļas žāvētāji. Elektriskās plītis.
Lielākā mēbeļu izvēle Toronto. AUSEKLIS JANSONS.

Laimon's Auto Service TEL. 466-0540
603 GERRARD ST E. (pie Broadview Ave.)
DAŽĀDU VEIDU AUTO REMONTI, SMĒREŠANA un ELLAS MAINĪŠANAS. DARBS GARANTĒTS.
LAIMONS MAROVSKIS.

A. EGLĪTIS —
RADIO un TELEVĪZIJAS veikals - darbnīca
Ierīko TV antenas. Atvērts līdz pl. 8 v., sestdienās līdz pl. 6 v.
◎ IZĪRĒ TV par $8.- MĒNESĪ. ◎
161A Roncesvalles Ave., Toronto. Tel LE 7-1401

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ,
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKA
līdz ..... uz ..... mēnešiem uz šādu adresi:
Adrese: .....
Mr., Mrs., Miss .....
Pievienoju Money Order, čeku vai skaidrā naudā $ .....
..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot).
Paraksts .....
Abonēšanas maksa: $ 1.50 par 1 mēn., $ 4.50 par 3 mēn., $ 8.50 par 6 mēn., $ 16.00 par gadu.
Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galvenās pārstāvi ASV — A. Lāci.

PĒRCIET

GRĀMATAS — ŽURNĀLUS — KERAMIKU — SKAŅU PLATES — KOKA UN ĀDAS IZSTRĀDĀJUMUS — AUDUMUS.

DV GRĀMATNĪCĀ

123 HURON IELĀ, TORONTO.

SŪTIET

SAINĪŠUS SAVIEM PIEDERĪGIEM UN DRAUGIEM UZ LATVIJU caur

DV GRĀMATNĪCAS Sainīšu nodaļu.

INFORMĀCIJAI ZVANIET EM 8-0792.

†

Mūžīgā mierā aizgājusi mūsu mīļā māmiņa un māsa

VANDA ĒVELS (HÖVELS)

dzimusi 1880. g. 19. janvārī Valkā, mirusi 1962. g. 19. septembrī Toronto. Izvadīšana no Rosar bēru nama uz St. James krematoriju 21. septembrī, plkst. 2 p. p. Apbedīšana 22. septembrī plkst. 10 rītā Jorkas kapu latviešu nodaļumā.

Dziļās skumjās

AINA, ROBERTS un MĀSAS VĀCIJĀ.

PAZUDUŠIE PADOMJU KOSMONAUTI

Andrijana Nikolajeva un Pāvela Popoviča panākumi kosma lidojumā nebūt nav devuši tikai izdevīgu iemeslu padomju lielīgajai propagandai, bet arī Rietumu pasaules atkārtotiem norādījumiem, ka lielajā sacensībā par izplatījuma iekarošanu Maskavai bijuši smagi upuri. Interesantus materiālus sakopojis zviedru ilustrētais nedēļas žurnāls Se, izmantojot amerikāņu, angļu, vācu un sevišķi italiešu radio amatieru brāļu Kordiju liecības (šie Kordijas speciālizējušies padomju kosma raķešu raidīto signālu uztveršanai, un atšifrēšanai, savu staciju iekārtojuši Turīnā).

Jau 1959. g. februārī, vairāk nekā divi gadi pirms Gagarina, lasāms Se materiālos, lidojumam izplatījumā devies padomju pilots Serentijs Šiborins, Raķete izšauta no Kapustin - Jaras, tuvu pie Melnās jūras, un signāli no tās uztverti 28 minūtes. Pēc tam iestājies klusums. Neviens nevar atbildēt, vai Šiborina likis joprojām apļo ap zemi, vai varbūt viņa raķete sadegusi vai eksplodējusi. Savā laikā pats slavenākais starp padomju izplatījuma lidotāju kandidātiem bijis Pjotrs Dolgovs ,krievu meistars izplētņu lēcienā no stratosfairas. Chruščevs viņu izraudzījis izplatījuma lidojumam ,kam bijis jānotiek 1960. g. 11. oktobrī, divas dienas pirms diktātora uzstāšanās Apvienotajās Nācijās, kur tad ieplānots milzīgais efekts, kāds rastos, pavēstot, ka pirmais cilvēks, kas nokļuvis izplatījumā, ir krievs. Bez tam bijis domāts, ka Dolgovs isi pirms Chruščeva runas no savas raķetes sūtīs sveicienu AN sapulcei. Taču izšautās raķetes signāli Eiropas uztveršanas stacijās saklausīti tikai pusstundu, pēc tam — klusums uz visiem laikiem. Neveiksme Chruščevu tā satriekusi, ka tas bijis galvenais iemesls viņa izvirdumam un dauzīšanai ar kurpi pa galdu.

Drīz pēc tam, 1960. g. 28. novembrī, brāļi Kordijas Turīnā uztvēruši SOS signālus, kas pa padomju zemes pavadoņu vilni raidīti no izplatījuma uz zemi. Torejzējā lidotāja vārds palicis nezināms. 1961. g. 2. februārī Turīnā uztverts raidījums atkal no kāda padomju satelīta. Pēc 19 minūtēm mikrofons pēkšņi licis saklausīt smagus elpas vilcienus un kāda cilvēka arvien straujāko pulsu. Kādas 15 minūtes vēlāk viss apklusis. Iepazinies ar magnētofona lentē uzņemtajām skaņām, Turīnas sirds speciālists prof. Doļoti nešaubidamies varēja konstatēt, ka kāds sprūds apturējis sirdsdarbību. Bet Maskava par notikušo klusēja.

Drīz pēc Gagarina lidojuma uztverti signāli, kas liecinājuši, ka izplatījumā atrodas jauna padomju raķete. Vēlāk varēts sadzirdēt divi balsis — vīrieša un sievietes. Pēc tam, kad uztverts vīrieša konstatējums, ka kaut kas nav kārtībā ,balsis pazudušas, bet Maskava atkal nekā neziņoja par kosmonautu likteni.

Zviedru žurnāla rakstā apgalvots, ka zināmi vēl sekojoši gadījumi: 1961. g. 7. aprilī, īsi pirms Gagarina, lidojumam izplatījumā bijis izraudzīts Zovodovskis. Viņa starts izdevies, bet radio signāli izbeigušies jau pēc dažām minūtēm. 1961. g. martā nolaižoties gājušas bojā divas padomju izplatījuma raķetes. Toreiz Izvestija apgalvojusi, ka tajās atradušās vienīgi „lelles". Bez iepriekš vārdā sauktajiem vēl vairāku citu padomju kosmonautu liktenis palicis nezināms. Starp tādiem pieminami, piemēram, Aleksejs Belokoņevs un Genadijs Michailovs. Pazīstamā krievu lidmašīnu konstruktora dēls Sergejs Ļušins, cik zināms, vēl tagad ārstējoties kādā Maskavas slimnīcā pēc smagajiem ievainojumiem, kas gūti izplatījuma lidojumā 1961. g. aprilī.

LATVIEŠU VOLEJBOLA MEISTARĪBA ANGLIJĀ

Anglijas latviešu meistarsacīkstēs volejbolā šogad dalību ņēma 6 vīriešu un 3 sieviešu vienības.

Spēlējot pēc divminusu sistēmas, vīriešu meistarības pusfinālā Trimdas I vienība pieveica Koventrijas S. K. ar 15:9, 15:2 un Banga — Ventas II kompl. ar 15:5, 15:9. Finālā tikās līdzšinējā meistarvienība Banga ar Trimdas I sastāvu. Spēlējot pārdomāti un nesasteigti, bradfordiešu Trimda labā spēlē lēnām, bet noteikti salauza meistarkomandas pretestību, gūstot 15:13, 15:7 uzvaru un pirmo reizi Anglijas latviešu volejbola meistarvienības nosaukumu. 3. vietā ierindojās „mājastēvi" — Koventrijas S.K. volejbolisti.

Sieviešu meistaribā, katrai vienībai spēlējot ar katru, Koventrijas S. K. volejbolistes paturēja meistarnosaukumu, pieveicot Trimdas meičas ar 15:4, 15:2 un ļoti vienlīdzīgā spēlē arī Ventas pārstāves ar 15:13, 14:16, 15:13 rezultātu. Abu zaudētāju vienību savstarpējā spēkošanās beidzās ar Ventas 15:4, 15:3 uzvaru.

Sachs T

● ASV valsts komanda ceļā uz olimpiādi Varnā, Bulgārijā, uzkavējās Varšavā un draudzības spēlē satikās ar Polijas valsts vienību pie 5 galdiņiem. Uzvarēja amerikāņi ar 3:2 rezultātu. Edmārs Mednis, spēlējot pie 4. galdiņa, uzvarēja poļu meistaru A. Tarnovski.

◎ Lielajā Rietumu turnīrā Milvoki uzvarēja amerikāņu meistars Roberts Byrne's ar 8:1 punktiem. Latviešiem šajā turnīrā neveicās. Ainis Meņģelis ieguva 5½ punktus, V. Bērzziņš 5 punktus, E. Oliņš 5 p., Juris Zvērs 4½ un Valdemārs Liepaskalns 4 punktus.

◎ Austrumu piekrastes atklātajā turnīrā Vašingtonā ar 9½ : ½ rezultātu uzvarēja Ungārijā dzimušais lielmeistars P. Benko — baltvācietis, kas skaidri runā latviski. G. Meijers izcīnīja 5. godalgu ar 7½ : 2½ rezultātu. Šajā turnīrā Harijs Cimermanis sasniedza 5½ : 4½ rezultātu.

◎ „The Dalles" turnīrā Portlandē Ivars Dālbergs ar 3½ : 1½ rezultātu izcīnīja pirmo vietu kopīgi ar diviem amerikāņiem.

◎ Vašingtonas čempionam Viesturam Segliņam tik labi neveicās Sietlas „Seafair" turnīrā. Ar 4½ : 1½ rezultātu viņam bija jāapmierinās ar 5. vietu 63 šachistu konkurencē. V. S.

Ja patīk kavēties atmiņās, klausīties mednieku un makšķernieku stāstos pie ugunskura un strautu čalām

HAPPY HILLS PARKĀ,

jābrauc 1½ jūdzes uz ziemeļiem no Orangevilles pa 10. ceļu un jāgriežas uz austrumiem pa Hockley ceļu 6 jūdzes.

Zvanit informācijai LE 4-0563.

S. VASARĀJS.

Mūsu labākie tenisisti J. Cāk urs, M. Ulmane un V. Teteris ar š. g. meistarsacīkstēs izcīnītām balvām. Foto JAK.

Melnie kalni

ED. KEIŠA CEĻOJUMA PIEZĪMES

Bedlande indiāņu valodā nozīmē Izdegusi elle. Tā ir ap 40 jūdžu gara, fantastiski piltuves formām izraibināta smilšakmens kalnu formācija. Tās vecumu ģeologi lēš uz 40 milj. gadiem. Šie kalni paturējuši savu īpatnējo izskatu līdz pat šodienai. Skats tiešām varens. Atgādina saraustītus mākoņu pudurus un arī ērmus. Kalnu ielejas bagātas sastingušiem krāteriem ar īpatu izgrauztu vidu. Kādreiz te dzīvojuši zemes agrīnie dzīvnieki.

Māko sica — Sliktā zeme ir lieciniece zemes pastāvīgām maiņām. 1890. g. te notikusi pēdējā indiāņu kauja ar ASV septīto kavalēriju. Pēc sadursmes Bedlandes dienvidgalā radīts indiāņu rezervāts.

1939. gadā ASV valdība kalnus pārņēmusi savā aizgādībā kā nacionālu parku un izkopusi ar cetiem tūristu vajadzībām. Bedlande joprojām ir ASV mūzeju un ģeologu uzmanības centrā.

Kāda sena leģenda stāsta, ka zem Melniem kalniem dus kādreizējā meža milža Bauniņa zilais vērsis. Ap 100 jūdžu Melno kalnu josla ir kā dabīga robeža starp Dienviddakotu un Vaiomingas pavalsti.

Augstākā vieta ir 7240 pēdas. Kalni apauguši vareniem jauktu mežu kokiem ,pa kuŗu spraugām līku loču lokās ceļi. Baltais cilvēks šajos kalnos ieradies tikai 1870-tos gados. Te atrada zeltu. Tieši šo kalnu apgabalos notikušas mežonīgākās amerikāņu un indiāņu cīņas, jo pēdējiem Melnie kalni bijuši svēta vieta. Te kritis ielenkumā amerikāņu varonīgais ģenerālis Kasters ar visiem saviem karavīriem. Viņa vārdā nodēvēta šo kalnu pilsēta

Tūristu uzmanību saista aizvēsturisko dzīvnieku atveidi.

Kastera dienvidrietumos. Taču Melnie kalni vairāk saista tūristus.

Kalnu sirojumā mūs pavada Dr. Paula Dzintara kundze, kas jau vairākus gadus dzīvo Rapidsitijā. Kaut karstums sniedzas 100 grados, to nejūt sausā gaisa dēļ. Ir patīkami uz brīdi piestāt pie bērzu puduŗa, apmest likumu ap vareniem ozoliem un bradāt pa papardes platām lapām. Kalnu vidējā daļā paceļas Rašmora 6000 pēdu virsotne. Šajā kalnā tēlnieks Borglums iecirtis četru ASV prezidentu atveidus. Atsevišķo milzu galvu izmēri ir ap 70 pēdu lieli un rēķina, ka „prezidentu mūžs" granitā sasniegs vismaz 100.000 gadus. Kalna pieājē moderns restorāns ar terasi. Kastera parkā pēc poļu emigranta Ziolkovska meta tiek celts otrs līdzīga lieluma piemiņas tēls virsaitim Trakam zirgam.

Adatu kalni ir kā milža saspiesti iesmu gali. No tiem rakstūrīgākais ir smaila adatas siena ar īpatu adatas aci. Adatu kaimiņos turpretim kalni platām mugurām un vienā tāda masīva pakājē izveidots mākslīgais Silvana ezers.

Tūristu pievilkšanai kalpo reptiļu parks, kuŗā novietotas visu kontinentu rāpuļu sugas.

Esam braukuši jau pusstundu, bet no viena kalna neesam nekur tikuši prom. Ceļš virzās spirālē un automobilī sēdētājam brīžiem, skatoties dziļās lejās, apdūšu sametas ne visai patikami. Brīžiem gar ceļu labo pusi nav nekāda aizsegu žoga. Asfalts beidzas līdz ar bezdibeņa malu.

Melno kalnu dienviddaļā pievakarēs var apskatīt bizoņu barus, bet naktīs kalnu ielejās atveras ista kalnu simfonija. Iesvelpjās savdabīgi putni, jūsu priekšā raugas kāda fosforizēta acs, norūcās kāda balss, nobrikšķ zari. Kalni bagātīo visdažādākām alām.

Tuvējā pilsētiņā ir viena iela. Abās pusēs uzceltas pagājušā gadu simteņa māju fasādes: krogeļi, šerifa kanceleja un cietums. Cietumā atpūšās kāda lelle — bārdains kaubojs, bet šerifs nolūzis pie galda un špabja pudeles. Pusaudži vizinās ar vecmodīgām karietēm. Ciematā tirgojas ar piemiņas lietām.

Hill pilsētiņā jūs izvizina 1880. gada vilcienā ,kas ne ar ko neatšķiras no Liepājas - Aizputes bānīša. Melno kalnu apkārtnē iekārtotas vismaz kādas 10 nometnes, kuŗās tūrists var ērti pārnakšņot. Kalnu ziemeļdaļā, Spefišā ar 1939. gadu notiek pazistamās Kristus ciešanas spēles, ko noorganizējis vācu aktieris Jāzeps Mejers.

Lai kaut cik iepazītos ar Melniem kalniem, nepieciešamas vairākas dienas, taču, pateicoties Dr. Dzintara kundzei, mēs to veicām divās dienās.

Dr. Pauls Dzintars iekārtojies Rapidsitijā un nedomā no tās kustēties projām. Viņš kopā ar trim amerikāņu ārstiem nodibinājis mediķu sabiedrību, kuŗai no saimnieciskā viedokļa visas priekšrocības. Viņš ir pirmais latviešu ārsts, kas darbojās šādā virzienā, un ieteic šādu apvienošanās principu arī pārējiem latviešu ārstiem ASV un Kanadā. Ārsti, kas ĩnteresētos par šādu pasākumu, var rakstīt Dr. Paulam Dzintaram, 2942 Tomahawk St., Rapid City, S. Dakota.

Pēdējā kalnu braucienā mūsu Vaukselis ripoja gludi. Kā gan tas iedrošinātos citādi? Mēs sākām ripot mājup.

KANADAS ZIŅAS

HAMILTONA

◎ Šai mācību gadā Latviešu skola Hamiltonā uzsāks arī ģimnazijas kursu. To ierosinājuši paši Latviešu skolas pēdējo gadu absolventi. Tā ir skaistākā liecība par to, ka latviskais gars mūsu jauniešu vidū ir dzīvs un spēcīgs.

Ģimnazijas klase darbosies katru sestdienu no plkst. 10.15 — 11.30 p. p. Latviešu ev. lut. Kristus draudzes telpās.

Ģimnazijas kursā paredzēti šādi priekšmeti: latviešu literatūra, latv. valodas mācība, Latvijas vēsture, Latvijas ģeografija, dzīves mācība un mākslas vēsture.

Bez tam pie ģimnazijas varēs darboties dažādas interešu grupas: teātŗa, tautisko deju, dziedāšanas, šacha, sporta, svešvalodas u. c.

Visi latviešu skolu absolventi, kas vēlās turpināt latviskās izglītības iegūšanu, aicināti ierasties jaunajā ģimnazijas klasē. Pieteikties pie skolas pārzines E. Gulbis.

Ģimnazijas darbības uzsākšanas svinīgs akts notiks 22. septembrī, plkst. 10.15.

◎ Skolas vecāku un skolotāju kopsapulce notiks š. g. 23. oktobrī, plkst. 19 vak. Visi vecāki sirsnīgi lūgti piedalīties.

◎ Hamiltonas latviešu nams ir arī jūsu nams. Neliedziet savu atbalstu un ārtavu tā uzturēšanai. Ziedojumu vākšana pašreiz norit ar labiem panākumiem, bet vajadzīgs arī jūsu atbalsts.

Lai atvieglotu valdes locekļu darbu, kuŗiem ir grūti visus tautiešus mājās apmeklēt, lūdzam pēc iespējas ziedojumus piesūtīt uz zemāk minēto valdes locekļu adresēm:

Dr. P. Vasariņš, 508 Upper Gage, tālr.: FU 5-4025;

M. Garbēna, 174 Main Street, West ,apt. 9, tālr.: JA 4-4947;

M. Martinova, 287 Emerson Street, tālr.: JA 7-5401;

H. Tērauds, 51 Garfield Ave. South, tālr.: LI 5-0517;

A. Zemītis, 164 Robinson Street, tālr.: JA 9-0896.

HLB valde.

Latviešu māksliniece panākumi

Divi tēlnieces Rēzijas Lielmanes darbi, kas bija izstādīti Velsas nacionālajā eistedfodā Tlanetlijā, guva izcilu ievērību. Portrets „Kristīne" bija reproducēts eistedfoda programmā kā vienīgais no visiem dažādu tēlnieku darbiem ,kas bija pieņemti izstādei. Velsas lietu ministra sera Džozefa Kīsa (Keith) dzīvesbiedre izstādes atklāšanas laikā izteica vēlēšanos šo darbu iegādāties, bet tas nebija pārdošanai paredzēts.

Abi R. Lielmanes darbi bija novietoti centrālā izstādes vietā — preti galvenajai ieejai zāles vidū.

DZĪVES MĀKSLA

„THE ART OF LIVING" by Wilfred A. Peterson, Simon & Schuster (Kanadā — The Musson Book Co.) izdevums, 53 l.p., cena — $ 2.95.

Daži domā, ka nevar runāt par vienu vienīgu, bet jārunā par vairākām dzīves mākslām. Šīs mazās, zeltītos vākos iesietās, grāmatiņas autors ir minētā uzskata piekritējs. Viņa apcerējumi, kas pirms iespiešanas bija jau publicēti kādā žurnālā, bija modinājuši visai neparastu un lielu lasītāju ievērību. Var būt dažādās domās par „praktiskās filozofijas" darbu vērtību, bet katrā ziņā ir visai interesanti ar to sikāk iepazīties.

AKL

ATSAUCATIES — JŪS MEKLĒ!

Amerikas Latviešu Apvienības sekretariāts (Room 806-7 Edmonds Building — 917 15th Street, N. W., Washington 5, D.C., USA. Tel. DI 7-8064) lūdz atsaukties Sīpeles pag. vecāko Augustu Vigantu un pagasta sekretāri Leoniju Meiers pienākušo ziņu saņemšanai.

MŪŽU VELDZE . . .

(Pārnesums no 3. lpp.)

Arvienu liriskais tvērums ir tikai mirklis, vienreizējs — un tai pašā laikā atbalsodams visus laikus un vietas. Caur mirkļa gredzenu skatīta mūžība — tā varētu raksturot tautas dziesmu dzīves skatījumā.

Kas gan no mums nav dzirdējis kādu tautas dziesmu dziedam vai teicam jeb arī pats dziedājis vai teicis, un ko tā nav apņēmusi gludi un silti, pacildinot arī mūsu ikdienas soli un mirkli? Īstie dzejnieki tur atkal un atkal atgriezušies apzināti un neapzināti it kā uz droša iemīta ceļa visu laiku mūža mežos.

Cildena vienkāršība mūsu tautas dzejā izpaužas formu smalkumā, vielas svaigumā un domas dziļumā. Bet tā ir vienveida forma, ikdienas viela un mirkļa atziņa.

Bet kad mēs atsākam dziesmu: Pie ābeles piestājos, jūtam dzedro un sāpīgi skaisto mūžu veldzi, kas glabājas mūsu tautas dziesmā.

KANADAS BAZNICĀS

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331. Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

23. septembrī plkst. 11.00 rītā dievkalpojums.

30. septembrī plkst. 3.00 p. p. dievkalpojums.

Svētdienas skolas atklāšana.

Māc.A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

Sv. Jāņa draudze Toronto.

23. septembrī, plkst. 2 p. p. dievkalpojums Jāņa baznīcā un Svētdienas skola.

30. septembrī, plkst. 2 p. p. dievkalpojums Jāņa baznīcā un Svētdienas skola.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

23. sept., plkst. 2,30 p.p. dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā.

30. sept., plkst. 2,30 p. p. Pļaujas svētku dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā. Tūlīt pēc dievkalpojuma draudzes vakars baznīcas augšējā zālē.

LONDONA, ONT.

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5098.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzē, Trisvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

Latvijas Universitātes 43 gadu atceres dievkalpojums, 23. sept. pl. 1,30 p. p., māc. J. Prauliņš.

Sv. Katarīnes latviešu ev. - lut. draudzē, Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

21. okt., pl. 3,30 p.p. Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu, dziesmu lapiņas.

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev. - lut. draudzes anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 530 Portage Rd.

7. oktobrī, plkst. 2 p. p. Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu.

Otavas latviešu ev. - lut. Miera draudze; māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road. Tel.: RE 3-3906.

HAMILTONĀ

Māc. E. Pavasars.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, 18 Victoria Ave. South.

23. septembrī plkst. 10.30 pr. p. dievkalpojums bērniem ar sekojošu Svētdienas skolu. Plkst. 11 pr. p. dievkalpojums pieaugušiem; pēc dievkalpojuma bībeles klases stunda.

Piektdien, 28. septembrī plkst. 7.00 vakarā pie V. Lejnieces draudzes dāmu komitejas sanāksme (372 East 42. ielā).

VANKUVERA

Māc. R. Kampe, 1425 W 13-th Ave., Vancouver 9, B. C. tel. RE 8-8797, Vankuveras ev. - lut. latviešu draudze.

Svētdien, 30. septembrī plkst. 3 p.p. dievkalpojums.

MONTREĀLĀ

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P.Q. Tel HU 9-3224.

Montreālas Latviešu ev. - lut. Trīsvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

Svētdien, 23. septembrī, plkst. 11.00 no rīta kapu svētki. Spredikos māc. Edg. Lange no Otavas.

Māc Vlocturs Šēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Telef. 484-8394.

Sv. Pāvila ev.-lut. latviešu draudzes Montreālā dievkalpojumi notiek Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

23. septembrī plkst. 2 p. p. Presbiteriāņu baznīcā dievkalpojums.

30. septembrī plkst. 11 rītā draudzes lauku īpašumā Tērvetē Pļaujas svētku dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma kopīgs svētku mielasts.

Jauniešus, kas vēlās 1963. gada maijā iesvētīties, lūdz nekavējoties pieteikties pie draudzes mācītāja.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 4 p. p. un trešdienās pl. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā — 14 Park Rd., Bloor pazemes pieturas tuvumā. Svētdienu rītos plkst. 10.45 — 11.00 garīgs radio raidījums — Bridis ar Dievu. Viļņu garums 1350 — Ošavas raidītājs.